

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY ŁĘCZNA
DO ROKU 2030
PROJEKT**

Łęczna 2023

Strategia Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 została opracowana przez firmę EuroCompass Sp. z o.o. na podstawie umowy nr IRG.272.11.2022 z dnia 12 maja 2022 r.

Eksperti zewnętrzni:

Ryszard Boguszewski

Karolina Stasiak

Monika Pietruczuk

Spis treści

WPROWADZENIE	4
1. PODSUMOWANIE DIAGNOZY GMINY	7
2. WIZJA, MISJA I CELE ROZWOJU	21
2.1. Wizja i misja	21
2.2. Cele strategiczne i operacyjne.....	22
2.3. Kierunki interwencji (działań) Gminy Łęczna wraz z harmonogramem planowanych przedsięwzięć.....	24
3. WYMIAR PRZESTRZENNY POLITYKI ROZWOJU GMINY ŁĘCZNA.....	62
3.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	62
3.2. Obszary strategicznej interwencji strategii rozwoju województwa lubelskiego	80
4. SYSTEM REALIZACJI I FINANSOWANIE STRATEGII.....	86
4.1. Proces wdrażania Strategii wraz z wytycznymi do sporządzania dokumentów wykonawczych	87
4.2. Mechanizmy i instrumenty realizacji Strategii	88
4.3. Ramy finansowe Strategii.....	89
4.4. Proces monitoringu, ewaluacja i aktualizacja Strategii.....	90
4.5. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	101
5. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	101
5.1. Zgodność z dokumentami wyższego rzędu	103
5.2. Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku i wyznaczonymi obszarami strategicznej interwencji	103
5.3. Zgodność z dokumentami Gminy Łęczna	109
6. ZAŁĄCZNIKI	112

WPROWADZENIE

Prowadzenie właściwej polityki lokalnej, uwzględniającej zarówno walory i mocne strony analizowanego obszaru jak również zdefiniowane problemy i hierarchię działań pod względem ich efektywności są podstawą zapewnienia rozwoju społeczno-gospodarczego jednostek terytorialnych. Równie istotny jest także stopień akceptacji społecznej dla planowanych kierunków działań. Sprostanie temu wyzwaniu wiąże się z podejmowaniem szeregu decyzji ważnych dla społeczności lokalnej.

Aby zarządzanie rozwojem gminy było efektywne niezbędny jest wieloletni plan działań (strategia), który formułuje wizję rozwoju obszaru poprzez przyjęcie założeń strategicznych, wskazuje cele i perspektywiczne kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego, jak również prezentuje działania (projekty inwestycyjne i społeczne) zmierzające do optymalnego wykorzystania potencjałów oraz przeciwdziałania zjawiskom problemowym.

Strategia ma za zadanie ułatwić lokalnym władzom podejmowanie decyzji oraz rozwiązywanie problemów wynikających z uwarunkowań przestrzennych, infrastrukturalnych, gospodarczych, społecznych i środowiskowych, jak również racjonalne organizowanie przyszłych działań. Ponadto strategia spełnia również funkcję informacyjną, prezentując plany władz lokalnych oraz możliwości udziału i współpracy w realizacji wspólnych zadań. Oferta skierowana jest zarówno do partnerów społecznych, samorządowych i gospodarczych jak i do mieszkańców. Jednocześnie docenić trzeba walor edukacyjny strategii, która wskazuje uwarunkowania rozwoju obszaru i dąży do integracji społeczeństwa wokół rozwiązywania kluczowych problemów oraz realizacji przyjętych celów.

Strategia Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 jest najważniejszym dokumentem obszaru gminy, który wyznacza kluczowe długoterminowe cele i kierunki rozwoju. Z założenia dokument obejmuje lata 2022 – 2030. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego jest zgodne z zaleceniami planistycznymi oraz pozwala na dostosowanie strategii do wymogów wynikających z obowiązującej perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Podstawą realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łączna jest założenie maksymalnego wykorzystania szeroko rozumianych wewnętrznych zasobów przestrzennych, infrastrukturalnych, gospodarczych, społecznych i środowiskowych, w tym potencjału miejscowych podmiotów gospodarczych. Dokument bazuje na dokładnej inwentaryzacji istniejących zasobów gminy oraz wskazuje jak te zasoby efektywnie wykorzystać w dalszym rozwoju gminy i społeczności lokalnej.

Metodyka prac nad strategią

Prace nad dokumentem opierały się na wykorzystaniu szeregu wzajemnie uzupełniających się metod i modeli partycypacyjno-eksperckich oraz prac analitycznych. Taki model pozwala na szeroki udział władz, a także zapewnia aktywny udział społeczności lokalnej w weryfikowaniu celów strategii i określaniu sposobu ich realizacji poprzez konsultacje społeczne dokumentu. Dzięki takiemu opracowaniu Strategii możliwe jest połączenie potencjału mieszkańców biorących czynny udział w życiu społecznym z wiedzą oraz doświadczeniem ekspertów.

Prace analityczne to głównie: analiza danych zastanych, badania ankietowe mieszkańców, analizy strategiczne, spotkania warsztatowe z przedstawicielami instytucji oraz przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Struktura dokumentu obejmuje logiczną całość, składającą się z części analityczno-diagnostycznej zaprezentowanej w formie załącznika do przedmiotowego dokumentu, części strategicznej oraz części wdrożeniowej.

Część diagnostyczna, przedstawiona w Załączniku nr 1 do Strategii, obejmuje analizę najważniejszych potencjałów i mocnych stron gminy, które powinny stanowić podstawę do dalszego jej rozwoju. Diagnoza identyfikuje również szereg słabości i problemów, które należy we właściwy sposób zaadresować i dążyć do ograniczenia lub rozwiązania. W analizie skupiono się na sześciu głównych aspektach rozwoju społeczno-gospodarczego gminy z uwzględnieniem uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych:

- uwarunkowania wynikające z administracyjnego położenia gminy,
- środowisko przyrodnicze i walory kulturowe,
- potencjał społeczny i jakość życia mieszkańców (obecne trendy demograficzne oraz dostępność infrastruktury społecznej),
- uwarunkowania gospodarcze (rolnictwo, przedsiębiorczość i potencjał do rozwoju turystyki),
- infrastruktura komunikacyjna i techniczna (wodno-kanalizacyjna, gazowa, elektroenergetyczna),
- jakość rządzenia w gminie.

Podstawowe źródła informacji stanowiły dane Głównego Urzędu Statystycznego, dane z Urzędu Miejskiego w Łęcznej i jednostek podległych oraz informacje dostępne na stronie internetowej Gminy Łęczna oraz w innych dokumentach planistycznych. Analizę przedstawiono w ujęciu statycznym, polegającym na pokazaniu wartości danego wskaźnika w roku 2020 oraz dynamicznym, polegającym na ukazaniu zmiany w stosunku do roku bazowego (2011). W celu zapewnienia spójności analizy przyjęto, że podstawowym okresem odniesienia będzie rok 2020 (lub 2019 w przypadku braku danych za rok 2020).

Prezentując dane, posłużono się perspektywą porównawczą – sytuację na obszarze Gminy Łęczna przedstawiono na tle województwa lubelskiego oraz powiatu łączyńskiego. Dodatkowo w dokumencie dokonano porównania Gminy Łęczna do 3 gmin miejsko-wiejskich z obszaru całego kraju wybranych na podstawie klasyfikacji funkcjonalnej przygotowanej przez Prof. P. Śleszyńskiego i Prof. T. Komornickiego¹. Zarówno Gmina Łęczna, jak i Ropczyce, Łapy i Sokółka charakteryzują się zbliżoną liczbą mieszkańców oraz przynależnością do grupy funkcjonalnej *E3: Ośrodki wielofunkcyjne*.

Podsumowanie części diagnostycznej obejmuje rozdział 1 niniejszego dokumentu. Zostało ono przygotowane w oparciu o przeprowadzoną analizę SWOT oraz analizę głównych potencjałów i barier rozwojowych gminy.

Drugim etapem tworzenia Strategii było określenie i wyznaczenie wizji i misji rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 oraz celów strategicznych i operacyjnych, które prowadzą do spełnienia założeń przyjętej wizji rozwoju. Wyznaczone zostały najważniejsze kierunki

---

¹ <https://www.systemanaliz.pl/grupy-porownawcze-mrl>

działań, które umożliwią rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów oraz efektywne wykorzystanie potencjałów gminy.

Kolejnym elementem dokumentu jest prezentacja docelowego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna, który jest zobrazowaniem spodziewanych i zaplanowanych w strategii gminy procesów rozwoju i ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennych.

W części realizacyjnej Strategii opracowano system wdrażania strategii oraz jej monitoringu i ewaluacji. Określono jednostki odpowiedzialne za proces wdrożenia dokumentu oraz wskaźniki monitorujące, które mają służyć ocenie realizacji założonych zadań.

W załączniku do Strategii przedstawiono opis procesu konsultacji i partycypacji społecznej, czyli aktywności mieszkańców we współtworzeniu koncepcji rozwoju gminy. Zostały tu także przedstawione wnioski z uwag zgłoszonych przez mieszkańców.

Przy opracowaniu strategii założono, że powinna być ona zgodna z zasadą „SMART”. Oznacza to, że wyznaczone cele muszą być specyficzne (Specific), mierzalne (Measurable), uzgodnione (Agreed), wykonalne (Real) i określone w czasie (Timed).

1. PODSUMOWANIE DIAGNOZY GMINY

Szczegółowa diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Łęczna stanowi załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu. Poniżej przedstawiono podsumowanie diagnozy i wnioski z niej wynikające oraz analizę SWOT obejmującą syntezę zjawisk i czynników rozwojowych, w tym problemów, barier oraz potencjałów gminy i szans rozwojowych.

Zaprezentowane poniżej wnioski z diagnozy zostały przedstawione w układzie 4 sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-środowiskowej i instytucjonalnej.

Sfera społeczna

W ramach diagnozy sfery społecznej poddano analizie następujące zagadnienia:

- Stan ludności i procesy demograficzne
- Mieszkalnictwo
- Edukacja
- Kultura i sport
- Aktywność obywatelska i organizacje pozarządowe
- Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
- Bezpieczeństwo publiczne

Szczegółowa diagnoza sfery społecznej pozwoliła na sformułowanie następujących wniosków:

Wniosek 1: W Gminie Łęczna widoczny jest stały spadek liczby ludności (od 2014 roku o 2,96%). Zjawisko wyludniania się obszaru można zaobserwować jedynie na obszarze miasta, na obszarach wiejskich od 2014 roku liczba ludności wzrasta. Jest on spowodowane przede wszystkim procesami migracyjnymi: następuje proces zasiedlania terenów podmiejskich przez mieszkańców miasta Łęczna (zjawisko suburbanizacji). Przyrost naturalny przyjmuje wartość dodatnią (3,1‰).

Wniosek 2: W Gminie Łęczna dominuje ludność w wieku produkcyjnym, ale jej odsetek z roku na rok maleje na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym a także przedprodukcyjnym. Mimo wzrostu udziału ludności w tych obydwu grupach zauważalny jest różnica tempa wzrostu: W porównaniu do roku 2014 liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 7,2 pkt. procentowych a liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym zaledwie o 0,5 pkt procentowego. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa wymaga od władz gminy ukierunkowania polityki rozwoju na potrzeby osób starszych.

Wniosek 3: Zauważalny jest wzrost liczby mieszkań (o 4,5% w ciągu 7 lat) oraz przeciętnej powierzchni użytkowej przypadającej na 1 mieszkańca (o 2,3m²). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania (72,2m²) plasuje Gminę Łęczna na ostatnim (6.) miejscu wśród gmin powiatu łęczyńskiego i 194. miejscu w województwie lubelskim. Rozwój zasobów

mieszkaniowych wymaga nakładów Gminy na inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej oraz udostępnienia atrakcyjnych gruntów przeznaczonych pod zabudowę.

Wniosek 4: Stan wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne jest na dość wysokim poziomie. Dostęp do wody socjalno-bytowej na obszarze gminy ma 88,3% mieszkańców. Dostęp do sieci wodociągowej na obszarze gminy ma 97,3% mieszkań. Centralne ogrzewanie posiada 92,9% mieszkań, natomiast łazienkę - 95% mieszkań w Gminie. Są to wartości wyższe niż średnia dla województwa lubelskiego i powiatu łęczyńskiego – dostęp do wodociągów w województwie ma 91,8% mieszkań, a w powiecie 91,3%. W województwie lubelskim 83% mieszkań posiada łazienkę, dla powiatu łęczyńskiego udział ten jest nieco niższy i wynosi 82,7%. Centralne ogrzewanie posiada 76,3% mieszkań w województwie lubelskim i 76,5% mieszkań w powiecie łęczyńskim.

Wniosek 5: Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wynosi 99%. W podziale na obszar miasta i obszar wiejski zauważalna jest duża dysproporcja. Na obszarze miasta w 2020 roku udział ten przekracza sto procent (116,9%) natomiast na obszarach wiejskich odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym to jedynie 23,8% dzieci w wieku przedszkolnym. Duża wartość dla miasta spowodowana jest korzystaniem z infrastruktury przedszkolnej w Łęcznej, przez dzieci zamieszkujące obszary wiejskie. Aktualnie infrastruktura przedszkolna Gminy Łęczna jest dobrze dostosowana do potrzeb społeczności lokalnej, a jakość infrastruktury jest na bieżąco poprawiana. Jednak wzrastająca w ostatnich latach liczba urodzeń będzie miała wpływ na rozwój tej infrastruktury a tym samym na realizację nowych inwestycji zmierzających do wzrostu liczby miejsc w placówkach przedszkolnych.

Wniosek 6: Infrastruktura edukacyjna na poziomie szkoły podstawowej zaspakaja potrzeby mieszkańców gminy (3 szkoły podstawowe z 87 oddziałami). Edukacja na poziomie ponadpodstawowym na terenie Gminy Łęczna prowadzona jest tylko na terenie miasta Łęczna. Kierunki kształcenia zawodowego w Łęcznej są dostosowane do lokalnego rynku pracy i skupiają się na górnictwie, a także odpowiadają aktualnemu zapotrzebowaniu na inne usługi w tym: budowlane, elektryczne, projektowe, fryzjerskie. Szkoły ponadpodstawowe w Gminie Łęczna tworzą Zespół Szkół Górniczych w Łęcznej.

Wniosek 7: Na szczególną uwagę zasługuje współpraca branżowych szkół zawodowych z największym pracodawcą na tym obszarze tj. LW Bogdanka S.A. W ofercie edukacyjnej szkoły oferują stypendia, współpracę z LW Bogdanka S.A. oraz gwarancję zatrudnienia w ramach projektu „Przepustka do pracy w LW Bogdanka S.A. w Bogdance – potrzebujemy najlepszych”. Dodatkowo szkoły współpracują również z uczelniami wyższymi tj. Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Politechnika Lubelska oraz Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Wniosek 8: W Gminie Łęczna organizowane są liczne przedsięwzięcia kulturalne. Urząd Miejski, Centrum Kultury w Łęcznej oraz Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta organizują różnego rodzaju zajęcia grupowe, zarówno w swoich siedzibach, w plenerze, jak i w filiach bibliotecznych, świetlicach i szkołach. Centrum Kultury w Łęcznej wspiera działania organizacji pozarządowych (współpraca m.in. z Towarzystwem Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej czy Łęczyńskim Stowarzyszeniem Twórców Kultury i Sztuki PLAMA) oraz angażuje się w działalność charytatywną. Katalog wydarzeń kulturalnych rokrocznie ulega

zmianie, jednak sytuacja epidemiologiczna związana z pandemią COVID-19 zmusiła jednostki kultury do zawieszenia organizacji części z nich. Konieczna jest dalsza popularyzacja działań kulturalnych podejmowanych w gminie oraz dostosowanie ich do bieżących potrzeb mieszkańców.

Wniosek 9: Na terenie Gminy Łęczna działają organizacje społeczne, które wpływają na integrację i wzrost aktywności obywatelskiej mieszkańców. Działalność organizacji pozarządowych przyczynia się do poszerzania oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców m.in. poprzez organizację różnego rodzaju spotkań i wydarzeń. Dlatego też należy wspierać ich funkcjonowanie, nie tylko finansowo ale np. poprzez promocję ich działalności, doradztwo i udzielanie pomocy merytorycznej, aktualizację witryny internetowej Gminy Łęczna w zakresie informacji dotyczących organizacji pozarządowych z terenu Gminy Łęczna czy udostępnianie zasobów lokalowych.

Wniosek 10: Podstawową opiekę zdrowotną zapewnia mieszkańcom 18 przychodni położonych na terenie miasta Łęczna. Ponadto mieszkańcy mogli skorzystać z usług gabinetów stomatologicznych, centrów rehabilitacji, opieki pielęgniarskiej oraz laboratoriów diagnostycznych i pracowni RTG. Opiekę szpitalną mieszkańcom zapewnia SPZOZ w Łęcznej, w którym poza Wschodnim Centrum Leczenia Oparzeń i Chirurgii Rekonstrukcyjnej, Ośrodka Hiperbarii i Szpitalnego Oddziału Ratunkowego mieści się sześć oddziałów szpitalnych (Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Chirurgii Ogólnej i Małoinwazyjnej, Gastroenterologiczny, Rehabilitacji i Dzienny Ośrodek Rehabilitacji, Urazowo – Ortopedyczny i Rehabilitacji, Chorób Wewnętrznych). Zarówno proces starzenia się społeczeństwa, jak i coraz powszechniej występujące choroby cywilizacyjne (otyłość, cukrzyca, nadciśnienie, choroby serca), będą miały coraz większy wpływ na rosnące zapotrzebowanie mieszkańców na dostęp do opieki zdrowotnej oraz profilaktyki chorób.

Wniosek 11: Głównymi powodami korzystania z pomocy społecznej jest ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność. Najliczniejszą grupą odbiorców systemu wsparcia opieki społecznej są mieszkańcy w wieku produkcyjnym, którzy z różnych powodów nie pozostają w zatrudnieniu. Znaczną grupę stanowią również dzieci i młodzież jako beneficjenci programu dożywiania.

Wniosek 12: Na terenie Gminy Łęczna funkcjonuje 5 żłobków, dysponujących łącznie 141 miejscami.

Wniosek 13: W Gminie Łęczna funkcjonuje Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Łęcznej oraz 8 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP Ciechanki Krzesimowskie, OSP Karolin, OSP Kolonia Łuszczów, OSP Łęczna – włączona do KSRG, OSP Nowogród, OSP Stara Wieś, OSP Witaniów, OSP Zakrzów. Ochotnicze Straże Pożarne oprócz działalności operacyjno-szkoleniowej współpracują z innymi podmiotami podczas realizacji uroczystości oraz przy organizacji licznych wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych.

Wniosek 14: W Gminie Łęczna działają kluby sportowe i stowarzyszenia, które posiadają bogatą ofertę ogólnodostępnych zajęć sportowo-rekreacyjnych w różnych dyscyplinach sportowych skierowaną do różnych grup wiekowych (Górnicy Klub Sportowy Górnik Łęczna, Miejsko-Górnicy Klub Sportowy "Gwarek" Łęczna, "Fundacja Akademia Sportu

Górnika Łęczna", Akademia Sztuk Walki, Łęczyńskie Stowarzyszenie Rowerowe "Pojezierze", Stowarzyszenie Motocyklowe Patria, Lubelski Klub Sportów Walki Dan, Lubelski Klub Karate Kyokushin. Ponadto Gmina dysponuje dość dobrze rozwiniętą infrastrukturę sportowo-rekreacyjną (Stadion Górniczego Klubu Sportowego GÓRNIK ŁĘCZNA, kryta pływalnia przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Łęcznej, hala widowiskowo-sportowa przy ul. Jaśminowej w Łęcznej, kompleks boisk „Moje Boisko Orlik 2012” w Łęcznej, boisko wielofunkcyjne przy ul. Piłsudskiego, boisko do lekkoatletyki przy ul. Piłsudskiego, kompleks sportowy przy ul. Szkolnej w Łęcznej, skatepark, siłownie napowietrzne, place zabaw.).

Sfera gospodarcza

W ramach diagnozy sfery gospodarczej poddano analizie następujące zagadnienia:

- Atrakcyjność inwestycyjna gminy
- Przedsiębiorczość
- Rynek pracy
- Turystyka
- Rolnictwo

Szczegółowa diagnoza sfery gospodarczej pozwoliła na sformułowanie następujących wniosków:

Wniosek 15: Gmina Łęczna w polityce rozwoju przestrzennego została sklasyfikowana jako ośrodek ponadlokalny w miejskiej sieci osadniczej, ośrodek o funkcji gospodarczej, zlokalizowany w obszarze problemowym podwyższonej aktywności gospodarczej (obsługi ruchu międzynarodowego). Niewielka część gminy (okolice jeziora Dratów) znajduje się w obszarze najwyższej atrakcyjności turystycznej i jest to czynnik pozytywnie oddziałujący na atrakcyjność inwestycyjną Gminy.

Wniosek 16: Głównym pracodawcą dla mieszkańców Gminy Łęczna jest kopalnia Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A., która leży jednak całkowicie poza terytorium Gminy. Kopalnia „Bogdanka” jest największym zakładem produkcyjnym oraz pełni rolę lidera w zakresie gospodarki na obszarze powiatu łęczyńskiego

Wniosek 17: Gmina Łęczna dysponuje szeregiem wyznaczonych terenów inwestycyjnych. Jedynie 30% z nich posiada dostęp do sieci energetycznej i wodociągowej. Łączna powierzchnia terenów uzbrojonych to 54,27 ha, natomiast ogólna powierzchnia terenów inwestycyjnych to 182,68 ha. Większość terenów przeznaczona jest pod usługi oraz produkcję, składy i magazyny.

Wniosek 18: Samorząd Gminy tworzy dogodne warunki do rozwoju przedsiębiorczości, Wprowadzono zwolnienia od podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących nowe inwestycje i tworzących nowe miejsca pracy. Wdrożenie zwolnień od podatku ma na celu zachęcenie lokalnych przedsiębiorców do rozwoju działalności gospodarczej a tym samym do poprawy jakości lokalnego rynku pracy.

Wniosek 19: Na przestrzeni ostatnich 7 lat zauważalny jest wzrost liczby działających podmiotów gospodarczych (o 5,9% w stosunku do roku 2014). Z kolei odczuwalny jest spadek podmiotów nowo zarejestrowanych (o 17,3%). Od 2014 roku zauważalny jest także spadek liczby podmiotów wyrejestrowanych. Aktualna statystyka nie ujawnia jeszcze problemów lokalnej gospodarki związanych z pandemią COVID 19, przewiduje się wzrost liczby podmiotów wyrejestrowanych w 2021 r.

Wniosek 20: Wartość stopy bezrobocia w powiecie łączyńskim wyniosła 5,7% (stan na koniec 2020 r.). Jest to wartość niższa niż średnia dla województwa (8,2%). Analizując ostatnie lata stopa bezrobocia dla powiatu łączyńskiego stale maleje. W związku z tym, że bezrobocie spowalnia wzrost gospodarczy, bardzo ważna jest walka z nim poprzez pozyskiwanie nowych inwestorów, stwarzanie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej np. poprzez wspieranie przedsiębiorców systemem ulg i zachęt, jak również organizowanie szkoleń i kursów dla bezrobotnych.

Wniosek 21: Gmina Łęczna posiada wszelkie atrybuty decydujące o atrakcyjności turystycznej. Znajdujące się na terenie gminy elementy przyrodnicze, krajobrazowe oraz kulturowe nadają jej predyspozycje do rozwoju turystyki krajoznawczej. Gmina Łęczna oferuje wiele atrakcji turystycznych obejmujących liczne zabytki oraz szlaki rowerowe. Niewątpliwym atutem Gminy Łęczna jest jej sąsiedztwo z obszarem Pojezierza łączyńsko-Włodawskiego, obfitującego w liczne jeziora oraz różnorodną florę i faunę. Zabytki historyczne oraz walory środowiskowe i przyrodnicze sprzyjają rozwojowi czynnego wypoczynku, zwłaszcza wędrówek pieszych i wycieczek rowerowych. Znaczącym elementem decydującym o rozwoju sektora turystyki są również prowadzone działania promocyjne i informacyjne, które mają na celu ułatwić turystom zorganizowanie czasu spędzonego w danym miejscu.

Wniosek 22: Rolnictwo w Gminie Łęczna stanowi ważny dział gospodarki. Pod względem wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej Gmina Łęczna wypada dość korzystnie w porównaniu do pozostałych obszarów województwa lubelskiego. Gminę cechuje występowanie gleb dobrych (klasa IVa, IVb) i bardzo dobrych (klasa IIIa, IIIb). W użytkowaniu dominuje rolnicze wykorzystanie gruntów – obejmuje 81% powierzchni gminy, także w strukturze powierzchni miasta, gdzie tereny zurbanizowane stanowią około 20% a rolne 65%.

Sfera przestrzenno-środowiskowa

W ramach diagnozy sfery przestrzenno-środowiskowej poddano analizie następujące zagadnienia:

- Walory przyrodnicze i kulturowe
- Infrastruktura techniczna: transportowa, teleinformatyczna, elektroenergetyczna i gazowa,
- Gospodarka wodno-kanalizacyjna
- Gospodarka odpadami
- Potencjał OZE
- Polityka przestrzenna w gminie

Szczegółowa diagnoza sfery przestrzenno-środowiskowej pozwoliła na sformułowanie następujących wniosków:

Wniosek 23: Gminę Łęczna charakteryzują wyjątkowe walory przyrodniczo-krajobrazowe. Część jej obszaru znajduje się pod prawną ochroną (1 072,16 ha obszarów prawnie chronionych: Nadwieprzański Park Krajobrazowy wraz z jego otuliną oraz otulina Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie). Obszary chronione stanowią 14,27% powierzchni Gminy. Część Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego zajmuje obszar Natura 2000 „Dolina Środkowego Wieprza”.

Wniosek 24: W Gminie Łęczna spotkać można liczne zabytkowe obiekty, świadczące o jej bogatej historii. Do miejsc najcenniejszych pod względem kulturowym i wartych odwiedzenia należą: zespół urbanistyczny miasta Łęczna z trzema rynkami, siecią ulic i pozostałościami zamku, obszar dawnego zespołu dworskiego Podzamcze, dolina rzeki Wieprz na odcinku „Przełomu” od Ciechanek do Witaniowa, dawna bożnica z wystrojem architektonicznym (w tym bima i szafa na rodąły), budynek dawnego ratusza, Kościół paraf. pw. św. Marii Magdaleny z wyposażeniem w zabytki ruchome, dzwonnica i dawną mansjonarię. Wymienione powyżej walory generują zarówno ogromny potencjał do wykorzystania w zakresie rozwoju turystyki i osadnictwa, ale także rodzą wyzwania związane z odpowiednim zarządzaniem obszarem.)

Wniosek 25: Gmina Łęczna ma bardzo dobrą dostępność komunikacyjną: droga krajowa nr 82 (12,85 km), 3 drogi wojewódzkie (20,45 km), drogi powiatowe o łącznej długości 24,41 km oraz drogi gminne łączące poszczególne miejscowości gminy (razem 129,284 km).

Wniosek 25: Inwestycją drogową, która podniesie jakość życia mieszkańców jest planowana budowa północnej obwodnicy Miasta Łęczna, odciążająca układ komunikacyjny od ruchu tranzytowego drogą krajową nr 82. Aktualnie uzgadniana jest również koncepcja budowy obwodnicy południowej Miasta Łęczna, jednak na chwilę obecną nie udało się wybrać wariantu realizacji.

Wniosek 26: Gmina Łęczna posiada dobrze rozwiniętą sieć gazową. W 2020 r. długość czynnej sieci gazowej wynosiła 127 km. Ponad 7 tysięcy gospodarstw z obszaru Gminy Łęczna korzysta z sieciowego gazu ziemnego, 88% z nich zlokalizowanych jest na terenie miasta. Wskaźnik korzystających z sieci gazowej na terenie miasta wynosił 97%, zaś na obszarach wiejskich wskaźnik był zdecydowanie niższy i kształtował się na poziomie 59,5%. Ogółem dla całej gminy wartość tego wskaźnika to 89,8% i w porównaniu do wartości dla powiatu i województwa gmina prezentuje się bardzo korzystnie.

Wniosek 27: W Gminie Łęczna istnieje sieć wodociągowa (148,5 km czynnej sieci wodociągowej i 2 353 przyłączy wodociągowych), której długość systematycznie wzrasta. Sieć kanalizacyjna Gminy Łęczna w porównaniu do długości sieci wodociągowej jest słabiej rozwinięta (62,5 km sieci kanalizacyjnej i 981 przyłączy). Wskaźnik korzystających z sieci wodociągowej na terenie miasta wynosił 99,1%, zaś na obszarach wiejskich wartość wskaźnika kształtuje się podobnie i wynosi 100%. Ogółem dla całej gminy wartość tego wskaźnika to 99,3% i w porównaniu do wartości dla powiatu i województwa gmina prezentuje się bardzo korzystnie. Jeśli chodzi o wskaźnik korzystających z sieci kanalizacyjnej na terenie miasta to wynosił on 96,4%, zaś na obszarach wiejskich wartość wskaźnika jest o ponad cztery razy niższa i kształtuje się na poziomie 27%. Ogółem dla całej gminy wartość tego wskaźnika to 83% i w porównaniu do wartości dla powiatu i województwa gmina również prezentuje się bardzo korzystnie.

Wniosek 28: Ścieki z gospodarstw domowych, które nie są podłączone do sieci kanalizacyjnej gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach przydomowych lub oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach. Sieć kanalizacyjna wymaga sukcesywnej rozbudowy i modernizacji. Wskazane jest także budowanie kolejnych przydomowych oczyszczalni ścieków w ramach uzupełnienia sieci kanalizacyjnej, zwłaszcza w miejscach kolonijnej i rozproszonej zabudowy, gdzie nie ma możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjno-sanitarnej lub w przypadkach, gdy budowa sieci jest nieuzasadniona ekonomicznie.

Wniosek 29: Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Łęczna w 2020 roku, na podstawie zawartej umowy, zajmowało się Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna Sp. z o.o., będące jednoosobową spółką gminy. Odpady z terenu gminy są kierowane do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Starej Wsi należącej do spółki komunalnej, gdzie podlegają dalszemu zagospodarowaniu.

Wniosek 30: Wzrost ilości odpadów komunalnych związany jest niewątpliwie ze wzrostem zamożności mieszkańców Gminy i zwiększonej dzięki temu konsumpcji. Duży wpływ może mieć również wzrastająca świadomość ekologiczna mieszkańców, co przełożyło się na ograniczenie spalania odpadów w domowych piecach, czy wywożenia ich do lasów. System gospodarki odpadami w Gminie Łęczna jest prowadzony zgodnie z obowiązującym prawem oraz przyjętymi dobrymi praktykami w tym zakresie. Istotnym problemem dotyczącym całego kraju jest brak zdecydowanych działań na rzecz poprawy recyklingu zbieranych odpadów. Jest to związane z brakiem rynku surowców wtórnych. Na zebrane selektywnie przez mieszkańców i gminę odpady nie ma zapotrzebowania.

Wniosek 31: Gmina Łęczna leży na terenie bardzo korzystnym do pozyskiwania energii z urządzeń solarnych, jest również obszarem o potencjale w zakresie produkcji biomasy do wykorzystania na cele energetyczne. Jej potencjał w tym zakresie wynika z dysponowania znacznym arealem gruntów rolnych i użytków zielonych, które mogą być wykorzystane do produkcji biomasy, w tym głównie słomy, która może zostać użyta zarówno, jako paliwo stałe (np. do spalania w formie pelletu w lokalnych kotłowniach), jak i wsad do produkcji biogazu.

Wniosek 32: Prawo miejscowe w zakresie zagospodarowania przestrzeni stanowią 3 Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego wraz ze zmianami. Obowiązują one na całej powierzchni gminy. Dokumenty planistyczne są sporządzane lub zmieniane w miarę potrzeb inwestycyjnych wnioskodawców. Uwzględnienie wniosków uzależnione jest od predyspozycji terenów ujętych we wnioskach do pełnienia funkcji w świetle oddziaływania na środowisko oraz uwarunkowań i kierunków zagospodarowania terenów sąsiednich.

Sfera instytucjonalna

W ramach diagnozy sfery instytucjonalnej poddano analizie następujące zagadnienia:

- Zdolność inwestycyjna gminy
- Aktywność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych
- Współpraca z innymi podmiotami

Szczegółowa diagnoza sfery instytucjonalnej pozwoliła na sformułowanie następujących wniosków:

Wniosek 33: Budżet jest najważniejszym elementem w procesie zarządzania finansami gminy i pozwala na skuteczne zaplanowanie podziału dostępnych środków finansowych. W 2020 roku wydatki z budżetu były wyższe niż dochody, zatem wystąpił deficyt budżetowy w wysokości 2,73 mln zł. Powstały deficyt został pokryty kredytem i pożyczkami. Wydatki majątkowe inwestycyjne w 2020 roku stanowiły 10,4% wydatków ogółem.

Wniosek 34: Gmina Łęczna aktywnie uczestniczy w konkursach i naborach umożliwiających pozyskanie dodatkowych środków finansowych na realizację inwestycji infrastrukturalnych, jak i „miękkich”. Zgodnie z danymi GUS od 2016 roku w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 na obszarze Gminy Łęczna zawarto 167 umów o dofinansowanie, z czego Gmina Łęczna była beneficjentem 15 projektów. Wartość kosztów kwalifikowalnych podpisanych umów o dofinansowanie w latach 2017-2020 na obszarze Gminy Łęczna wynosiła 444,5 mln zł. Natomiast wartość środków wspólnotowych stanowiących otrzymane dofinansowanie to kwota ok. 331 mln zł. Powyższe wartości świadczą o bardzo dużej aktywności i skuteczności podmiotów z Gminy Łęczna w pozyskaniu dodatkowych środków finansowych na realizację zadań.

Wniosek 35: Gmina Łęczna prowadzi szeroką współpracę samorządową i pozasamorządową. Ma zawarte umowy partnerskie z samorządami gmin na Węgrzech, we Włoszech i na Ukrainie. Efektem współpracy jest coroczna wymiana grup młodzieży, wymiana kulturalna oraz wymiana doświadczeń samorządowych. Zamiarem stron jest rozszerzenie współpracy o wymianę sportową a także o współpracę gospodarczą przedsiębiorstw z miast partnerskich.

Na podstawie powyższych wniosków została sporządzona Analiza SWOT, która ma na celu identyfikację wewnętrznych barier i potencjałów rozwojowych Gminy Łęczna oraz czynników zewnętrznych mogących oddziaływać na przekształcenia w regionie. Analiza została przedstawiona w formie macierzy opisującej:

- mocne strony (Strengths) – atuty i cechy mogące decydować o przewadze gminy;
- słabe strony (Weaknesses) – negatywne aspekty występujące w gminie, które stanowią jednocześnie wskazanie obszarów wymagających naprawy;
- szanse (Opportunities) – czynniki zewnętrzne wywierające pozytywny wpływ na rozwój gminy;
- zagrożenia (Threats) – czynniki zewnętrzne mogące wywoływać niekorzystne zmiany w gminie.

Mocne strony

Słabe strony

PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

- Położenie w obrębie Miejskiego Ośrodka Funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego tj. Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego, co przełoży się na dodatkowe środki unijne przeznaczone na zintegrowane inwestycje terytorialne;
- Atrakcyjne walory przyrodniczo-kulturowe, duży udział obszarów chronionych oraz czyste środowisko stwarzające możliwość rozwoju turystyki;
- Wysoka jakość środowiska przyrodniczego, mało skażone środowisko;
- Dobrze rozwinięta sieć gazowa – coroczny wzrost liczby przyłączy;
- Bogate niematerialne dziedzictwo kulturowe kształtujące tożsamość społeczną uwidocznione w organizowanych zajęciach; różnego rodzaju kołach zainteresowań, tradycjach;
- Obecność złóż kopalnych węgla kamiennego „Bogdanka” oraz „Ostrów”.
- Bardzo dobre gleby stanowiące podstawę do rozwoju rolnictwa i lokalnej bazy surowcowej;
- Dobre warunki nasłonecznienia (obszar o potencjale energii użytecznej dla energetyki solarnej powyżej 950 kWh/m², Usłonecznienie względne w przedziale 34-35% (grupa największego usłonecznienia w Polsce) sprzyjające podejmowaniu inicjatyw w zakresie instalacji fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych;
- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców płynący głównie z budowania postawy proekologicznej (rozwój odnawialnych źródeł energii);
- Wysoki stopień zelektryfikowania i zwodociągowania Gminy;
- Bliskie położenie miasta wojewódzkiego Lublina umożliwia realizację podstawowych potrzeb mieszkańców Gminy Łęczna;
- Dobra dostępność komunikacyjna, rozwinięta sieć dróg różnej kategorii;
- 100% pokrycie Gminy przez Miejskowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego;

- Wysokie koszty utrzymania i remontów obiektów zabytkowych uniemożliwiające wdrożenie instrumentów ochrony krajobrazu kulturowego;
- Niski stopień bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów, związany z brakiem dostosowania infrastruktury do potrzeb użytkowników - niewystarczająca ilość chodników i ścieżek rowerowych;
- Niedostateczny rozwój infrastruktury kanalizacyjnej w stosunku do sieci wodociągowej, aglomeracja łącznińska jest skanalizowana, na pozostałym obszarze Gminy gospodarka ściekowa oparta jest na indywidualnych zbiornikach bezodpływowych i przydomowych oczyszczalniach ścieków;
- Brak systemu zbiorowego zaopatrzenia w energię ciepłą, system grzewczy indywidualny oparty głównie na paliwach stałych;
- Brak dostosowanej infrastruktury i przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością – występowanie barier przestrzennych;

SPOŁECZEŃSTWO

- Funkcjonujący system wsparcia finansowego organizacji pozarządowych przy realizacji publicznych zadań zleconych;
- Zadawalający poziom bezpieczeństwa publicznego;
- Tworzenie i realizacja funduszu sołectkiego;
- Dobrze funkcjonująca sieć szkół podstawowych i oddziałów przedszkolnych;
- Dobrze funkcjonujące żłobki;
- Zadawalająca jakość kształcenia w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych;
- Wysoka aktywność klubów sportowych działających na terenie Gminy oraz liczne sukcesy zawodników, w tym Górniczego Klubu Sportowego „Górnik Łęczna”.
- W miarę wysoka liczba organizacji pozarządowych w Gminie, mieszkańcy stosunkowo chętnie angażują się w działania prowadzone przez instytucje pozarządowe.
- Spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz z zasiłków rodzinnych;
- Dodatnia wartości przyrostu naturalnego;
- Niezadawalający poziom aktywności i różnorodności form działalności Centrum Kultury w Łęcznej i Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej, spowodowany również brakami w infrastrukturze;
- Negatywne trendy demograficzne: spadek liczby ludności, w tym ludności w wieku produkcyjnym oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym mających wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą;
- Ujemne wartości salda migracji;
- Postępujący proces starzenia się społeczeństwa, niewystarczająca liczba form integracji i aktywizacji osób starszych;
- Występowanie niekorzystnych zjawisk społecznych (ubóstwo, alkoholizm, bezradność);
- Brak kompleksowej oferty kulturalnej oraz innych sposobów i form spędzania czasu wolnego dzieci i dorosłych;
- Utrzymujące się długotrwale bezrobocie wśród osób bez doświadczenia zawodowego i o niskim wykształceniu;
- Uzależnienie rynku pracy od spółek wydobywających węgiel kamienny;
- Niezadawalająca dostępność oraz poziom usług placówek opieki zdrowotnej i społecznej;
- Duże zasoby wykwalifikowanych pracowników kopalni w Bogdance, którzy w sytuacji zamknięcia kopalni będą wymagać przekwalifikowania zawodowego;
- Niewystarczające działania w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób starszych i samotnych oraz rodzin o niskim statusie materialnym, brak mieszkań chronionych, brak kompleksowego wsparcia społecznego obejmującego wsparcie emocjonalne, informacyjne, instrumentalne i rzeczowe oraz dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin;

GOSPODARKA

- Możliwość rozszerzenia działalności rolniczej w kierunku agroturystyki;
- Duży potencjał do rozwoju turystyki w oparciu o atrakcje Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego;
- Dość wysoka skłonność mieszkańców do podejmowania działalności gospodarczej, przejawiająca się w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów w systemie REGON;
- Dość wysoka skuteczność Gminy i jej mieszkańców w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, co może stanowić dobrą przesłankę do podnoszenia jej atrakcyjności inwestycyjnej;
- Bogate dziedzictwo kulturowe i wysokie walory krajobrazowe umożliwiają rozwój usług turystycznych, są również szansą na rozwój produktu turystycznego jakim jest Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie oraz rozwoju turystyki czynnej (pieszej, rowerowej, konnej);
- Promocja atrakcyjności terenu o wysokich walorach kulturowo-przyrodniczych, co może przełożyć się na rozwój turystyki;
- Wyznaczone tereny inwestycyjne z dostępem do sieci energetycznej i wodociągowej;
- Występowanie na obszarze Gminy i w jej okolicy dużych przedsiębiorców oferujących mieszkańcom miejsca pracy;
- Dobre warunki do rozwoju działalności gospodarczej opartej na energetyce odnawialnej, szczególnie solarnej, w związku z doskonałym nasłonecznieniem obszaru;
- Brak atrakcyjnych ofert pracy poza górnictwem, niedostateczna liczba podmiotów gospodarki narodowej oferujących miejsca pracy;
- Ukryte bezrobocie w rolnictwie;
- W miarę niska atrakcyjność inwestycyjna Gminy Łęczna wynikająca z niskiej aktywności przemysłowej oraz najniższej aktywności usługowej i zaawansowanych technologii;
- Dość wysoka dynamika wyrejestrowywania podmiotów z systemu REGON;
- Ograniczony dostęp do instytucji otoczenia biznesu w Gminie Łęczna (niewystarczająca liczba podmiotów);
- Bariery w rozwoju rolnictwa i budowania bazy surowcowej spowodowane brakiem podmiotów otoczenia rolnictwa i przetwórstwa oraz niskim poziomem innowacyjności gospodarstw;
- Niedostatecznie rozwinięta wyspecjalizowana działalność gospodarcza, deficyt firm w branżach wiedzy- i technochłonnych;
- Niska wartość dodana w gospodarce lokalnej, czego przejawem jest niska rentowność i dochodowość z działalności prowadzonej przez przedsiębiorców;
- Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura noclegowa i gastronomiczna mająca wpływ na ograniczenie rozwoju produktu turystycznego;
- Niski poziom rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, oceniany głównie przez pryzmat wielkości zatrudnienia i formy prawnej działających firm lokalnych, skali ich działania na rynkach oraz zdolności inwestycyjnej;

Szanse

- Możliwość wsparcia przez państwo i UE inwestycji przyjaznych środowisku w tym: OZE, efektywność energetyczna, bezpieczeństwo energetyczne, gospodarka o obiegu zamkniętym zgodnie z założeniami planu działania Europejski Zielony Ład, dofinansowania do przydomowych oczyszczalni ścieków;
- Wzrost opłacalności działań z zakresu odnawialnych źródeł energii ze względu na rosnące koszty energii elektrycznej;
- Ograniczenie skutków zmian klimatycznych na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Łęczna poprzez wdrożenie planów adaptacyjnych oraz niebieskiej i zielonej infrastruktury;
- Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych dzięki interwencjom w kierunku wprowadzenia technologii niskoemisyjnych oraz przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu;
- Przyciągnięcie do Gminy Łęczna inwestycji z zewnątrz, w tym firm zajmujących się przetwórstwem rolno-spożywczym m.in. poprzez wyznaczenie terenów inwestycyjnych oraz realizację polityki promocji gospodarczej, prowadzonej w bliskiej współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego oraz agendami rządowymi, w tym PAIH, ARP, PFR itp.;
- Wykorzystanie w rozwoju społeczno-gospodarczym nowych koncepcji, trendów i praktyk rozwoju gospodarki lokalnej, w tym z wykorzystaniem ekonomii społecznej, srebrnej ekonomii i energetyki odnawialnej, itp.;
- Rosnąca rola i znaczenie jakości życia jako celu nadrzędnego działań i polityk władz samorządowych na szczeblu lokalnym i regionalnym;
- Rozwój rolnictwa ekologicznego i produkcja żywności certyfikowanej oparte na istniejących zasobach naturalnych i wykorzystanie trendu w społeczeństwie związanego ze zdrowym trybem życia;
- Rozwój współpracy sieciowej przedsiębiorstw z wykorzystaniem najlepszych praktyk i nowych modeli biznesowych, w tym klastra rolno-spożywczego, partnerstw publiczno-prywatnych itp.;

Zagrożenia

- Następujące zmiany klimatyczne mające wpływ na wiele sektorów gospodarki i społeczeństwo poprzez oddziaływanie na fizyczne i biologiczne składniki ekosystemów, takie jak: woda, gleba, powietrze i różnorodność biologiczna. Nieliczne działania inwestycyjne w tym względzie świadczą o niewystarczającej liczbie inwestycji przeciwdziałających zmianom klimatu i działań skierowanych na adaptację do zaistniałych już zmian. Na obszarze Gminy Łęczna brakuje m.in. zielonej i niebieskiej infrastruktury, zbiorników retencyjnych, itp.;
- Zmniejszenie popytu na technologie niskoemisyjne i styl życia zgodny z ideą zrównoważonego rozwoju;
- Utrzymujący się trend wzrostu zużycia energii;
- Wywoływanie konfliktów między wartościami dziedzictwa kulturowego, krajobrazem kulturowym a współczesnymi procesami urbanistycznymi;
- Niepewność w zakresie prowadzenia polityki fiskalnej samorządów, wynikająca ze zmieniających się regulacji prawnych (m.in. wzrastające wydatki na oświatę oraz administrację publiczną);
- Sąsiedztwo gmin o zbliżonych warunkach naturalnych i potencjale, co wpływa na dużą konkurencyjność np. w przyciąganiu turystów;
- Kurczące się zasoby pracy związane z odchodzeniem wielu doświadczonych pracowników na emeryturę, bez możliwości zastąpienia ich nowymi pracownikami (na skutek utrzymującej się migracji młodych ludzi, procesu starzenia się społeczeństwa);
- Pogłębiająca się ekspansja chorób cywilizacyjnych wśród społeczności powodująca znaczne obciążenie systemu opieki zdrowotnej i pomocy społecznej;
- Niska opłacalność produkcji rolniczej i konkurencja dla lokalnych rolników ze strony zagranicznych producentów żywności;
- Utrzymujące się niekorzystne uwarunkowania globalne związane z pogłębiającą się recesją na świecie i długotrwałym kryzysem

- Rozwój produktu turystycznego oraz branży turystycznej w oparciu o bogate dziedzictwo kulturowe;
  - Dostępne źródła finansowania rozwoju różnych elementów infrastruktury i form turystyki zintegrowanej (np. w ramach PO Polska Wschodnia, PROW, FE dla Lubelskiego);
  - Bliskość dużego ośrodka miejskiego – Lublina – dająca szansę na przyciąganie nowych mieszkańców i turystów;
  - Unijne polityki, strategie i instrumenty finansowe wspierające rozwój sektora rolno-spożywczego w ramach krótkich łańcuchów dostaw (Europejski Zielony Ład, Strategia UE od Pola do Stołu) oraz optymalne wykorzystanie środków pochodzących z Krajowego Planu Odbudowy, Polskiego Ładu oraz innych programów krajowych i Regionalnego Programu Operacyjnego na potrzeby rozwoju gospodarczego i społecznego;
- gospodarczym wywołanym pandemią koronawirusa, które w odniesieniu do rozwoju Gminy mogą prowadzić do zmniejszenia się liczby działających przedsiębiorstw oraz większej presji na system pomocy społecznej;
- Ogólna stagnacja w rozwoju Gminy i brak realnych szans na jej rozwój w najbliższych latach w związku kryzysem i trudną sytuację gospodarczą w kraju i za granicą;
  - Wpływ pandemii COVID-19 również na inne dziedziny życia na terenie Gminy: relacje międzyludzkie, kulturę i administrację publiczną;
  - Możliwe konflikty wojenne na wschodzie Europy mające wpływ na recesję gospodarczą oraz napływ emigrantów.

Jedynym zakładanym scenariuszem rozwoju Gminy Łęczna jest scenariusz pozytywny sformułowany w formie wizji w rozdziale 2.1 niniejszego dokumentu. Przy formułowaniu scenariusza uwzględniono nie tylko wyobrażenia mieszkańców na temat tego jak widzą swoją gminę w 2030 roku, ale również przeanalizowano możliwą drogę rozwoju gminy w zakładanych kierunkach interwencji oraz możliwe szanse i zagrożenia jakie mogą pojawić się w otoczeniu funkcjonowania gminy. Wzięto pod uwagę również założenia Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, która przewiduje dalszy rozwój gminy jako jednostki wykorzystującej zasoby naturalne Wyżyny Lubelskiej dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa i współpracującej z miastem Lublin w ramach rozwoju Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego.

W celu realizacji pozytywnego scenariusza rozwoju Gminy Łęczna założono pozyskanie dofinansowania z funduszy zewnętrznych perspektywy finansowej 2021-2027, jak i środków krajowych (będących w dyspozycji poszczególnych resortów lub funduszy celowych), które pozwolą na realizację zidentyfikowanych inwestycji - kluczowych dla mieszkańców i władz gminy.

2. WIZJA, MISJA I CELE ROZWOJU

2.1. Wizja i misja

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na mocne i słabe strony, jak również na potencjały i bariery tego obszaru. Określona w dokumencie misja i wizja to elementy strategii ukazujące najważniejsze kierunki rozwoju gminy.

Wizja rozwoju gminy stanowi obraz pożądanego stanu docelowego, jaki społeczność lokalna chce osiągnąć na koniec wdrażania zaktualizowanej strategii. Odpowiada na pytania: Co chcemy osiągnąć? Jaką sytuację chcemy mieć? Wizja wskazuje zasadniczy kierunek działania, pozwala również wyklarować jasność celów, stojących przed gminą. Wizja jest wizualizacją przyszłości, która z założenia motywuje jej twórców i adresatów do działań na rzecz jej realizacji. Wizja Gminy Łęczna w perspektywie do 2030 roku powstała przy udziale społeczności lokalnej podczas procesu konsultacji społecznych. Treść wizji ma charakter opisowy i przedstawia oczekiwany obraz przyszłości.

Z kolei misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają Władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości, jako nadrzędnych. Misja stanowi odpowiedź na pytania jakie stawiamy sobie w przyjętej w dokumencie perspektywie czasowej: Co jest naszym priorytetem i kim jesteśmy?

Wizja Gminy Łęczna:

Oczekuje się, że Gmina Łęczna w 2030 roku będzie:

- **atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem do życia, pracy i wypoczynku**
- **obszarem o uporządkowanej przestrzeni publicznej i ładzie w zagospodarowaniu przestrzennym,**
- **dobrze i nowocześnie zarządzanym i promowanym na zewnątrz samorządem lokalnym**
- **obszarem z rozwiniętą infrastrukturą techniczną poprawiającą czystość środowiska naturalnego**
- **miejscem sprzyjającym rozwojowi przedsiębiorczości oraz przyjaznym dla inwestorów**
- **miejscem charakteryzującym się dobrą jakością infrastrukturą społeczną dla mieszkańców: dostępem do opieki zdrowotnej, edukacji, opieki przedszkolnej i żłobkowej oraz z bogatą ofertą kulturalną i rekreacyjno-sportową**
- **miejscem oferującym atrakcyjne miejsca pracy oraz miejscem promocji i wsparcia lokalnej aktywności mieszkańców**

Misja określa wartości, jakimi będzie kierowała się społeczność lokalna w celu zrealizowania zaprojektowanej wizji rozwoju. Misja ukierunkowuje również na działania, które trzeba podjąć aby się powiodła, a wizja stała się rzeczywistością. Realizatorem misji jest cała społeczność lokalna, w tym przedstawiciele władz gminy i urzędnicy, pracownicy placówek i instytucji gminnych, członkowie organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy, inwestorzy i mieszkańcy gminy. Misja Gminy Łęczna została sformułowana w następujący sposób:

Misja Gminy Łęczna:

Misją Gminy Łęczna jest wielopłaszczyznowa współpraca władz lokalnych, mieszkańców, organizacji pozarządowych i podmiotów gospodarczych aby stworzyć atrakcyjną przestrzeń do zamieszkania i pracy, wspierania inwestycji przyjaznych środowisku naturalnemu, rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa oraz o wysokiej jakości usług turystycznych i rekreacyjnych, opierających się na lokalnym dziedzictwie przyrodniczo- kulturowym.

Sformułowana w ten sposób misja zwraca uwagę na wartości, jakimi powinni kierować się mieszkańcy gminy oraz władze samorządowe. Kluczowymi wartościami, obok przedsiębiorczości i aktywności obywatelskiej, jest nastawienie na współpracę i zaufanie społeczne. Potrzeba współdziałania i podejścia partnerskiego w rozwoju gminy i wspieraniu inicjatyw społeczności lokalnej wynika nie tylko z konieczności sprostania wyzwaniom, przed którymi stoi obecnie Gmina Łęczna, ale jest również nieodłącznym elementem budowy zaufania i kapitału społecznego w gminie.

2.2. Cele strategiczne i operacyjne

Wizja rozwoju gminy wskazana powyżej będzie możliwa do osiągnięcia dzięki realizacji celów strategicznych i operacyjnych poprzez podjęcie szeregu działań i przedsięwzięć na wielu płaszczyznach. Cele te wynikają z jednej strony ze zidentyfikowanych uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych rozwoju gminy, zaś z drugiej strony są odpowiedzią na główne wyzwania, przed którymi stoi gmina i jej społeczność do 2030 roku. Przyjęte cele rozwoju wpisują się również w cele tematyczne polityki spójności Unii Europejskiej oraz priorytety polityki rozwoju regionalnego realizowane na poziomie krajowym i wojewódzkim.

Rozwój lokalny Gminy Łęczna oparto na potrzebie zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz potrzebie rozwoju potencjału instytucjonalnego gminy. Przy opracowaniu planu interwencji pod uwagę wzięto wieloaspektowość zmian zachodzących w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Odpowiedzią na zachodzące zmiany są 4 cele strategiczne, w ramach których dokonano koncentracji celów operacyjnych i kierunków interwencji (działań).

Poniżej przedstawiono matrycę zidentyfikowanych celów strategicznych i operacyjnych. Przedstawione cele są równoważne i uzupełniają się, ponieważ nie jest możliwa sprawna i efektywna realizacja zapisów strategii przy braku integracji poszczególnych działań. Elementem przewodnim każdego z przedstawionych obszarów priorytetowych jest poprawa jakości życia mieszkańców.

Ryc.1 Schemat celów strategicznych i operacyjnych Gminy Łęczna do roku 2030

CELE STRATEGICZNE		
1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
środowisko i przestrzeń	społeczeństwo	gospodarka i administracja
CELE OPERACYJNE		
1.1 Poprawa dostępności, atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznej	2.1. Rozwój integracji społecznej i aktywności mieszkańców	3.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz rozbudowa infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną gminy
1.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej oraz stanu i bezpieczeństwa infrastruktury drogowej	2.2. Rozwój usług zdrowia, pomocy społecznej i mieszkalnictwa komunalnego	3.2. Wsparcie rozwoju nowoczesnego rolnictwa
1.3. Rozwój infrastruktury poprawiającej stan ochrony środowiska	2.3. Zwiększenie dostępności i jakości edukacji oraz opieki nad dziećmi	3.3. Rozwój turystyki w oparciu o potencjał kulturowy i przyrodniczy oraz istniejącą infrastrukturę
1.4. Wzrost bezpieczeństwa energetycznego gminy i efektywności energetycznej oraz promocja postaw ekologicznych wśród mieszkańców	2.4. Wzrost dostępu do usług kultury, sportu i rekreacji	3.4. Rozwój cyfryzacji administracji publicznej i e-usług dla społeczeństwa
	2.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego	

Zaprezentowane w Strategii Rozwoju Gminy Łęczna cele strategiczne mają charakter długofalowy i wskazują kierunek postępowania w realizacji założonej w dokumencie wizji rozwoju. Natomiast cele operacyjne określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych, dotyczą one średniego horyzontu czasowego. Zidentyfikowane kierunki interwencji (działań) służą realizacji założonych celów, a tym samym stanowią podstawę wdrażania strategii.

Kierunki interwencji (działań) to zestaw działań podejmowanych przez Gminę Łęczna oraz jej partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Większość z nich stanowi konkretne przedsięwzięcia, których realizacja będzie miała kluczowe znaczenie dla prowadzonej realizacji polityki lokalnej w perspektywie do 2030 roku. Kierunki interwencji odpowiadają na potrzeby rozwojowe gminy i wskazują sposób rozwiązywania najważniejszych problemów, zmniejszania barier rozwojowych, wzmacniania potencjałów lokalnych, wykorzystywania zasobów własnych oraz szans pojawiających się w otoczeniu.

Zaprezentowane cele strategiczne i operacyjne Gminy Łęczna oparte są na wnioskach z diagnozy i doświadczeniach z realizacji poprzednich dokumentów strategicznych. Cele zostały określone zgodnie z metodą SMART, są spójne wewnętrznie i skorelowane z celami strategii innych jednostek, z którymi Gmina Łęczna pozostaje w relacjach sąsiedzkich i które pełnią władzę zwierzchnią.

2.3. Kierunki interwencji (działań) Gminy Łęczna wraz z harmonogramem planowanych przedsięwzięć

Cel strategiczny 1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne

Wykreowanie atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku stanowi podstawę do zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców. Ład przestrzenny uwzględnia bowiem w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Dlatego też, stanowi on niezbędny element zrównoważonego rozwoju Gminy Łęczna. Szkieletem każdego układu przestrzennego jest sieć dróg mająca wpływ na obsługę mieszkańców oraz funkcjonowanie podmiotów gospodarczych. Na atrakcyjność miejsca zamieszkania mają wpływ natomiast walory przyrodnicze i krajobrazowe, architektura, układ urbanistyczny oraz poziom bezpieczeństwa. Wyjątkowy potencjał przyrodniczo-kulturowy Łęcznej sprzyja rozwojowi gminy. Wpływa na to malownicze położenie w dolinie rzeki Wieprz oraz liczne obiekty sakralne świadczące o wielokulturowej przeszłości miasta (sakralne i świeckie).

Właściwe funkcjonowanie Gminy Łęczna i jej mieszkańców uzależnione jest od zasobów infrastrukturalnych gminy, szczególnie infrastruktury drogowej i komunikacyjnej, obejmującej drogi, chodniki, drogi dla rowerów, transport publiczny, dostęp do szybkiego Internetu. Należy zwrócić uwagę, że część istniejących problemów w gminie ma podłoże infrastrukturalne, a realizacja pozostałych celów strategicznych bez odpowiedniej infrastruktury nie będzie możliwa. Część potrzeb mieszkańców Gminy Łęczna realizowanych jest na terenie miasta Łęczna, a część w mieście Lublin. Dlatego istotne dla mieszkańców jest funkcjonowanie sieci publicznych połączeń transportowych z miastem, a w szczególności włączenie w taką sieć miejscowości, które tych połączeń nie posiadają, albo posiadają w ograniczonym zakresie.

Bardzo ważne dla podniesienia jakości życia mieszkańców i innych osób odwiedzających gminę, jest zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. W tym zakresie niezbędne są

m.in. działania zmierzające do zwiększenia widoczności pieszych i rowerzystów na drogach, zapewnienia pieszym i rowerzystom odpowiednich warunków przemieszczania się oraz poprawy ogólnego bezpieczeństwa osób zmotoryzowanych (poprzez budowę chodników, odpowiednie oznakowanie poziome i pionowe oraz oświetlenie ulic). Należy również prowadzić akcje prewencyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa na drogach.

Ważnym czynnikiem decydującym o poziomie rozwoju gminy jest m.in. stan infrastruktury technicznej oraz rozwój usług bytowych. Walory przyrodnicze i krajobrazowe Gminy Łączna wymagają wzmożonych działań na rzecz ich ochrony. Największymi zagrożeniami dla środowiska naturalnego są: zmiany klimatyczne, natężenie ruchu samochodowego, presja ze strony nowych terenów mieszkaniowych, nadmierna produkcja odpadów oraz wykorzystanie tradycyjnych źródeł energii cieplnej i elektrycznej.

Mając na uwadze poprawę jakości życia mieszkańców należy podejmować kroki w celu poprawy jakości środowiska naturalnego i realizować działania adaptacyjne do zmian klimatu, w tym: rozwój sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, rozwój infrastruktury selektywnego zbierania odpadów i ich zagospodarowania, budowa nowych i modernizacja istniejących ujęć i stacji uzdatniania wody. Należy kontynuować działania związane z oczyszczeniem terenu gminy z wyrobów zawierających azbest.

Zmiany klimatu mają zarówno bezpośredni jak i pośredni wpływ na wiele sektorów gospodarki i społeczeństwo. Coraz częstsze występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych wpływa na zmiany w rolnictwie (ryzyko nieudanych zbiorów, niekorzystny wpływ na glebę, burze i ulewne deszcze, susze, pożary). Zmiany klimatu odbijają się również na sektorze energetycznym, gdyż zjawiska ekstremalne skutkują problemami w dystrybucji energii elektrycznej. Aby ograniczyć te zmiany warto prowadzić wszelkie działania związane z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Istotne jest także utrzymanie wizerunku czystej środowiskowo gminy o małym poziomie zanieczyszczenia, co bezpośrednio wiąże się także z promocją produktów lokalnych, budowaniem oferty turystycznej oraz zdrowym stylem życia. Bezpośrednio z działaniami na rzecz ochrony klimatu wiąże się termomodernizacja budynków (przede wszystkim obiektów użyteczności publicznej), co wpłynie na zwiększenie efektywności systemów grzewczych i chłodniczych. Projekty związane z kompleksowym retencjonowaniem wody (zdolnością do gromadzenia zasobów wodnych i przetrzymywania ich przez dłuższy czas w środowisku) mogą wpłynąć na uregulowanie problemów związanych z suszami i podtopieniami.

Ważnym kierunkiem działań jest również udoskonalenie gospodarki odpadami oraz transformacja tej gospodarki do obiegu zamkniętego. Zmniejszanie strumienia odpadów „u źródła” oraz ich selektywna zbiórka może być prowadzona m.in. poprzez projekty w zakresie rozwoju systemów biokompostowania na miejscu (organiczne odpady kuchenne, ogrodowe itp.), projekty w zakresie lepszej organizacji selekcji i zbierania odpadów (np. dzień zbiórki określonego odpadu, pojemniki na tekstylia i ich przerób, system od drzwi do drzwi, mobilne punkty odbioru odpadów), inicjatywy obywatelskie takie jak: jadłodzielnie, banki żywności, kawiarenki naprawcze, sklepy bezopakowaniowe, puszkomaty itp. Należy także przygotować kampanie informacyjne i edukacyjne nt. ograniczania ilości produkowanych odpadów u źródła.

Wyzwaniem środowiskowym Gminy Łęczna w zakresie adaptacji do zmian klimatu jest zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Kluczowe w tym zakresie jest wspieranie oraz informowanie mieszkańców o możliwości wykorzystania energii słonecznej w produkcji energii elektrycznej i ciepłej oraz wymiany źródła ciepła na pompy ciepła lub piece na biomasę, a także o potrzebie termomodernizacji i wymiany starych pieców węglowych (tzw. kopciuchów) w domach jednorodzinnych i wielorodzinnych. Gmina Łęczna powinna wspierać projekty przedsiębiorstw w zakresie energooszczędności i zmniejszania zużycia materiałów i surowców a także realizować projekty w zakresie inteligentnego i energooszczędnego oświetlenia ulicznego. Ważnym kierunkiem działań jest także rozwój elektro- i ekomobilności na terenie gminy, np. poprzez budowę parkingów typu park&ride oraz park&bike wraz z infrastrukturą do ładowania pojazdów elektrycznych czy rozbudowę sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Krokiem, który uzupełni działania infrastrukturalne mające na celu ochronę środowiska jest kształtowanie postaw i świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez prowadzenie szeregu działań informacyjnych promujących rozwiązania proekologiczne - prowadzenie polityki informacyjnej ukierunkowanej na dotarcie do poszczególnych grup społecznych, a także prowadzenie edukacji i uświadamiania wagi problemu oraz stosowania najnowocześniejszych i najskuteczniejszych metod przeciwdziałania zanieczyszczeniom zarówno w gospodarstwach domowych jak i w przedsiębiorstwach.

W opinii mieszkańców:

W wyniku ankietyzacji mieszkańców Gminy Łęczna dotyczącej oceny stanu i potencjału gminy udało się zidentyfikować kierunki interwencji (działań), na które mieszkańcy przeznaczyliby 10 mln zł wolnych środków publicznych do wydatkowania do roku 2030.

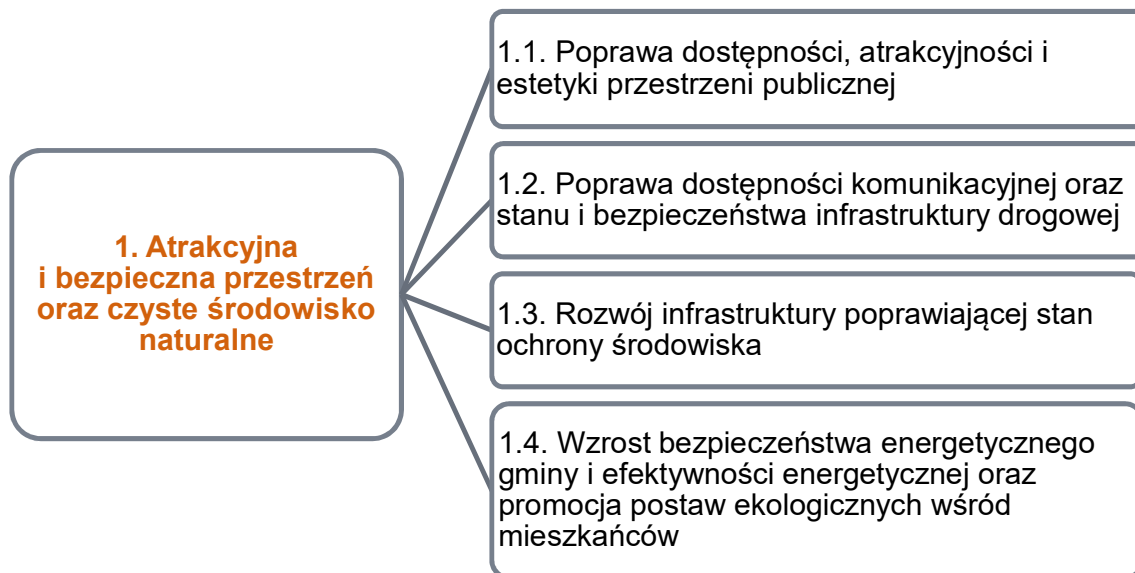
Wśród udzielonych odpowiedzi 13 respondentów wskazało działania związane z infrastrukturą techniczną i ładem przestrzennym. Wśród odpowiedzi należy wyróżnić działania związane z:

- utrzymaniem czystości w mieście,*
- budową sieci światłowodowej,*
- budową i modernizacją dróg,*
- uporządkowaniem gospodarki wodno-kanalizacyjnej na terenach wiejskich,*
- modernizacją i ożywieniem parku miejskiego,*
- oczyszczeniem lasu przylegającego do os. Bobrowniki,*
- budową oświetlenia na obszarach wiejskich,*
- wykorzystaniem obszarów zieleni, przestrzeni trawiastych (polan), tworzeniu ścieżek, punktów widokowych - nie betonowanie miasta,*

7 osób zamieszkujących obszar Gminy Łęczna wskazało potrzeby inwestycyjne z zakresu OZE i efektywności energetycznej i były to:

- wsparcie dla mieszkańców w zakresie odnawialnych źródeł energii (instalacje solarne, fotowoltaiczne)*
- inwestycje na rzecz ekologii i ochrony środowiska,*
- rozwój energooszczędnego oświetlenia,*
- wymiana źródeł ciepła na ekologiczne,*

W nawiązaniu do sformułowanych powyżej założeń Celu Strategicznego 1. Przewiduje się realizację czterech celów operacyjnych:

Realizacja działań ujętych w tym celu strategicznym charakteryzuje się dużą szansą powodzenia. Obejmuje m.in. działania inwestycyjne, które realizowane będą sukcesywnie. Szybkość realizacji tych działań zależy od możliwości pozyskania wsparcia finansowego ze środków unijnych lub krajowych. Działania są spójne z priorytetami Unii Europejskiej.

Poniżej zestawienie możliwych kierunków działań realizujących założenia Celu Strategicznego 1. Zbiór przedstawionych kierunków interwencji nie stanowi katalogu zamkniętego.

Kierunki interwencji (działań):

Cel operacyjny 1.1. Poprawa dostępności, atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznej			
Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Bezpieczna przestrzeń: rewitalizacja obszarów zdegradowanych lub zagrożonych trwałą marginalizacją lub wykluczeniem społecznym	Projekty w zakresie odnowy/rewitalizacji/modernizacji/ uporządkowania przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej	Gmina Łęczna, Powiat Łęczyński	Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, mieszkańcy – osoby fizyczne, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, konserwator zabytków, kościoły i związki wyznaniowe
	Projekty w zakresie odbudowy/ remontów/modernizacji zasobu zabytków i obiektów o znaczeniu kulturowym	Gmina Łęczna, instytucje kultury,	Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, konserwator zabytków, kościoły i związki wyznaniowe, Powiat Łęczyński
	Projekty w zakresie rewitalizacji przestrzeni i obiektów należących do osób prywatnych	Mieszkańcy – osoby fizyczne, przedsiębiorcy, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, kościoły i związki wyznaniowe	Gmina Łęczna, organizacje pozarządowe, konserwator zabytków
Aktualne dokumenty planistyczne i rewitalizacyjne	Aktualizacja i opracowanie zmian dokumentów planistycznych i rewitalizacyjnych Gminy	Gmina Łęczna	Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, mieszkańcy – osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, konserwator zabytków, kościoły i związki wyznaniowe, Wody Polskie oraz sąsiednie JST,
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań:			
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba odnowionych obiektów zabytkowych, sakralnych i obiektów przyrodniczych (szt.) • Powierzchnia odnowionych/zrewitalizowanych przestrzeni publicznych (ha) 			

Cel operacyjny 1.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej oraz stanu i bezpieczeństwa infrastruktury drogowej			
Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Rozbudowa lokalnej infrastruktury komunikacyjnej usprawniającej ruch komunikacyjny wewnątrz gminy	Remont, przebudowa, rozbudowa lub budowa dróg gminnych i wewnętrznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Gmina Łęczna	sąsiednie JST
	Tworzenie parkingów i miejsc przesiadkowych, w szczególności przy budynkach użyteczności publicznej oraz atrakcjach turystycznych	Gmina Łęczna	Zarząd Dróg Powiatowych w Łęcznej, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oraz sąsiednie JST
	Budowa i remont ścieżek rowerowych	Gmina Łęczna	sąsiednie JST
Poprawa bezpieczeństwa na drogach publicznych	Poprawa jakości drogowej infrastruktury towarzyszącej (m.in.chodniki, oznaczenie poziome i pionowe oraz oświetlenie uliczne)	Gmina Łęczna	Zarząd Dróg Powiatowych, w Łęcznej, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oraz sąsiednie JST
	Prowadzenie akcji prewencyjnych (edukacyjnych), w tym doraźno- interwencyjnych w zakresie bezpieczeństwa na drogach	Gmina Łęczna	Powiatowa Komenda Policji, stowarzyszenia, szkoły, przedszkola
Zwiększanie dostępności komunikacyjnej	Współpraca z prywatnymi przewoźnikami na rzecz dostosowania komunikacji zbiorowej do potrzeb mieszkańców	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy
	Współpraca z innymi właścicielami i zarządcami dróg oraz zainteresowanymi samorządami w zakresie zwiększania dostępności komunikacyjnej gminy	Gmina Łęczna	Zarząd Dróg Powiatowych, w Łęcznej, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oraz sąsiednie JST
Rozwój infrastruktury szybkiego Internetu	Projekty w zakresie uzupełnienia istniejącej infrastruktury szkieletowej i węzłowej sieci Internetu szerokopasmowego	Przedsiębiorcy	Gmina Łęczna
	Budowa oraz udostępnianie kanałów technologicznych przy realizacji inwestycji drogowych.	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy

Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań:

- Długość dróg wyremontowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub wybudowanych (m)
- Długość wyremontowanych/wybudowanych chodników (m)

Cel operacyjny 1.3. Rozwój infrastruktury poprawiającej stan ochrony środowiska			
Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Ochrona zasobów wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z różnych źródeł	Budowa nowych ujęć i stacji uzdatniania wody	Gmina Łęczna, PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	-
	Modernizacja istniejących ujęć wody, monitoring sieci wodociągowej, zwiększenie wydajności ujęć wody	Gmina Łęczna, PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	-
	Rozwój i modernizacja infrastruktury komunalnej – sieć wodociągowa	Gmina Łęczna, PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	-
	Projekty w zakresie rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej	Gmina Łęczna, PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	-
	Projekty w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach, gdzie kanalizacja sieciowa nie jest uzasadniona ekonomicznie	Gmina Łęczna	Mieszkańcy
	Projekty edukacyjne w zakresie stosowania dobrych praktyk rolniczych ograniczających zanieczyszczenie wód powierzchniowych związkami azotu i fosforu oraz pestycydami	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, rolnicy, organizacje rolnicze i ODR
Kompleksowe retencjonowanie wody w celu przeciwdziałania skutkom zmiany klimatu	Projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody 'u źródła' (tj. w miejscu opadu), w tym projekty w zakresie modernizacji systemów odwodnieniowych, rozwoju tzw. infrastruktury niebiesko-zielonej	Gmina Łęczna, PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	Mieszkańcy, Związek Spółek Wodnych, Wody Polskie

	Projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody 'na ścieżce' (tj. w ramach małych cieków wodnych oraz systemów melioracyjnych)	Gmina Łęczna, PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	Mieszkańcy, Związek Spótek Wodnych, Wody Polskie
	Projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody 'w odbiorniku', w tym projekty w zakresie budowy małych zbiorników retencyjnych na ciekach wodnych	Gmina Łęczna, PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	Mieszkańcy, Związek Spótek Wodnych, Wody Polskie
Rozbudowa infrastruktury zbiórki, segregacji i zagospodarowywania odpadów w celu zwiększenia skali recydingu	Projekty w zakresie zbiórki nakrętek na butelki pet	Gmina Łęczna, PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	-
Oczyszczenie terenu gminy z wyrobów zawierających azbest	Opracowanie inwentaryzacji na obszarze gminy dotyczącej ilości odpadów azbestowych (eternitowych) pozostających do zebrania i unieszkodliwienia do roku 2030	Gmina Łęczna	PGKiM Łęczna Sp. z o.o, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Realizacja gminnego Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na lata 2012-2032.	Gmina Łęczna	PGKiM Łęczna Sp. z o.o, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Udział w projektach regionalnych i krajowych w zakresie usuwania pokryć z azbestu	Gmina Łęczna	PGKiM Łęczna Sp. z o.o, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
Zmniejszanie strumienia odpadów 'u źródła' oraz ich selektywna zbiórka	Projekty informacyjne i edukacyjne nt. ograniczania ilości produkowanych odpadów u źródła	Gmina Łęczna	Szkoły, przedszkola, organizacje pozarządowe
	Projekty w zakresie rozwoju systemów biokompostowania na miejscu (organiczne odpady kuchenne, ogrodowe itp.) rozdawania kompostowników za symboliczną złotówkę	Gmina Łęczna	PGKiM Łęczna Sp. z o.o, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Projekty w zakresie lepszej organizacji selekcji i zbierania odpadów powstających u źródła (np. dzień zbiórki określonego odpadu, pojemniki na tekstylia i ich przerób, system od drzwi do drzwi, mobilne punkty odbioru odpadów)	Gmina Łęczna	PGKiM Łęczna Sp. z o.o, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań:			
<ul style="list-style-type: none"> • Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci wodociągowej (m) • Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci kanalizacyjnej (m) • Liczba obiektów objętych Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest (szt.) 			

Cel operacyjny 1.4. Wzrost bezpieczeństwa energetycznego gminy i efektywności energetycznej oraz promocja postaw ekologicznych wśród mieszkańców

Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Termomodernizacja budynków oraz wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne i energooszczędne	Projekty związane z termomodernizacją i wymianą źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Projekty związane z termomodernizacją i wymianą starych pieców węglowych (kopciuchów) w domach jednorodzinnych i wielorodzinnych	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Projekty przedsiębiorstw w zakresie energooszczędności i zmniejszania zużycia materiałów i surowców	Przedsiębiorcy	Gmina Łęczna
	Realizacja przedsięwzięć wspierających publiczne i prywatne inwestycje z zakresu termomodernizacji	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Projekty w zakresie energooszczędnego oświetlenia ulicznego	Gmina Łęczna	PGE SA
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	Projekty w zakresie rozbudowy indywidualnych instalacji solarnych (kolektory słoneczne i fotowoltaika)	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Realizacja projektów związanych z wymianą źródła ciepła (pompy ciepła, piece na biomasę)	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
Rozwój elektro- i ekomobilności na terenie gminy	Opracowanie i wdrożenie strategii elektromobilności wraz ze wskazaniem najważniejszych przedsięwzięć i zadań do realizacji	Gmina Łęczna	Sąsiednie JST, Przedsiębiorcy
	Budowa i rozwój parkingów typu park&ride oraz park&bike wraz z infrastrukturą do ładowania pojazdów elektrycznych	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy
	Budowa infrastruktury do ładowania pojazdów elektrycznych, w szczególności przy budynkach użyteczności publicznej	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy, Przedsiębiorcy
	Tworzenie warunków do organizacji w Gminie wypożyczalni pojazdów elektrycznych	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy
	Rozbudowa sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Gmina Łęczna	Sąsiednie JST, Przedsiębiorcy
	Zakup i wymiana samorządowej floty samochodowej oraz floty należącej do spółek gminnych i jednostek organizacyjnych gmin na elektryczną oraz zasilaną gazem ziemnym (tam gdzie jest to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie)	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy

Edukacja i uświadamianie w dziedzinie racjonalnego korzystania z wody	Projekty edukacyjne o tematyce wody, w tym np.: znaczenie wody w przyrodzie i krajobrazie kulturowym; oszczędzania wody pitnej (śląd wodny); zapobieganie zanieczyszczania wód powierzchniowych; retencja i ponowne wykorzystywanie wody deszczowej i szarej; zieleni miejska itp.	Gmina Łęczna	Szkoły, Przedszkola, Centrum Kultury, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Z. Herberta, organizacje pozarządowe
Edukacja i kształcenie w dziedzinie gospodarki cyrkularnej (gospodarki w obiegu zamkniętym)	Projekty edukacyjne obejmujące m.in. takie tematy jak: zapobieganie powstawania odpadów u źródła; zrównoważona konsumpcja; gospodarka współdzielenia; zapobieganie marnowaniu żywności itd.	Gmina Łęczna	Szkoły, Przedszkola, Centrum Kultury, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Z. Herberta, organizacje pozarządowe
Edukacja i budowanie świadomości w zakresie transformacji energetycznej i czystego powietrza	Projekty edukacyjne i uświadamiające w takich obszarach jak: produkcja i oszczędzanie energii, energetyka odnawialna, elektromobilność, zanieczyszczenie powietrza i jego ochrona,	Gmina Łęczna	Szkoły, Przedszkola, Centrum Kultury, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Z. Herberta, organizacje pozarządowe
	Ekodoradztwo dla mieszkańców i przedsiębiorców	Gmina Łęczna	Organizacje pozarządowe, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
Edukacja i budowanie proaktywnych postaw w zakresie ochrony przyrody i właściwego korzystania z dziedzictwa naturalnego i kulturowego	Projekty edukacyjne w takich obszarach jak: przyroda i jej bioróżnorodność, wpływ człowieka na przyrodę, dziedzictwo i kultura, tradycje i produkty lokalne itp.	Gmina Łęczna	Szkoły, Przedszkola, Centrum Kultury, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Z. Herberta, organizacje pozarządowe
	Wyznaczenie stref obserwacji przyrody, ścieżek dydaktycznych, stałych ekspozycji i instalacji proekologicznych	Gmina Łęczna	Szkoły, Przedszkola, Centrum Kultury, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Z. Herberta, organizacje pozarządowe
<p>Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba wymienionych źródeł ciepła (szt.) • Liczba zamontowanych instalacji OZE (szt.) • Liczba obiektów poddanych termomodernizacji (szt.) • Liczba kampanii edukacji ekologicznej (szt.) • Liczba uczestników kampanii ekologicznych (os.) 			

Indykacyjny wykaz wstępnie zidentyfikowanych projektów i przedsięwzięć inwestycyjnych wpisujący się w zakres celu strategicznego 1:

Projekty / przedsięwzięcia	Opis projektu / przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacowana wartość (zł)
Modernizacja zabytkowego budynku Małej Synagogi – Szkoły Żydowskiej	<p>Prace projektowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – badania i ekspertyzy oceniające stan techniczny obiektu, – opracowanie koncepcji aranżacji wnętrz, wyposażenia obiektu, zagospodarowania bezpośredniego otoczenia budynku, – nadzór archeologiczny, – dokumentacja techniczna dla robót konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych. <p>Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – roboty rozbiórkowe, porządkowe i przygotowawcze; – roboty budowlane w zakresie: fundamentów, stropów, ścian, schodów, tynków, elementów i obić drewnianych, podłóży, podłóg, posadzek, ościeżnic i skrzydeł okiennych i drzwiowych, elementów ozdobnych elewacji, izolacji cieplnych, przeciwwilgociowych i przeciwdźwiękowych, instalacji: elektrycznej, gniazd wtykowych, c.o., wod.-kan., gazowej, wentylacji i klimatyzacji, alarmowej, monitoringu, oddymiającej, przeciwpożarowej, OZE, odgromowej, sieci strukturalnej; malowanie; wymiana dachu z więźbą dachową i elementami dekoracyjnymi, budowa tarasu oraz 	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	3 571 428,00
Zabezpieczenie i zachowanie budynku dawnego ratusza	<p>Prace projektowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – badania i ekspertyzy oceniające stan techniczny budynku, wskazujące szczegółowy zakres robót konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych, – wykonanie dokumentacji technicznej i uzyskanie niezbędnych uzgodnień i decyzji, – koncepcja wyposażenia obiektu, aranżacji wnętrz i zagospodarowania bezpośredniego otoczenia budynku. <p>Zakres rzeczowy obejmuje: roboty rozbiórkowe, porządkowe i przygotowawcze; roboty budowlane w zakresie: stropu, ścian, tynków, elementów i obić drewnianych, podłóży, podłóg, posadzek, ościeżnic i skrzydeł okiennych i drzwiowych, elementów ozdobnych elewacji, izolacji cieplnych, przeciwwilgociowych i przeciwdźwiękowych, instalacji: elektrycznej, gniazd wtykowych, c.o., wod.-kan., gazowej, wentylacji i klimatyzacji, alarmowej, monitoringu, oddymiającej, przeciwpożarowej, OZE, odgromowej, sieci strukturalnej; malowanie; wymiana dachu z więźbą dachową i elementami dekoracyjnymi; wyposażenie obiektu; zagospodarowanie otoczenia.</p>	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	3 571 428,00

Odnawialne źródła energii w Gminie Łęczna	W ramach celu będą realizowane następujące zadania: – budowa instalacji wykorzystujących OZE w budynkach mieszkalnych i publicznych, – promocja działań ograniczających emisję CO2 i poprawiających efektywność energetyczną, – realizacja projektów z zakresu OZE.	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	12 000 000,00
Poprawa dostępności inwestycyjnej i komunikacyjnej gminy Łęczna – budowa i modernizacja dróg gminnych/ulic miejskich	uzupełnić	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	25 000 000,00
Budowa dwóch źródeł wysokosprawnej kogeneracji gazowej na terenie miasta Łęczna	Budowa dwóch silników gazowych o mocach 1 MWe i 1,2 MWt w dwóch różnych lokalizacja na terenie miasta Łęczna Przedsięwzięcie będzie zlokalizowane na terenie PGKiM oraz komory ciepłownicza BG-8 przy ul. Chełmskiej. Celem przedsięwzięcia będzie rozproszenie produkcji ciepła i energii elektrycznej oraz graniczenie strat przesyłu ciepła do miasta Łęczna w okresie lata.	„Łęczyńska energetyka” Spółka z o.o. w Bogdanie	10 000 000,00
Przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łęcznej etap 1 ; etap 2 ; etap 3 ; etap 4 wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego	Przebudowanie istniejącej sieci wodociągowej azbestowej i stalowej wraz z przyłączami ze względu na zły stan techniczny oraz jej awaryjność. Rezultatem będzie: – zapewnienie ciągłości dostawy wody do odbiorców po przez nową mniej awaryjną infrastrukturę, – dostarczanie wody o odpowiedniej jakości i ciśnieniem zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami	PGKiM Łęczna Sp. z o.o	1 039 000,00
Budowa rurociągu kanalizacyjnego łączącego kolektor sanitarny odprowadzający ścieki bytowe od m. Łęczna do m. Stara Wieś wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego	Budowa kanału kanalizacji sanitarnej DN400 metodą wykopową o łącznej długości 196 m oraz kanału kanalizacji sanitarnej DN800 o długości 118,6 m, w celu zapewnienia ciągłości odbioru ścieków od odbiorców miasta Łęczna (z ok 70% części miasta)	PGKiM Łęczna Sp. z o.o	1 354 101,00

Modernizacja stacji uzdatniania wody w Łęcznej wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego	Opracowanie dokumentacji projektowej oraz realizacja robót budowlanych dotyczących modernizacji (przebudowy) Stacji Uzdatniania Wody w Łęcznej zgodnie z Programem Funkcjonalno-Użytkowym – zmodernizowanie technologii uzdatniania wody Rezultatem przedsięwzięcia będzie: – zapewnienie ciągłości dostawy wody do odbiorców po przez bezawaryjną pracę układu uzdatniania wody – uzyskanie wydajności i parametrów jakości wody zgodnie z obowiązującymi przepisami z zastosowaniem technologii i urządzeń przy jednoczesnej minimalizacji kosztów eksploatacji	PGKiM Łęczna Sp. z o.o	16 700 000,00
Modernizacja instalacji do mechanicznego przetwarzania odpadów	Modernizacja instalacji poprzez doposażenie w nowe urządzenia i maszyny do odzysku odpadów, doposażenie w systemy p-poż, systemy zmniejszające emisję zanieczyszczeń z instalacji do środowiska oraz zakup nowych maszyn i urządzeń do obsługi instalacji. Zwiększenie bezpieczeństwa w zakresie p-poż, wzrost poziomów odzysku surowców wtórnych oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska.	PGKiM Łęczna Sp. z o.o	6 000 000,00
Rozbudowa instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów poprzez budowę instalacji biologicznego przetwarzania odpadów zielonych z selektywnej zbiórki ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych oraz innych bioodpadów pochodzenia roślinnego na terenie Działu Utylizacji Odpadów w Starej Wsi	Budowa instalacji biologicznego przetwarzania odpadów wraz z kompletną infrastrukturą, min. placami, wiatami magazynowymi, placami technologicznymi, drogami dojazdowymi, przyłączami wod-kan i energetycznymi. Rezultatem przedsięwzięcia będzie: – zwiększenie mocy przerobowych dla procesów recyklingu odpadów biodegradowalnych. – zagospodarowanie ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych wytwarzanych na oczyszczalni ścieków w Łęcznej oraz oczyszczalniach okolicznych. – produkcja środka poprawiającego właściwości gleby jako dobrej jakości nawozu przeznaczonego do użytku w rolnictwie i innych uprawach.	PGKiM Łęczna Sp. z o.o	9 000 000,00
Rozbudowa Instalacji Komunalnej do składowania odpadów poprzez budowę IV kwatery do składowania odpadów.	Budowa IV kwatery składowiska odpadów wraz z niezbędną infrastrukturą, w tym min. drogami dojazdowymi przyłączami kanalizacyjnymi, w celu zabezpieczenia ciągłości funkcjonowania gospodarki komunalnej dla gminy Łęczna oraz innych gmin z woj. lubelskiego poprzez ostateczne zagospodarowanie odpadów, których nie można poddać innym procesom odzysku lub unieszkodliwiania.	PGKiM Łęczna Sp. z o.o	8 000 000,00

<p>Modernizacja oczyszczalni ścieków</p>	<p>Modernizacja oczyszczalni ścieków, min.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – hali reaktorów biologicznych, – systemu napowietrzania, – ścian i poszycia dachowego oczyszczalni, – stacji odwadniania osadów, – dróg dojazdowych i placów, – hermetyzacji procesów. <p>Rezultatami przedsięwzięcia będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrzymanie należytego stanu technicznego, – poprawa efektywności oczyszczania ścieków, – poprawa efektywności prowadzenia procesu odwadniania osadów, – redukcja emisji zanieczyszczeń do środowiska, w tym substancji zapachowo czynnych. 	<p>PGKiM Łęczna Sp. z o.o</p>	<p>30 000 000,00</p>
--	---	-----------------------------------	----------------------

Cel strategiczny 2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych

Tworzenie więzi, poczucia przynależności i wspieranie inicjatyw oddolnych są bardzo ważne we współczesnym społeczeństwie. Mogą one doprowadzić do wykorzystania lokalnych potencjałów i wsparcia działań prorozwojowych. Istotnym elementem budowania wspólnot lokalnych jest zaangażowanie wszystkich osób, w tym seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Jednym z działań w tym zakresie będzie wspieranie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej.

Wychodząc na przeciw rosnącemu poziomowi aktywności społecznej, konieczny jest dalszy rozwój działań aktywizacyjnych i integracyjnych skierowanych do mieszkańców w celu stworzenia przestrzeni dla partycypacji społecznej i samorealizacji lokalnych wspólnot. Niewątpliwie wpływ działalności organizacji pozarządowych na rozwój lokalny gminy jest bardzo istotny. Lokalne organizacje społeczne mogą być ważnym partnerem w realizacji szeregu działań, w szczególności kulturalnych, sportowych, dotyczących pomocy społecznej, edukacji oraz działań na rzecz wybranych grup społecznych (seniorów czy niepełnosprawnych).

Planując działania na najbliższe lata Gmina powinna wziąć pod uwagę postępujący proces starzenia się społeczeństwa i zmieniające się potrzeby osób w najstarszej grupie wiekowej. W tym zakresie istotne znaczenie ma zapewnienie najstarszym mieszkańcom gminy dostępu do badań profilaktycznych i do odpowiedniej opieki zdrowotnej (poprzez bliską współpracę z publicznymi i niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej). Niezwykle istotne jest zapewnienie kompleksowej opieki medycznej o wysokim standardzie usług (m.in. poprawa bazy infrastrukturalnej i specjalistycznego wyposażenia), zwiększenie dostępności do profilaktyki, wczesnej diagnostyki, badań i konsultacji medycznych dla mieszkańców, a także wsparcie i promowanie różnorodnych inicjatyw prozdrowotnych i aktywizujących. Oferta ta powinna uwzględniać także zestaw specjalistycznych usług adresowanych do seniorów oraz osób niepełnosprawnych.

Istotną potrzebą każdego człowieka jest możliwość spędzania czasu wolnego i osiągnięcia z tego pewnych korzyści zdrowotnych, psychicznych czy społecznych. Oferta spędzania czasu wolnego przez mieszkańców gminy powinna być dostosowana zarówno do wieku jak i preferencji użytkowników. W związku z powyższym oraz ze względu na posiadane przez gminę zasoby przyrodnicze, oferta spędzania czasu wolnego powinna być organizowana zarówno z wykorzystaniem istniejących jak i nowych elementów infrastruktury, także przy wykorzystaniu walorów przyrodniczych (lasów czy terenów niezagospodarowanych) i kulturowych.

W ramach swoich ustawowych kompetencji i bieżącej działalności Władze Gminy powinny podejmować działania zmierzające do systematycznego podnoszenia jakości życia mieszkańców, poprzez poprawę dostępu mieszkańców do podstawowej infrastruktury edukacyjnej oraz podnoszenie jakości oferowanych usług w zakresie edukacji (projekty w zakresie rozwoju infrastruktury żłobków oraz innych form opieki nad dziećmi do lat 3, tworzenia oraz rozwoju infrastruktury i usług wychowania przedszkolnego, modernizacji kształcenia na poziomie podstawowym, poszerzania oferty kształcenia (np. zajęcia dodatkowe).

Rozwój kapitału społecznego i współpracy międzysektorowej w Gminie Łęczna będzie po części zależny od wdrażania koncepcji Smart Village (czyli inteligentna wieś). Mieszkańcy Gminy Łęczna mają szansę dzięki wykorzystaniu m.in. nowych technologii wpłynąć na poprawę jakości i poziomu życia oraz zrównoważonego rozwoju. Smart Village pozwoli na zbudowanie społeczności lokalnej, która na swoim terenie współpracuje i wspólnie decyduje o swoim rozwoju.

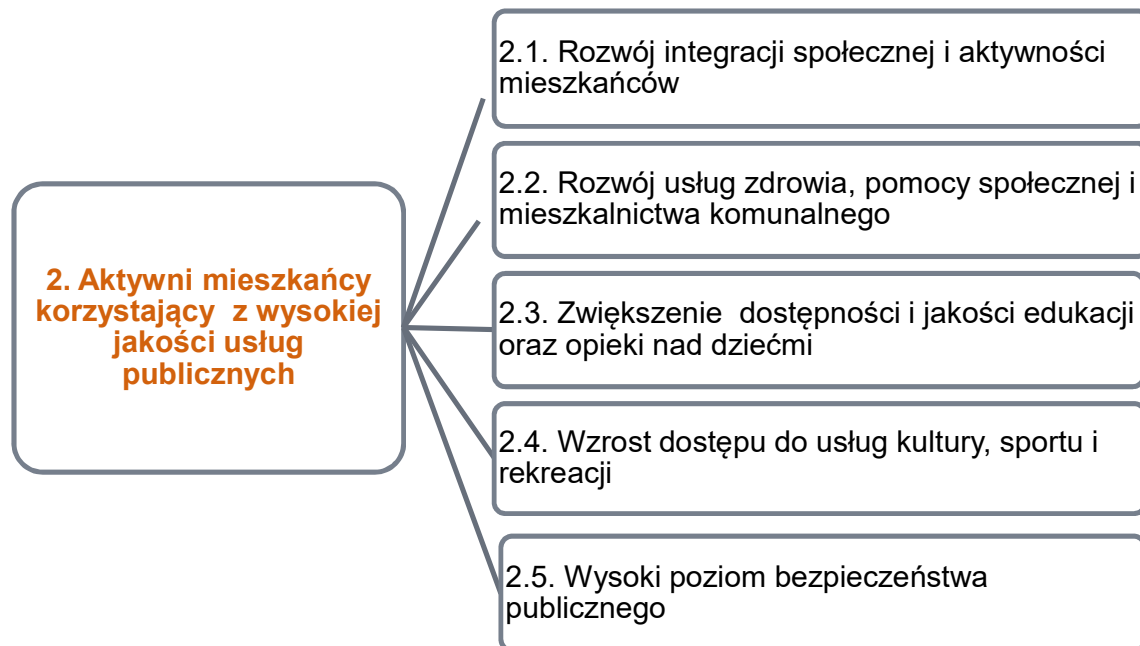
Wśród działań wdrażających koncepcja Smart Village należy wymienić przede wszystkim te realizujące inteligentne rozwiązania. Należą do nich m.in.:

- Usługi publiczne: e-zdrowie, e-opieka, edukacja zdalna, transport, energetyka (np. OZE), bezpieczeństwo (np. monitoring wizyjny),
- Zarządzanie publiczne: e-administracja, gospodarka odpadami (np. czujniki napełnienia kontenerów), planowanie przestrzenne (np. digitalizacja), spotkania i konsultacje online z mieszkańcami,
- Przedsiębiorczość: rolnictwo precyzyjne, handel online (np. wyrobami lokalnymi), turystyka wiejska (oparta na inteligentnych rozwiązaniach).

Realizacja inwestycji opartych na potrzebach i potencjale obszaru Gminy Łęczna w ramach koncepcji Smart Villages będzie miała przełożenie na polepszenie jakości życia oraz podniesienia standardu usług publicznych przy jednoczesnym lepszym wykorzystaniu zasobów oraz mniejszym wpływie na środowisko.

Dbłość o porządek publiczny, bezpieczeństwo oraz ochronę przeciwpożarową i przeciwpowodziową należą do katalogu podstawowych zadań własnych gminy. Poczucie bezpieczeństwa wywiera znaczący wpływ na ogólną ocenę sytuacji życiowej mieszkańców. Niski poziom bezpieczeństwa ogranicza swobodę działania, zarówno w wymiarze subiektywnych odczuć (dyskomfort psychiczny), jak również realnie podejmowanych działań (rezygnowanie z przebywania w miejscach uznawanych za niebezpieczne, ograniczenie aktywności czy rezygnacja z kontaktów z innymi), co skutkuje osłabieniem więzi z lokalną społecznością. Istotna jest współpraca władz lokalnych ze służbami mundurowymi w zakresie monitorowania poziomu bezpieczeństwa i przeciwdziałania jego zagrożeniom. Działaniem, które należy wdrożyć jest doposażenie ochotniczych straży pożarnych działających na terenie gminy w specjalistyczny sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych i katastrof. W celu stworzenia bezpiecznych przestrzeni należy podjąć się rewitalizacji obszarów zdegradowanych lub zagrożonych trwałą marginalizacją lub wykluczeniem społecznym poprzez realizację projektów w zakresie odnowy i rewitalizacji przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej oraz należących do osób prywatnych.

W nawiązaniu do sformułowanych powyżej założeń Celu Strategicznego 2. Przewiduje się realizację czterech celów operacyjnych:

Realizacja działań ujętych w tym celu strategicznym charakteryzuje się dużą szansą powodzenia. Obejmuje m.in. działania inwestycyjne, które realizowane będą sukcesywnie. Szybkość realizacji tych działań zależy od możliwości pozyskania wsparcia finansowego ze środków unijnych lub krajowych. Działania są spójne z priorytetami Unii Europejskiej.

W opinii mieszkańców:

W wyniku ankietyzacji mieszkańców Gminy Łęczna dotyczącej oceny stanu i potencjału gminy udało się zidentyfikować kierunki interwencji (działań), na które mieszkańcy przeznacziliby 10 mln zł wolnych środków publicznych do wydatkowania do roku 2030. Wśród udzielonych odpowiedzi 12 respondentów wskazało działania związane z infrastrukturą społeczną i mieszkalnictwem. Wśród odpowiedzi należy wyróżnić działania związane z:

- budową mieszkań socjalnych i komunalnych,
- budową żłobków,
- zmniejszeniem kosztów mieszkania w Łęcznej,
- budową nowoczesnej szkoły i przedszkola,
- wybudowaniem mieszkań, w których mogłyby schronić się samotne i skrzywdzone kobiety z dziećmi,
- infrastrukturą dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnością,
- pomocą osobom starszym,
- zakupem atrakcyjnych pomocy dydaktycznych do szkół,
- rozbudową miejsc przeznaczonych dla osób starszych i chorych (opieka, rehabilitacja),
- poprawą dostępu do opieki zdrowotnej,
- poprawą jakości opieki zdrowotnej i oświaty,
- rozwojem edukacji i kultury.

Poniżej zestawienie możliwych kierunków działań realizujących założenia Celu Strategicznego 2. Zbiór przedstawionych kierunków interwencji nie stanowi katalogu zamkniętego.

Cel operacyjny 2.1. Rozwój integracji społecznej i aktywności mieszkańców

Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Integracja społeczna i zawodowa osób wykluczonych, w tym osób niepełnosprawnych	Likwidacja barier architektonicznych oraz poprawa dostępności osób niepełnosprawnych do obiektów użyteczności publicznej	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Rozwój i doskonalenie różnych form i narzędzi integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, w bliskiej współpracy z działającymi ośrodkami wsparcia (np. środowiskowe domy samopomocy, zakłady opiekuńczo-lecznicze, domy pomocy społecznej itp).	Gmina Łęczna, CK, M-GBP im. Z. Herberta	środowiskowe domy samopomocy, zakłady opiekuńczo-lecznicze, domy pomocy społecznej, organizacje pozarządowe
	Rozwój podmiotów ekonomii społecznej jako szczególnej formy aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób wykluczonych	Gmina Łęczna	Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe
Integracja społeczna i wsparcie dla osób starszych zagrożonych różnymi formami wykluczenia	Projekty w zakresie zapewnienia transportu publicznego (zbiorowego) dla osób starszych wykluczonych komunikacyjnie	Gmina Łęczna	MOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
	Projekty w zakresie wsparcia osób starszych zagrożonych ubóstwem energetycznym	Gmina Łęczna	MOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
	Projekty w zakresie pomocy żywieniowej dla osób i rodzin zagrożonych ubóstwem dochodowym	Gmina Łęczna	MOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Wspieranie różnych form aktywizacji społecznej i kulturalnej seniorów	Projekty w zakresie utworzenia / rozwoju domów seniora (dziennych domów pobytu) wraz z pakietami działań aktywizujących	Gmina Łęczna	MOPS, CK, M-GBP im. Z. Herberta, organizacje pozarządowe
	Projekty dla seniorów z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	Gmina Łęczna	CK, M-GBP im. Z. Herberta, zespoły artystyczne, organizacje pozarządowe, tym Koła Gospodyń Wiejskich
	Wdrażanie najlepszych praktyk w zakresie wykorzystania potencjału seniorów w opiece i edukacji dzieci i młodzieży, pomocy dobrosąsiedzkiej, kształceniu zawodowym, itp.	Gmina Łęczna	CK, M-GBP im. Z. Herberta, szkoły, przedszkola, zespoły artystyczne, organizacje pozarządowe, w tym Koła Gospodyń Wiejskich

Upowszechnienie zasad partycypacji społecznej i współzrządzenia	Partycypacja w procesie planowania strategicznego (aktywny udział mieszkańców w opracowywaniu dokumentów strategicznych gminy)	Gmina Łęczna	Mieszkańcy przedsiębiorcy
	Partycypacja i współuczestnictwo w planowaniu budżetu gminy i jego wykorzystywaniu (Fundusz Sołecki)	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, przedsiębiorcy
	Rozwój różnych technik i narzędzi partycypacyjnych w kluczowych obszarach współpracy władz samorządowych z mieszkańcami (np. rewitalizacja przestrzeni publicznych, wspólna organizacja wydarzeń kulturalnych, panele obywatelskie nt. klimatu, ekologii, zasobów wody; mobilność i planowanie zielonej infrastruktury itp.)	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, CK, M-GBP im. Z. Herberta, organizacje pozarządowe
Rozwój organizacji pozarządowych poprzez wsparcie finansowe i bliską współpracę	Realizacja programów współpracy z organizacjami pozarządowymi bardziej ukierunkowanych na nowe inicjatywy i angażujących nowe podmioty i społeczności	Gmina Łęczna	Organizacje pozarządowe, w tym Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły artystyczne, CK, M-GBP im. Z. Herberta
	Lepsze wykorzystanie istniejących struktur organizacyjnych (z osobowością i bez osobowości prawnej) do aktywizacji społeczności lokalnych	Gmina Łęczna	Organizacje pozarządowe, w tym Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły artystyczne, CK, M-GBP im. Z. Herberta
Pobudzanie aktywności obywatelskiej z wykorzystaniem technologii cyfrowych	Projekty w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych wśród społeczności lokalnej	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, przedsiębiorcy
	Realizacja projektów zawierających elementy koncepcji Smart Villages	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, inne samorządy
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań:			
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych (szt.) • Liczba uczestników biorących udział w przedsięwzięciach aktywizacji społecznej, kulturalnej i edukacyjnej (os.) 			

Cel operacyjny 2.2. Rozwój usług zdrowia, pomocy społecznej i mieszkalnictwa komunalnego

Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Poprawa dostępności mieszkańców do podstawowych i specjalistycznych usług zdrowotnych	Projekty w zakresie modernizacji oraz wyposażenia zakładów podstawowej/ambulatoryjnej opieki lekarskiej w niezbędny sprzęt i urządzenia	Placówki ochrony zdrowia	Gmina Łęczna, GOPS
	Projekty z zakresu remontów i modernizacji gminnych obiektów Podstawowej Opieki Zdrowotnej	Placówki ochrony zdrowia	Gmina Łęczna, GOPS
	Realizacja gminnych programów szczepień i akcji poboru krwi	Placówki ochrony zdrowia	Gmina Łęczna, GOPS, stowarzyszenia
	Gminne programy dotacji z zakresu ochrony zdrowia	Gmina Łęczna	Placówki ochrony zdrowia
	Współpraca z podmiotami leczniczymi w powiecie i województwie w zakresie poprawy dostępności mieszkańców do lekarzy specjalistów oraz usług diagnostyki specjalistycznej	Gmina Łęczna, placówki ochrony zdrowia	podmioty lecznicze w powiecie i województwie, inne JST
	Uczestnictwo w regionalnych i krajowych programach profilaktyki, badań i leczenia wybranych chorób cywilizacyjnych	Gmina Łęczna	Placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe
Zapewnienie efektywnego i zintegrowanego systemu pomocy społecznej	Rozwój różnych form opieki i wsparcia dla osób potrzebujących w ramach istniejących i nowych instytucji pomocy społecznej (np.: w ramach idei Centrum Usług Społecznych - CUS)	Gmina Łęczna, GOPS	PCPR, organizacje pozarządowe
	Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	Gmina Łęczna, GOPS	PCPR, organizacje pozarządowe
	Współpraca władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi w zakresie zapewnienia dodatkowych usług na rzecz osób objętych pomocą społeczną	Gmina Łęczna, GOPS	PCPR, organizacje pozarządowe
Prowadzenie efektywnej polityki mieszkaniowej w gminie	Projekty w zakresie budowy/przebudowy/rozbudowy budynków na mieszkania komunalne i socjalne	Gmina Łęczna	-
	Współpraca z partnerami komercyjnymi (spółdzielnie, deweloperzy, TBS-y, biura nieruchomości) i innymi JST w zakresie kreowania przyjaznej polityki rozwoju rynku mieszkaniowego	Gmina Łęczna	spółdzielnie, deweloperzy, TBS-y, biura nieruchomości, inne JST
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań:			
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób biorących udział w programach profilaktyki, badań i akcji z zakresu ochrony zdrowia (os.) • Liczba projektów w zakresie budowy/przebudowy/rozbudowy budynków na mieszkania komunalne i socjalne (szt.) 			

Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie dostępności i jakości edukacji oraz opieki nad dziećmi

Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Poprawa dostępności do usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i przedszkolnym	Projekty w zakresie rozwoju infrastruktury żłobków oraz innych form opieki nad dziećmi do lat 3	Gmina Łęczna / żłobki	organizacje pozarządowe
	Projekty w zakresie tworzenia oraz rozwoju infrastruktury i usług wychowania przedszkolnego	Gmina Łęczna / przedszkola	przedszkola, organizacje pozarządowe, kuratorium oświaty
Poprawa jakości kształcenia młodzieży na poziomie podstawowym	Projekty w zakresie racjonalizacji i modernizacji kształcenia na poziomie podstawowym	Gmina Łęczna / szkoły	szkoły, organizacje pozarządowe, kuratorium oświaty
	Wsparcie uczniów w ramach programów stypendialnych (np.: stypendia naukowe i sportowe)	Gmina Łęczna / szkoły	szkoły, organizacje pozarządowe, kuratorium oświaty
	Projekty w zakresie wyposażenia szkół w niezbędny sprzęt i rozwój pracowni przedmiotowych	Gmina Łęczna / szkoły	szkoły, organizacje pozarządowe, kuratorium oświaty
	Projekty w zakresie poszerzania oferty kształcenia (np. zajęcia dodatkowe) oraz wprowadzania innowacji	Gmina Łęczna / szkoły	szkoły, organizacje pozarządowe, kuratorium oświaty
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań:			
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba utworzonych/wspartych żłobków/klubów dziecięcych/przedszkoli/oddziałów przedszkolnych (szt.) • Liczba udzielonych stypendiów naukowych i sportowych (szt.) • Liczba uczestników dodatkowych zajęć edukacyjnych (os.) 			

Cel operacyjny 2.4. Wzrost dostępu do usług kultury, sportu i rekreacji

Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Rozwój niezbędnej infrastruktury poprawiającej dostęp do usług kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku na terenie gminy	Projekty w zakresie budowy/remontu/modernizacji infrastruktury służącej do rozwoju usług kulturalnych (muzea, biblioteki, domy kultury, świetlice wiejskie itp.)	Gmina Łęczna, CK, M-GBP im. Z. Herberta	Gmina Łęczna, CK, M-GBP im. Z. Herberta, szkoły, przedszkola, organizacje pozarządowe
	Projekty w zakresie budowy/rozbudowy obiektów związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem (baseny, hale sportowe, boiska, siłownie plenerowe, place zabaw, altany itp.).	Gmina Łęczna	Gmina Łęczna, CK, M-GBP im. Z. Herberta, szkoły, organizacje pozarządowe, w tym kluby sportowe
Kreowanie i rozwój wspólnej oferty kulturalnej i rekreacyjnej z gminami sąsiednimi	Projekty w zakresie organizowania i promowania wspólnych imprez kulturalnych i rekreacyjnych	Gmina Łęczna, CK, M-GBP im. Z. Herberta	Gmina Łęczna, CK, M-GBP im. Z. Herberta, szkoły, przedszkola, Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły artystyczne, organizacje pozarządowe
	Projekty aktywizujące społeczność lokalną do współuczestnictwa w propagowaniu lokalnej kultury i tradycji obszaru	Gmina Łęczna, CK, M-GBP im. Z. Herberta	Gmina Łęczna, CK, M-GBP im. Z. Herberta, szkoły, przedszkola, Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły artystyczne, organizacje pozarządowe
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań:			
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wydarzeń organizowanych w ciągu roku (szt.) • Liczba projektów w zakresie budowy/remontu/modernizacji infrastruktury służącej do rozwoju usług kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych (szt.) 			

Cel operacyjny 2.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego

Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Poprawa bezpieczeństwa osobistego mieszkańców i ich mienia	Projekty związane z remontami budynków oraz doposażenie ochotniczych straży pożarnych działających na terenie gminy w specjalistyczny sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych i katastrof	Gmina Łęczna	OSP
	Bliska współpraca służb mundurowych z władzami lokalnymi w zakresie monitorowania poziomu bezpieczeństwa i przeciwdziałania jego zagrożeniom	Gmina Łęczna	OSP, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Łęcznej, Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej
Bezpieczeństwo publiczne w gminie (w tym klęski związane ze zmianą klimatu)	Realizacja przedsięwzięć zapobiegających występowaniu negatywnych zjawisk związanych ze zmianą klimatu, w tym inwestycje związane z rozwojem tzw. zielono-błękitnej infrastruktury (obejmujące tereny zieleni jak parki, skwery, zieleńce)	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Projekty w zakresie monitoringu wizyjnego miejsc publicznych na terenie Gminy Łęczna	Gmina Łęczna	PGKiM Łęczna Sp. z o.o., Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej
Bezpieczna przestrzeń: rewitalizacja obszarów zdegradowanych lub zagrożonych trwałą marginalizacją lub wykluczeniem społecznym	Projekty w zakresie odnowy/rewitalizacji przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Projekty w zakresie rewitalizacji przestrzeni i obiektów należących do osób prywatnych	Mieszkańcy, Przedsiębiorcy	Gmina Łęczna
	Projekty społeczne i partnerskie integrujące społeczność lokalną wokół wyznaczonych celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań:			
<ul style="list-style-type: none"> Liczba projektów związanych z modernizacją budynków/doposażeniem w sprzęt Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie gminy (szt.) 			

Indykacyjny wykaz wstępnie zidentyfikowanych projektów i przedsięwzięć inwestycyjnych wpisujący się w zakres celu strategicznego 2:

Projekty / przedsięwzięcia	Opis projektu / przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacowana wartość (zł)
Budowa Mediateki Łęczyńskiej	<p>Na program użytkowy budynku składać się będą następujące elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - część mieszkalna – usytuowana w krótszym skrzydle budynku (od strony ul. Rynek III) na poziomie piętra i poddasza. Łącznie w budynku zlokalizowanych będzie 8 mieszkań. - część usługowa – usytuowana w krótszym skrzydle budynku (od strony ul. Rynek III) na poziomie parteru. Wstępnie zakłada się że w budynku mieścić się będą dwa autonomiczne lokale do prowadzenia działalności gospodarczej (sklep, usługi drobne) - wielofunkcyjny hol główny – usytuowany w dłuższym skrzydle budynku (od strony Rynku II), wspólny dla Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz Centrum Społeczności Lokalnej. W holu usytuowana będzie portiernia wraz z szatnią. Oprócz funkcji komunikacyjnej pełnić będzie rolę galerii (np. ekspozycja prac lokalnych artystów, wystawy historyczne), a w wyjątkowych sytuacjach także foyer. - Miejska Biblioteka Publiczna – usytuowana na poziomie parteru i piętra w zachodnim skrzydle. Program użytkowy MBP tworzyć będą następujące składowe: <ul style="list-style-type: none"> - czytelnia dla dorosłych – zlokalizowana na parterze w narożniku budynku z panoramicznym widokiem na Rynek II. - czytelnia dla dzieci – zlokalizowana na piętrze z panoramicznym widokiem na Rynek II. W ramach czytelnicy funkcjonować będzie wydzielona sala edukacyjno – rekreacyjna (lekcje, gry, zabawy, szkolenia itd.). - mediateka – zlokalizowana na piętrze, poświęcona nowoczesnym mediom i wyposażona w stanowiska komputerowe, drukarki, tablety, sprzęt audio i video, tablicę multimedialną, rzutnik itd. W zbiorach multimedialnych użytkownicy znajdą: filmy, płyty muzyczne, audiobooki, e-booki oraz elektroniczne programy edukacyjne. Oferta mediateki skierowana będzie do wszystkich mieszkańców, w tym także dla seniorów (przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu). - Centrum Społeczności Lokalnej – usytuowane w dłuższym skrzydle budynku (od strony Rynku II). Pełnić ono będzie rolę edukacyjną, wychowawczą, kulturotwórczą i integrującą mieszkańców Starego Miasta. - Archiwum Miejskie, zaplecze techniczne, sanitarne i administracyjno-socjalne – usytuowane w dłuższym skrzydle budynku (od strony ul. Rynek III). 	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	16 500 000,00

Budowa przedszkola publicznego przy ul. Tysiąclecia w Łęcznej	<p>Zakres rzeczowy przedmiotowego projektu obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej wraz z projektem podstawowego wyposażenia pomieszczeń; - uzyskanie niezbędnych pozwoleń, uzgodnień i decyzji (zgodnych z obowiązującymi przepisami) wraz z ostateczną uprawomocnioną decyzją o pozwoleniu na budowę; - rozbiórka istniejącego budynku przedszkola; - wykonanie robót budowlanych oraz wyposażenie nowowyprowadzonego przedszkola we wszystkie urządzenia i sprzęty niezbędne do jego prawidłowego funkcjonowania, - zagospodarowanie terenu wokół; pozyskanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu. 	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	16 200 000,00
Budowa przedszkola w Łęcznej przy SP4	<p>Zakres rzeczowy przedmiotowego projektu obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej wraz z projektem podstawowego wyposażenia pomieszczeń; - uzyskanie niezbędnych pozwoleń, uzgodnień i decyzji (zgodnych z obowiązującymi przepisami) wraz z ostateczną uprawomocnioną decyzją o pozwoleniu na budowę; - rozbiórka istniejącego budynku przedszkola; - wykonanie robót budowlanych oraz wyposażenie nowowyprowadzonego przedszkola we wszystkie urządzenia i sprzęt niezbędne do jego prawidłowego funkcjonowania, a także zagospodarowanie terenu wokół; pozyskanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu. 	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	13.221.078,28
Przebudowa budynku szkolnego przy ul. Staszica 17 w Łęcznej na żłobek publiczny	<p>W zakres inwestycji wchodzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa budynku wraz z instalacjami wewnętrznymi, - przebudowa istniejącego utwardzenia terenu, - montaż elementów placu zabaw dla dzieci, - montaż lamp solarnych, - wyposażenie żłobka. 	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	5 000 000,00

<p>Adaptacja budynku synagogi na ośrodek muzealno – edukacyjny</p>	<p>Zakres działań zaplanowanych do wykonania obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich, – przeprowadzenie badań konserwatorskich i architektonicznych, – wykonanie dokumentacji konserwatorskiej, – opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich, – wykonanie dokumentacji technicznej z projektem kompozycji wnętrz, – wykonanie nadzoru archeologicznego, – wykonanie prac konstrukcyjnych, – wykonanie przeglądu i naprawy dachu wraz z wymianą obróbek blacharskich, – wymianę stolarki okiennej oraz drzwiowej, – wykonanie remontu elewacji zewnętrznej, – osuszenie i zabezpieczenie przeciwwilgociowe, – przebudowę instalacji centralnego ogrzewania, – modernizację instalacji elektrycznej, – odtworzenie i zabezpieczenie wnętrza, – zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej, przeciwpożarowej i odgromowej. 	<p>Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej</p>	<p>3 500 000,00</p>
<p>Modernizacja zabytkowego budynku dawnej plebanii w Łęcznej do pełnienia nowych funkcji kulturalnych i społecznych</p>	<p>Prace projektowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – badania i ekspertyzy oceniające stan techniczny obiektu, – opracowanie koncepcji wystroju wnętrza, wyposażenia obiektu, zagospodarowania bezpośredniego otoczenia budynku, – dokumentacja techniczna dla robót konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych. <p>Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – roboty rozbiórkowe, porządkowe i przygotowawcze; – roboty budowlane w zakresie: stropów, ścian, schodów, pieców, kominów, tynków, elementów i obić drewnianych, podłogi, podłóg, posadzek, ościeżnic i skrzydeł okiennych i drzwiowych, elementów ozdobnych elewacji, izolacji cieplnych, przeciwwilgociowych i przeciwdźwiękowych, instalacji: elektrycznej, gniazd wtykowych, c.o., wod.-kan., gazowej, wentylacji i klimatyzacji, alarmowej, monitoringu, oddymiającej, przeciwpożarowej, OZE, odgromowej, sieci strukturalnej; malowanie; impregnacja preparatami grzybo i owadobójczymi i ognioochronna; – wymiana dachu z więźbą dachową i elementami dekoracyjnymi; – remont tarasu południowego; wjazd, drogi i parking, – nadzór konserwatorski, nadzór archeologiczny, nadzór inwestorski. 	<p>Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej</p>	<p>16 700 000,00</p>

<p>Rozbudowa infrastruktury i zakresu usług świadczonych na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna.</p>	<p>W zakres inwestycji wchodzi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wydzielenie działki o powierzchni 0,5 ha z przeznaczeniem na realizację projektu. 2. Opracowanie dokumentacji projektowej wraz z niezbędnymi uzgodnieniami tym w zakresie dostępności. 3. Budowa i wyposażenie kompleksu obiektów służących rehabilitacji społecznej i zawodowej grup wykluczanych społecznie: <ul style="list-style-type: none"> - bar samoobsługowy, - pawilon ogrodniczy, - pawilon „małe ogrody”, - pawilon rękodzieła artystycznego. 	<p>Gmina Łęczna Środowiskowy Dom Samopomocy Łęczyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych</p>	<p>5 000 000,00</p>
--	---	---	---------------------

Cel strategiczny 3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna

Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości może skutkować zwiększeniem zamożności gminy i umocnieniem jej pozycji i znaczenia w regionie, a co za tym idzie poprawą życia mieszkańców. Istotne jest wspieranie nowych podmiotów gospodarczych, ale także tych już istniejących. Wsparcie to powinno dotyczyć kwestii organizacyjnych (sprawy urzędowe, pomoc w sytuacjach kryzysowych, doradztwo). Ma to skutkować zachęcaniem młodych mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej i pozostania w gminie.

Biorąc pod uwagę lokalną gospodarkę Gmina Łączna może wpływać na zmniejszenie barier i uwarunkowań wewnętrznych ograniczających atrakcyjność inwestycyjną na swoim terenie. Istnieją tutaj głównie takie możliwości jak: wyznaczanie i kompleksowe przygotowywanie terenów inwestycyjnych, prowadzenie właściwej polityki w zakresie planowania przestrzennego i zagospodarowywania terenów i obiektów zdegradowanych oraz przemysłowych, czy też kreowanie wobec lokalnych przedsiębiorców i zewnętrznych inwestorów przyjaznej polityki podatkowej. Oprócz dbania o rozwój infrastruktury bezpośrednio związanej z prowadzeniem biznesu, władze gminy mogą również wpływać na poprawę atrakcyjności inwestycyjnej poprzez rozwój infrastruktury komunalnej, kulturowej, edukacyjnej i sportowo-rekreacyjnej, gdyż dla inwestorów korzystanie z tego rodzaju infrastruktury jest równie ważne jak dostęp do infrastruktury służącej bezpośrednio biznesowi.

Ważne jest także aktywne wsparcie przedsiębiorców w procesie inwestowania i uruchamiania działalności gospodarczej. Działania zaproponowane powyżej mają służyć stworzeniu lepszych warunków infrastrukturalnych i instytucjonalnych do obsługi potrzeb inwestorów. Jeżeli chodzi o przyciąganie inwestorów zewnętrznych, to wydaje się, że kluczem do sukcesu powinna być wielokierunkowa promocja terenów inwestycyjnych wyposażonych w niezbędną infrastrukturę techniczną. W celu poprawy konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw władze gminy mogą podjąć działania w zakresie lepszego dostępu przedsiębiorstw do informacji i usług otoczenia biznesu, czy też podejmować działania prowadzące do większej integracji lokalnego biznesu.

Branża usług turystycznych wymaga wielokierunkowego wsparcia, tak aby w pełni wykorzystać istniejące szanse i potencjały. Należy podkreślić, że Gmina Łączna posiada ogromny potencjał do rozwoju turystyki. Rozwój ten należy oprzeć na wykorzystaniu licznych walorów przyrodniczych i kulturowych. Potencjał turystyczny gminy należy wzmacniać poprzez rozbudowę infrastruktury turystycznej, rozwój zaplecza gastronomiczno-noclegowego, odrestaurowanie i renowację zabytków, budowanie partnerstw pomiędzy samorządami jak również partnerstw publiczno-prywatnych.

Rozwój gospodarczy gminy nie będzie możliwy bez podjęcia działań promujących gminę „na zewnątrz”. Działania promocyjne powinny być skierowane zarówno do mieszkańców Łącznej, ale także do mieszkańców województwa i innych regionów. Osiągnięcie wysokiego poziomu przedsiębiorczości i atrakcyjności inwestycyjnej gminy, a także stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej z wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych pozwoli na stworzenie pozytywnego wizerunku gminy.

Sprawna, efektywna i nowoczesnie działająca administracja samorządowa, która inicjuje i wspiera działania na różnych płaszczyznach na rzecz rozwoju gminy jest kluczowym

czynnikiem służącym rozwojowi jednostek samorządu terytorialnego. Istotna jest dbałość o potencjał instytucjonalny danej jednostki samorządowej, rozumiany m.in. jako odpowiednie struktury organizacyjne, właściwe procedury działania, mechanizmy zapewniające udział społeczności lokalnej w zarządzaniu sprawami publicznymi oraz kompetentnych i sprawnych pracowników administracji.

Istniejącym problemem organów administracji na wszystkich poziomach funkcjonowania, a szczególnie na szczeblu lokalnym jest dość niska jakość usług publicznych. Jest to spowodowane przede wszystkim brakiem dostosowania procedur świadczenia usług do zmieniających się czynników egzo- i endogennych, jak również brakiem prawidłowej ścieżki doskonalenia zawodowego pracowników. Wzrost jakości świadczonych usług przez administrację publiczną wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców. Na postrzeganie dobrego rządzenia ma wpływ jakość stanowionego prawa oraz sprawność administracji w realizacji zadań statutowych i rozwiązywaniu codziennych problemów mieszkańców.

Pandemia Covid-19 potwierdziła konieczność rozwoju cyfryzacji usług, wdrażania nowoczesnych rozwiązań technologicznych w obsłudze mieszkańców oraz wzrost znaczenia cyberbezpieczeństwa i ochrony danych wrażliwych. Na lepszą ochronę informacji poza zastosowaniem nowoczesnych technologii wpływa również promowanie wiedzy i dobrych praktyk wśród pracowników administracji i mieszkańców (np. poprzez dedykowane programy edukacyjne oraz kampanie informacyjne). Niezbędnym działaniem w tym zakresie jest podniesienie kompetencji pracowników administracji i jednostek samorządu terytorialnego. Rozwijające się technologie informacyjno-komunikacyjne stworzyły możliwości gromadzenia i analizowania dużych zbiorów danych, dlatego też warto wykorzystywać ten potencjał poprzez właściwe zarządzanie danymi w samorządach oraz ich udostępnianie. Dane mogą posłużyć do prowadzenia szeregu analiz, co może się pozytywnie przełożyć na proces planowania społeczno-przestrzenno-gospodarczego. Rozwój społeczny i gospodarczy w coraz większym stopniu zależny jest od szybkiego i nieskrępowanego dostępu do informacji oraz jej wykorzystania w zarządzaniu, produkcji, sektorze usług oraz sektorze publicznym.

Ważnym kierunkiem działań powinien być rozwój instytucjonalny gminy, głównie poprzez podnoszenie kompetencji pracowników urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych (m.in. w zakresie prowadzenia konsultacji społecznych i współpracy z mieszkańcami) oraz wdrażanie usprawnień i innowacyjnych instrumentów zarządzania

Dużą szansę dla rozwoju Gminy Łęczna stanowi wdrożenie idei Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz OF Szlaku Jana III Sobieskiego i OF Kanału Wieprz-Krzna. Wpłynie to na zwiększenie efektywności przedsięwzięć realizowanych przez sąsiadujące ze sobą jst oraz przyczyni się do skutecznej realizacji zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy mieszkańców. Dlatego też niezbędne jest wypracowanie partnerskiego modelu współpracy, a jego pierwszym krokiem będzie opracowanie strategii. Kluczową korzyścią zawarcia porozumień międzygminnych jest strategiczne, zintegrowane i funkcjonalne podejście do rozwiązywania problemów i barier rozwojowych na obszarach funkcjonalnych.

W opinii mieszkańców:

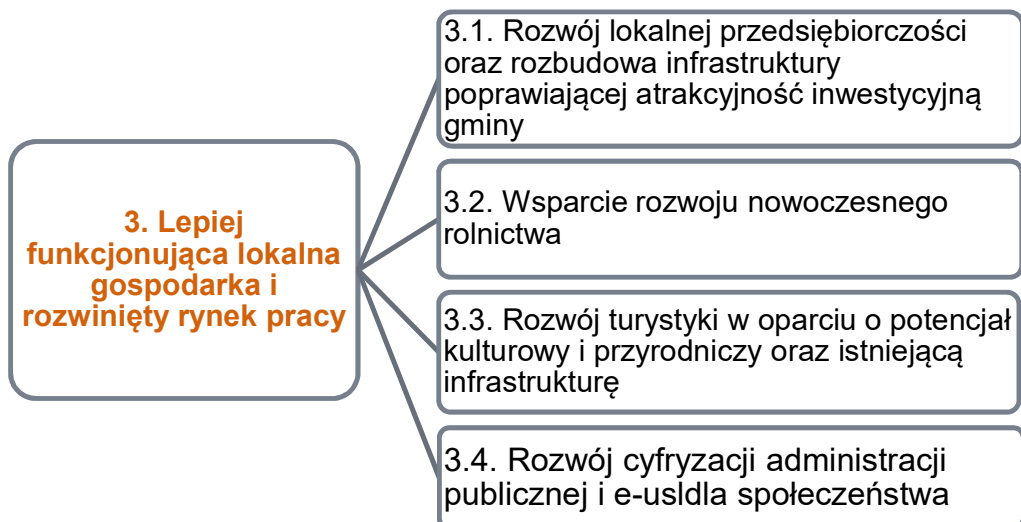
W wyniku ankietyzacji mieszkańców Gminy Łęczna dotyczącej oceny stanu i potencjału gminy udało się zidentyfikować kierunki interwencji (działań), na które mieszkańcy przeznaczyliby 10 mln zł wolnych środków publicznych do wydatkowania do roku 2030. Wśród udzielonych odpowiedzi drugą z kolei pod względem liczby ankietowanych jest kategoria gospodarka i przedsiębiorczość, do której kierunki działań przypisało 16 ankietowanych. Wskazali oni takie działania jak:

- *tworzenie nowych miejsc pracy,*
- *zapewnienie miejsc pracy dla górników po zamknięciu kopalni,*
- *nowe miejsca pracy (poza handlem),*
- *przygotowanie strefy pod inwestycje,*
- *pozyskanie inwestorów tworzących duże zakłady przemysłowe/pracy,*
- *inwestycje związane z powstawaniem nowych miejsc pracy,*
- *budowa strefy ekonomicznej,*
- *inwestycje w zakłady pracy,*
- *stworzenie warunków do tworzenia nowych miejsc pracy,*
- *otwarcie własnej firmy,*
- *tworzenie miejsc pracy dla kobiet, osób z niepełnosprawnościami-spółdzielnie socjalne.*

Kierunki działań z zakresu rozwoju turystyki i rekreacji wskazało 57 respondentów. Zaproponowali oni następujące inwestycje:

- *budowa ścieżek rowerowych z oświetleniem i parkingami a także utworzenie miejsc zielonych do wypoczynku,*
- *rozwój działalności turystycznej,*
- *rozbudowa i modernizacją obiektów kultury i rozrywki - m.in. budowa kina,*
- *powiększenie bazy kulturalnej w Łęcznej,*
- *budową nowego centrum kultury wraz z salą kinową,*
- *budowa basenu krytego ogólnodostępnego dla wszystkich mieszkańców,*
- *stworzenie bazy turystycznej wykorzystującej bliskość pojezierza,*
- *rozwój turystyki i usług spędzania czasu wolnego.*

W nawiązaniu do sformułowanych powyżej założeń Celu Strategicznego 3. Przewiduje się realizację trzech celów operacyjnych:

Realizacja działań ujętych w tym celu strategicznym charakteryzuje się dużą szansą powodzenia. Obejmuje m.in. działania inwestycyjne, które realizowane będą sukcesywnie. Szybkość realizacji tych działań zależy od możliwości pozyskania wsparcia finansowego ze środków unijnych lub krajowych. Działania są spójne z priorytetami Unii Europejskiej.

Poniżej zestawienie możliwych kierunków działań realizujących założenia Celu Strategicznego 3. Zbiór przedstawionych kierunków interwencji nie stanowi katalogu zamkniętego.

Kierunki interwencji (działań):

Cel operacyjny 3.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i różnorodnych miejsc pracy oraz rozbudowa infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną gminy			
Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Poprawa dostępu przedsiębiorców do informacji, wiedzy i innowacji	Wsparcie przedsiębiorców poprzez organizację szkoleń, spotkań, warsztatów edukacyjnych umieszczanie informacji w Biuletynie Samorządu Gminy Łęczna oraz na stronie i poprzez Gminny Informator Sms	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy, organizacje rolnicze, instytucje i organizacje otoczenia biznesu
Tworzenie przyjaznego otoczenia prawnego i instytucjonalnego do rozwoju biznesu na terenie gminy oraz rozwój infrastruktury ukierunkowanej na rozwój lokalnej przedsiębiorczości i przyciągnięcie nowych inwestycji	Prowadzenie spójnej i atrakcyjnej polityki podatkowej dla firm (w tym opracowanie systemu zachęt i ulg podatkowych dla nowo powstających i istniejących firm)	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy
	Przedsięwzięcia związane z zapewnieniem przedsiębiorcom odpowiednio przygotowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych oraz zaplecza lokalowego na potrzeby działalności produkcyjnej i usługowej	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy
	Stworzenie skutecznego systemu promocji gospodarczej gminy i przyciągania inwestycji z zewnątrz	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy, instytucje i organizacje otoczenia biznesu
	Rozwój obszarów aktywności gospodarczej i inwestycyjnej poprzez aktualizowanie dokumentów planistycznych	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy
Działania promujące gminę jako obszar do prowadzenia działalności gospodarczej	Promocja gospodarcza gminy i jej terenów inwestycyjnych w kraju i za granicą	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy, instytucje i organizacje otoczenia biznesu
	Stworzenie oferty dla inwestorów i rozwój promocji gospodarczej gminy	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy, instytucje i organizacje otoczenia biznesu
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań:			
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przedsiębiorców korzystających z nowej oferty inwestycyjnej gminy (szt.) • Powierzchnia przygotowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych (ha) 			

Cel operacyjny 3.2. Wsparcie rozwoju nowoczesnego rolnictwa

Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Zwiększenie konkurencyjności gospodarstw rolnych funkcjonujących na terenie gminy	Wsparcie gospodarstw rolnych w podejmowaniu dodatkowej pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym agroturystyki	Gmina Łęczna	Rolnicy, organizacje rolnicze, przedsiębiorcy
	Wsparcie rozwoju krótkich łańcuchów dostaw żywności	Gmina Łęczna	Rolnicy, organizacje rolnicze, przedsiębiorcy
	Wsparcie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego m.in. w formie ulg podatkowych i doradztwa	Gmina Łęczna	Rolnicy, organizacje rolnicze, przedsiębiorcy
	Tworzenie korzystnych warunków do przyciągania nowych inwestycji w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego	Gmina Łęczna	Rolnicy, organizacje rolnicze, przedsiębiorcy
Wsparcie w zakresie marketingu i promocji działalności rolniczej i przetwórczej	Projekty związane z zapewnieniem lepszego otoczenia instytucjonalnego w zakresie obsługi branży rolno-spożywczej, w tym bliska współpraca z takimi instytucjami jak: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, LODR w Końskowoli, IUNiG w Puławach,	Gmina Łęczna	Rolnicy, organizacje rolnicze, przedsiębiorcy
	Działania organizacyjne, informacyjne i promocyjne władz lokalnych dla rolników	Gmina Łęczna	Rolnicy, organizacje rolnicze, przedsiębiorcy
	Wspieranie i inicjowanie łączenia się rolników w grupy sprzedażowe, producenckie, stowarzyszenia, spółdzielnie itp.	Gmina Łęczna	Rolnicy, organizacje rolnicze, przedsiębiorcy
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań:			
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba gospodarstw prowadzących działalność agroturystyczną (szt.) • Liczba działań organizacyjnych, informacyjnych i promocyjnych dla rolników (szt.) 			

Cel operacyjny 3.3. Rozwój turystyki w oparciu o potencjał kulturowy i przyrodniczy oraz istniejącą infrastrukturę

Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Realizacja projektów i przedsięwzięć pozwalających na stworzenie oferty turystycznej gminy	Zagospodarowanie terenu i wyposażenie w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną: kemping, skatepark, siłownie na świeżym powietrzu, place zabaw, altany, itp.	Gmina Łęczna	Szkoły, organizacje pozarządowe
	Wyznaczenie i utrzymanie szlaków pieszych, rowerowych, konnych, biwakowych itp.	Gmina Łęczna	Sąsiednie samorządy, Zarząd Dróg Powiatowych w Łęcznej, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
	Tworzenie miejsc rekreacyjnych w celu wykorzystania lokalnego mikroklimatu	Gmina Łęczna, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe	Gmina Łęczna, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe
	Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów kultury, rekreacyjno-sportowych, integracji społecznej oraz świetlic wiejskich	Gmina Łęczna	Szkoły, organizacje pozarządowe, w tym KGW
	Nadanie nowych funkcji obiektom zabytkowym	Gmina Łęczna, Przedsiębiorcy	Gmina Łęczna, CK, Przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe
	Realizacja kluczowych projektów i przedsięwzięć pozwalających na stworzenie zintegrowanej oferty turystycznej	Gmina Łęczna	Sąsiednie JST, organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy
	Odnawianie lub poprawa stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym zabytkowych, służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego i rozwoju turystyki na obszarach wiejskich	Gmina Łęczna, Przedsiębiorcy	Gmina Łęczna, Przedsiębiorcy
Promocja oferty turystycznej gminy	Prowadzenie na szeroką skalę promocji turystycznej (foldery, mapy, publikacje, broszury, strona www, tablice informacyjne)	Gmina Łęczna	Sąsiednie JST, organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy
	Umieszczanie atrakcji i bazy turystycznej w popularnych portalach turystycznych	Gmina Łęczna	Sąsiednie JST, organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań:			
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wydanych folderów/map/publikacje/broszury/tablice informacyjne itp., promujących gminę (szt.) • Liczba zrealizowanych projektów związanych z zagospodarowaniem terenu i wyposażeniem w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną (szt.) • Długość szlaków pieszych, rowerowych, konnych (m) 			

Cel operacyjny 3.4. Rozwój cyfryzacji administracji publicznej i e-usług dla społeczeństwa

Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Cyfryzacja usług publicznych oraz elektroniczny obieg dokumentów	Przyspieszenie procesu cyfryzacji usług publicznych na terenie gminy	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Rozwój systemu wsparcia dodatkowego dla świadczenia usług elektronicznych, w tym: cykliczne szkolenia na temat e-usług dla urzędników publicznych i mieszkańców; dodatkowe usługi w postaci np. elektronicznych faktur, zdalnej pomocy, aplikacje mobilne, czaty, webinaria, bezpieczne przesyłanie informacji; wsparcie dla osób o różnym stopniu niepełnosprawności; opracowanie procedury dotyczące oprogramowania, sprzętu i kwalifikacji personelu, aby prowadzić pracę zdalną i wykorzystywać udostępniane dokumenty, kalendarze elektroniczne itd.	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Rozbudowa efektywnego systemu elektronicznego obiegu dokumentów umożliwiającego dzielenie się informacjami oraz komunikację między różnymi komórkami organizacyjnymi urzędu i jednostkami organizacyjnymi JST	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
Lepsze zarządzanie danymi publicznymi oraz zasady ich wykorzystywania i udostępniania	Przeprowadzenie inwentaryzacji dostępnych danych publicznych gromadzonych w zasobach gminy pod kątem ich udostępnienia jako dane otwarte	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Opracowane strategii zarządzania własnymi danymi i udostępniania ich na zewnątrz (m.in. określenie metod, za pomocą których administracja zarządza własnymi zasobami danych poprzez ustalone reguły, polityki, procedury, role oraz zasady odpowiedzialności)	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Współpraca z instytucjami krajowymi i podmiotami prywatnymi w zakresie właściwego zarządzania danymi w samorządach oraz ich udostępniania	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników administracji w zakresie otwierania i zarządzania danymi oraz zwiększanie świadomości społecznej na temat potencjału otwartych danych	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
Cyberbezpieczeństwo i	Regularne monitorowanie dotychczasowych praktyk i procedur	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne

ochrona danych wrażliwych	zapewnienia cyberbezpieczeństwa w urzędach gmin i jednostek im podległych (w tym coroczne wykonywanie audytów bezpieczeństwa)		Gminy
	Upowszechnianie wiedzy i dobrych praktyk w zakresie cyberbezpieczeństwa w administracji samorządowej (szkolenia, poradniki, dobre praktyki itp.)	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Projekty inwestycyjne w zakresie zapewnienia cyberbezpieczeństwa (zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami w zakresie zapewnienia odpowiedniego sprzętu i oprogramowania, korzystania z usług chmurowych)	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
Rozwój instytucjonalny gminy	Podnoszenie kompetencji pracowników urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych oraz wdrażanie usprawnień i innowacyjnych instrumentów zarządzania	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Podniesienie kompetencji pracowników administracji samorządowej m.in. w zakresie prowadzenia konsultacji społecznych i współpracy z mieszkańcami	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań:			
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wdrożonych e-usług w administracji publicznej (szt.) • Liczba pracowników przeszkolonych w zakresie poprawy jakości usług publicznych (os.) 			

Indykatywny wykaz wstępnie zidentyfikowanych projektów i przedsięwzięć inwestycyjnych wpisujący się w zakres celu strategicznego 3:

Projekty / przedsięwzięcia	Opis projektu / przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacowana wartość (zł)
Przebudowa ul. Lubelskiej oraz budowa infrastruktury turystyki i rekreacji przy ujściu rz. Świnki do rz. Wieprz i przy budynku spichlerza w Podzamczu	<p>Zakres rzeczowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa ul. Lubelskiej na ciąg pieszo-jezdny oraz budowa infrastruktury turystyki i rekreacji na obszarze nadrzecznym zlokalizowanym przy ujściu rzeki Świnki do rzeki Wieprz i przy budynku spichlerza w Podzamczu, - chodniki, dojście do kładki wybudowanej w ramach projektu na rzece Świnie, zatoka postojowa, parking, punkty oświetlenia ulicznego, zejście po skarpie z Rynku III w formie schodów terenowych żelbetowych, - uporządkowanie zieleni wraz z terenem nadrzecznym, - 2 przystanie promenady drewnianej wzdłuż rzeki Wieprz, - obiekty małej architektury: miejsce na ognisko, stół piknikowy, stół piknikowy z zadaszeniem, kosze na śmieci, wiata wypoczynkowa, wiata na kajaki, toalety, - budowa kładki przez rzekę Świnę. 	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	8 700 000,00

<p>Budowa sieci błękitno-zielonej infrastruktury) na terenie miasta Łęczna</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rewitalizacja terenu nadrzecznego w pobliżu budynku spichlerza w Podzamczu wraz z uporządkowaniem terenu nadrzecznego w zakresie zieleni, usunięciem zbędnych zakrzaczeń i zadrzewień, dokonaniem nowych nasadzeń roślinności. Dodatkowo powstaną: przystań kajakowa – pomost drewniany o konstrukcji opartej na palach drewnianych; pomost pływający wykonany z prefabrykowanych polietylenowych modułów; promenada drewniana wzdłuż rzeki Wieprz o konstrukcji opartej na palach drewnianych, wykończenie promenady z desek drewnianych opartych na belkach w części do chodzenia i w części do siedzenia; obiekty małej architektury: stół piknikowy z zadaszeniem, kosze na śmieci, wiata wypoczynkowa, toalety. 2. Utworzenie 2 zielonych łączników pieszo – rowerowych jako elementów błękitno – zielonej sieci dla miasta Łęczna Zielony łącznik od ul. Nadwieprzańskiej w kierunku lasu będzie charakteryzował się następującymi parametrami: <ul style="list-style-type: none"> – łącznik w postaci ciągu pieszo – rowerowego o szerokości 0,015 km i długości 0,2 m. wykonany z nawierzchni ziemno – żwirowej, przepuszczalnej dla wody opadowej, komponującej się z półnaturalnym krajobrazem, – łącznik stanowić będzie ważne połączenie pomiędzy istniejącą drogą rowerową przy Szpitalu a siecią dróg w lesie na południe od miasta, – łącznikowi towarzyszyć będą elementy małej architektury rekreacyjnej tj.: 10 ławek, 5 koszy na śmieci, 5 tablic edukacyjnych oraz nasadzenia roślin. Projekt zakłada odnowę nawierzchni, w tym ewentualną miejscową wymianę/uzupełnienie nawierzchni w postaci ziemno – żwirowej, przepuszczalnej dla wody opadowej. Rewitalizacja obszaru doliny rzeki Świnki obejmie: uporządkowanie terenu nadrzecznego, dokonanie nowych nasadzeń roślinności, ochronę stref roślinności półnaturalnej /ekstensywnej, zastosowanie rozwiązań wykorzystujących wodę opadową odprowadzaną z nawierzchni i opóźniające jej odpływ do rzeki lub przechwytyjących wodę opadową do gruntu, budowę elementów małej architektury rekreacyjnej i edukacyjnej powiązanych z ciągiem jako punkty turystyczne i elementy trasy pieszo – rowerowej w dolinie rzeki Świnki. Elementy te będą podnosić bioróżnorodność w otoczeniu, podnosić jakość krajobrazu oraz przyczyniać się do opóźnienia odpływu wody deszczowej do rzeki z terenu otaczającego ciąg lub przechwytywania jej do gruntu. Będą także podnosić funkcję rekreacyjną i edukacyjną inwestycji udostępniając, tak jak to jest obecnie, półnaturalny teren mieszkańcom z minimalną ingerencją w środowisko. 3. W ramach przedsięwzięcia na wyznaczonych obszarach miejskich dokonane zostaną nowe nasadzenia roślinności, powstaną ogrody deszczowe w pojemnikach oraz rowy infiltracyjne. 	<p>Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej</p>	<p>5 700 000,00</p>
--	---	---	---------------------

3. WYMIAR PRZESTRZENNY POLITYKI ROZWOJU GMINY ŁĘCZNA

3.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Zaproponowany w niniejszym dokumencie model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna oparty jest przede wszystkim o uwarunkowania przestrzenne ośrodka, a także ustalenia i wnioski, wyciągnięte z diagnozy jego rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz środowiskowym. Model uwzględnia ponadto aktualne potrzeby i aspiracje społeczności lokalnej oraz wpisuje się w politykę przestrzenną Gminy. Propozycje w nim zawarte stanowią bazę do dalszych prac nad aktualizacją obowiązującego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego lub opracowania Planu Ogólnego (zgodnie z zapowiedzianą reformą zagospodarowania przestrzennego).

Przystępując do opracowania modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna wzięto pod uwagę następujące uwarunkowania (czynniki) rozwoju:

- 1) Rola i znaczenie Gminy w aktualnie obowiązującej Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, w tym przynależność do LOM oraz Żywicielskiego OSI;
- 2) Kierunki zagospodarowania przestrzennego, wynikające z obowiązujących dokumentów planistycznych, w szczególności aktualnie obowiązującego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego;
- 3) Środowisko przyrodnicze i kulturowe Gminy oraz formy jego ochrony;
- 4) Istniejący układ osadniczy;
- 5) Stan wyposażenia Gminy w podstawową infrastrukturę (komunikacja, gospodarka wodno-ściekowa itp.);
- 6) Potrzeby mieszkańców oraz przedsiębiorców w zakresie realizowanej polityki przestrzennego zagospodarowania Gminy.

Rolę modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna można potraktować jako projekcję oczekiwanych i zaplanowanych procesów rozwojowych oraz ich wpływu na kształtowanie struktur przestrzennych. Struktury te z jednej strony wynikają z istniejących uwarunkowań w zakresie środowiska przyrodniczego i kulturowego, z drugiej zaś są rezultatem prowadzonej przez Gminę polityki zagospodarowania przestrzennego w zakresie osadnictwa, rolnictwa, wyznaczania terenów pod działalność gospodarczą, powiązań komunikacyjnych czy też lokalizacji i budowy głównych elementów infrastruktury technicznej. Poniżej dokonano krótkiej charakterystyki kluczowych struktur przestrzennych, do jakich należy dążyć realizując cele i działania przedmiotowej Strategii.

Uwarunkowania przyrodnicze w modelu funkcjonalno-przestrzennym

W modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna istotną rolę odgrywają aspekty środowiskowe. Jednostka posiada wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe, które zostały objęte ochroną. Na terenie Gminy znajduje się 1 072,16 ha obszarów prawnie chronionych: Nadwieprzański Park Krajobrazowy wraz z jego otuliną oraz otulina Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie. Obszary chronione stanowią 14,27% powierzchni

Gminy. Część Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego zajmuje obszar Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza (PLH 060005).

W granicach Gminy Łęczna znajduje się także 13 pomników przyrody. Na terenie miasta są to drzewa (5 szt.), cenne z uwagi na wiek i rozmiary (strączyn żółty, 2 sosny wejmutki, kasztanowiec biały, jesion wyniosły). Na obszarach wiejskich są to płaty roślinności kserotermicznej występujące na zboczu doliny rzeki Wieprz skumulowane w pobliżu miejscowości Ciechanki (8 szt.).

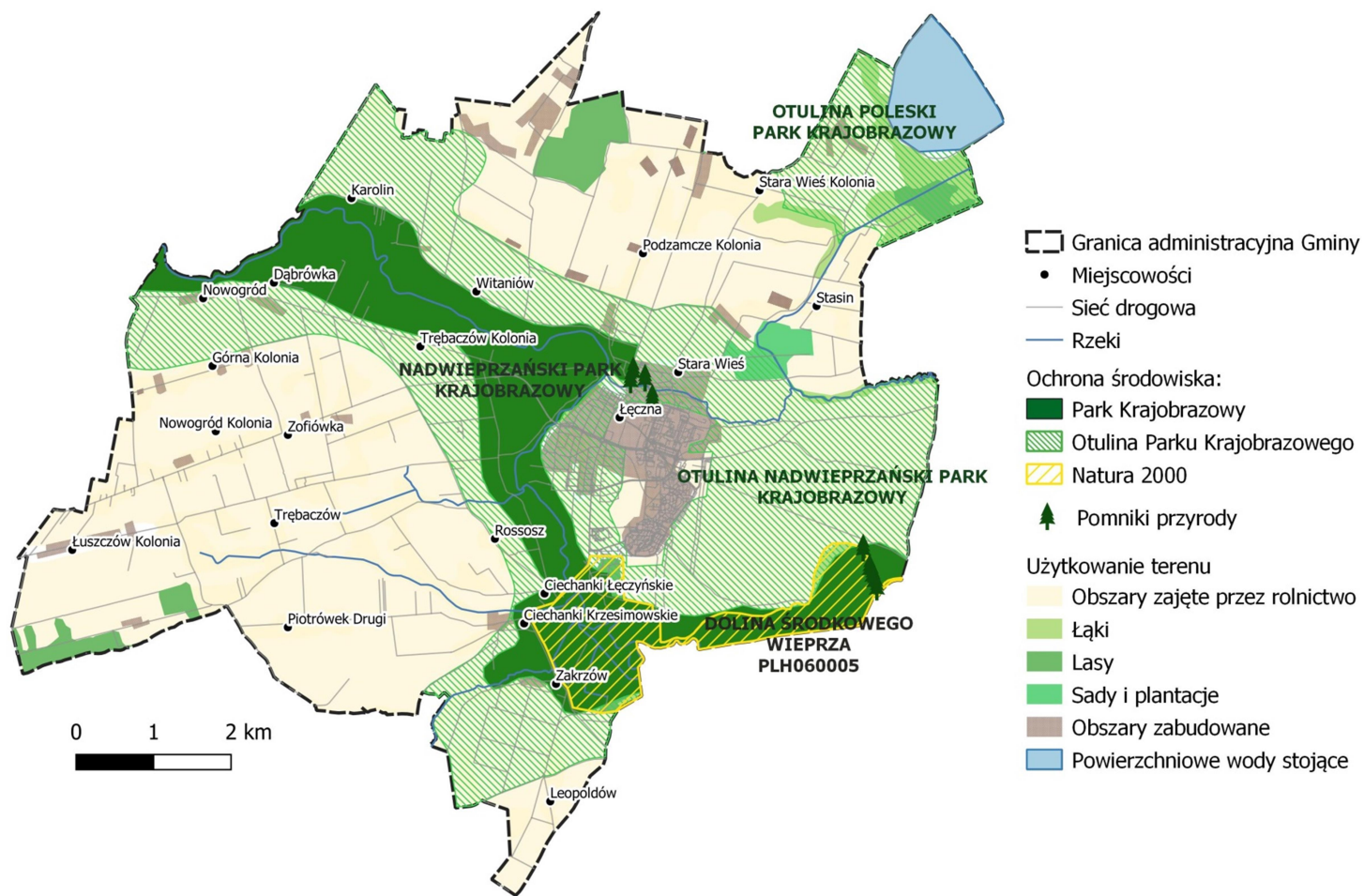
Lesistość w Gminie Łęczna jest niewielka. Jej wskaźnik w 2022 r. wyniósł 4,%, przy średniej dla powiatu równej 13,7% i województwa - 23,5%. Największe kompleksy leśne zlokalizowane w północnej części gminy. Wzdłuż rzek występują z kolei rozległe obszary naturalnych łąk i pastwisk trwałych.

Dominującym rodzajem pokrycia terenu w Gminie Łęczna są pola uprawne. Ogólna powierzchnia użytków rolnych w Gminie Łęczna według Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 roku wynosi 5291,3 ha, z czego łąki zajmują 540 ha, pastwiska 46,8 ha, uprawy trwałe 151,7 ha, natomiast lasy i grunty leśne 132,89 ha. Zajmują przede wszystkim północną oraz południowo – zachodnią część gminy.

Tak duża różnorodność środowiskowa, w tym w szczególności bogactwo obszarów chronionych, wymuszają na Gminie konieczność ich poszanowania i uwzględnienia w procesie planowania przyszłego rozwoju jednostki. Niezbędne jest na przykład zachowanie obowiązujących zasad ochrony terenów cennych pod względem przyrodniczym oraz wprowadzenie stosownych ograniczeń użytkowania gruntów w ich najbliższym sąsiedztwie. Potrzebna może okazać się także edukacja ekologiczna lokalnej społeczności czy realizacja projektów prośrodowiskowych, sprzyjających poprawie jakości otoczenia.

Przedmiotowa Strategia (w tym model struktury funkcjonalno-przestrzennej) jako jeden z celów strategicznych stawia przyjazne do życia środowisko naturalne. W ramach tego założenia realizowane będą działania ukierunkowane m.in. na poprawę stanu ochrony środowiska, kształtowanie postaw ekologicznych czy podnoszenie świadomości mieszkańców. W rejonie objętym ochroną prawną dopuszczona zostanie wyłącznie taka działalność, która nie będzie uciążliwa i nie przyczyni się do degradacji środowiska, np. turystyka (w tym agroturystyka), funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe czy zabudowa mieszkaniowa o niskiej intensywności.

Ryc.2 Uwarunkowania przyrodnicze w modelu funkcjonalno-przestrzennym

Źródło: opracowanie własne

Powiązania komunikacyjne i struktura osadnicza w modelu funkcjonalno-przestrzennym

Sieć powiązań komunikacyjnych w Gminie Łęczna opiera się o jeden szlak rangi krajowej: DK82 relacji Lublin-Włodawa oraz 3 drogi wojewódzkie: Nr 813 Międzyrzec Podlaski – Łęczna, Nr 820 Sosnowica – Łęczna, Nr 829 Łęczna – Biskupice. Stanowią one podstawowy szkielet połączeń zewnętrznych jednostki, umożliwiającą sprawną komunikację zarówno wewnątrz jednostki, jak również z sąsiednimi ośrodkami. Jego uzupełnieniem jest sieć dróg powiatowych i gminnych, obsługujących ruch wewnętrzny.

Inwestycją drogową, która podniesie jakość życia mieszkańców jest planowana budowa północnej obwodnicy Miasta Łęczna, odciążająca układ komunikacyjny od ruchu tranzytowego drogą krajową nr 82, z rezerwą pod budowę drugiego obiektu mostowego na rzece Wieprz oraz połączenie przeprawą mostową nad doliną rzeki Świnki w rejonie Starej Wsi². Aktualnie uzgadniana jest również koncepcja budowy obwodnicy południowej Miasta Łęczna.

W ujęciu ogólnym układ komunikacyjny Gminy ma charakter promienisty. Widać to w strukturze dróg, które przecinają jej powierzchnię we wszystkich kierunkach, zbiegając się w punkcie centralnym, jakim jest Miasto Łęczna. Tak ukształtowana sieć powiązań skutkuje bardzo dobrym skomunikowaniem w zasadzie całego obszaru Gminy, jedynie z nielicznymi wyjątkami (głównie w części północno-wschodniej).

Z układem komunikacyjnym nieodzownie związana jest struktura osadnicza. Nie od dziś wiadomo bowiem, że miejscowości zlokalizowane na głównych szlakach wiele zyskują na swoim położeniu. Tezę tą potwierdza również układ miejscowości w Gminie Łęczna, gdzie zdecydowanie najprężniej rozwijają się ośrodki, przez które przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie, np. Zofiówka, Ciechanki Łęczyńskie czy Ciechanki Krzesimowskie.

Szczególną rolę odgrywają miejscowości o charakterze węzłowym – położone na skrzyżowaniach szlaków komunikacyjnych. Podobnie jak powyżej, ich ranga i predyspozycje rozwojowe zależne są od kategorii krzyżujących się dróg. W Gminie Łęczna zastosować można trójstopniową hierarchizację miejscowości o położeniu węzłowym, dzieląc je na:

- punkty węzłowe wysokiego rzędu – najprężniej rozwijające się, gdzie krzyżują się drogi krajowe i wojewódzkie (miasto Łęczna),
- punkty węzłowe średniego rzędu – o wysokich predyspozycjach rozwojowych, stanowiące skrzyżowania dróg wojewódzkich z drogami powiatowymi,
- punkty węzłowe niskiego rzędu – stanowiące ośrodki o znaczeniu lokalnym, uzupełniające względem powyższych, leżące u zbiegu dróg powiatowych.

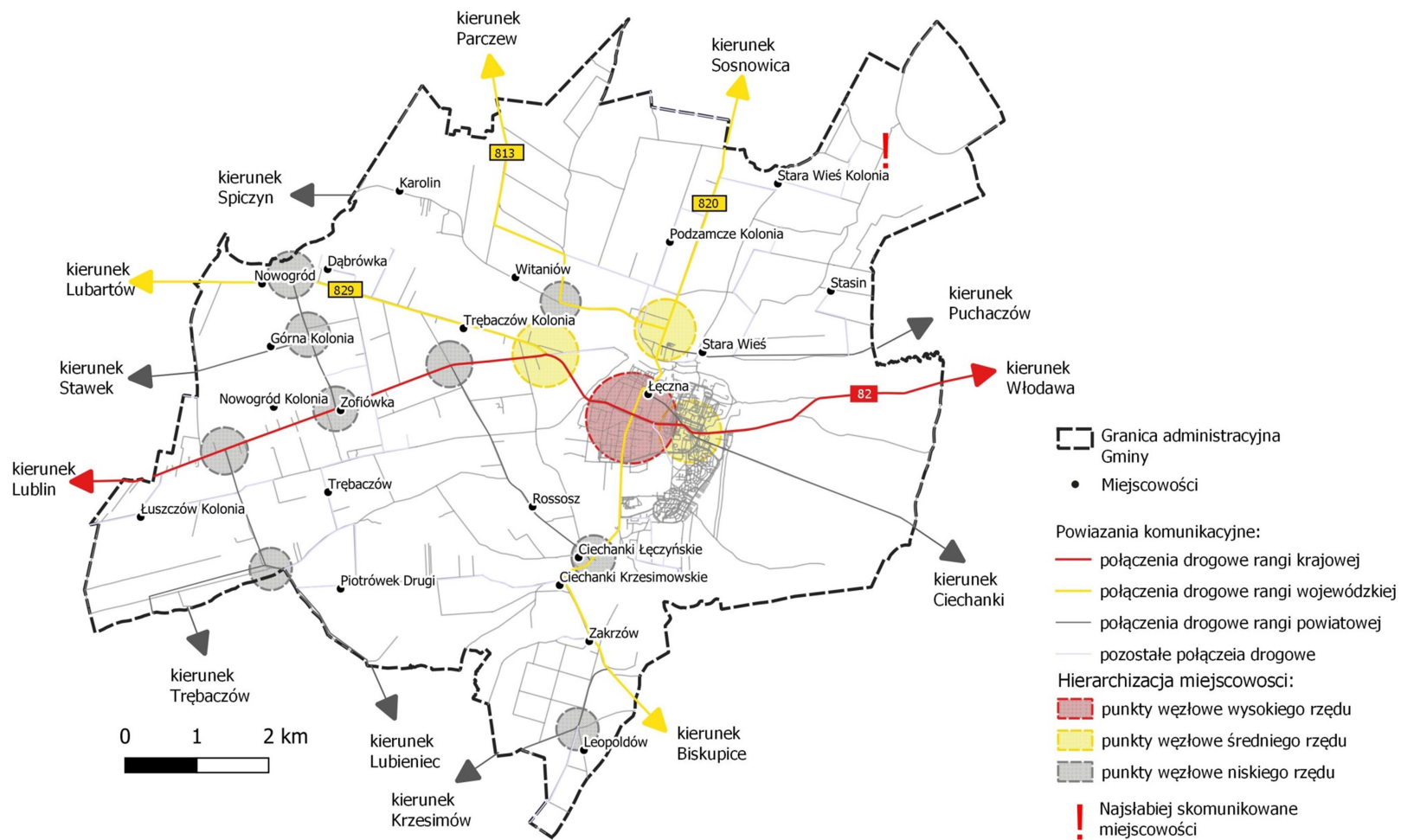
Jak wspomniano już wcześniej, zdecydowana większość miejscowości w Gminie jest dobrze skomunikowana. Prawie 80% wsi leży w ciągach dróg powiatowych, wojewódzkich bądź krajowych. Dojazd do pozostałych możliwy jest natomiast wyłącznie za pośrednictwem połączeń gminnych, co wiąże się z koniecznością inwestowania w utrzymanie dobrego stanu infrastruktury drogowej.

---

² Raport o stanie Gminy Łęczna za rok 2020

Ryc.3 Powiązania komunikacyjne i struktura osadnicza w modelu funkcjonalno-przestrzennym

Źródło: opracowanie własne

Uwarunkowania techniczne w modelu funkcjonalno-przestrzennym

Poziom zagospodarowania infrastrukturalnego na obszarach miejskich i wiejskich jest jednym z podstawowych aspektów, mających wpływ na ich rozwój społeczno-gospodarczy. Rozbudowa infrastruktury technicznej, w tym przede wszystkim wodno-kanalizacyjnej, zapewnia odpowiednie warunki bytowe dla społeczności lokalnej. Dodatkowo dostęp do kanalizacji i zaopatrzenie w wodę terenów inwestycyjnych ma ogromne znaczenie dla wzrostu aktywności gospodarczej.

Gmina Łęczna jest w 100% zwodociągowana. Sieć wodociągowa ma długość prawie 150 km. Prowadzone regularnie inwestycje doprowadziły do wybudowania przez Gminę następującej infrastruktury:

- 1 ujęcie wody
- 2 471 szt. przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych.

Ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym w 2022 roku wyniosła 622,5 dm³, a jej zużycie na jednego mieszkańca to 27,7 m³.

Sieć kanalizacyjna Gminy Łęczna, w porównaniu do długości sieci wodociągowej, jest słabiej rozwinięta. W 2022 roku stanowiła łącznie ok. 62,8 km. Ilość odprowadzanych ścieków w 2022 roku wyniosła 567,1 dm³. Gospodarstwa domowe, które nie są podłączone do sieci gromadzą nieczystości w bezodpływowych zbiornikach przydomowych, skąd sukcesywnie wywożone są wozami asenizacyjnymi do punktów zlewnych i oczyszczalni ścieków.

Gmina Łęczna jest obszarem o wysokim potencjale w zakresie produkcji energii ze źródeł odnawialnych, przede wszystkim promieniowania słonecznego i biomasy. W rejonie występuje najniższe w kraju średnioroczne zachmurzenie nieba. Gmina dysponuje ponadto znacznym arealem gruntów rolnych i użytków zielonych, które mogą być wykorzystane do produkcji biomasy, w tym głównie słomy, która może być wykorzystywana zarówno jako paliwo stałe jak i wsad do produkcji biogazu.

Gmina Łęczna posiada dość dobrze rozwiniętą sieć gazową. W 2021 r. długość czynnej sieci gazowej wynosiła 129,6 km. Z 2 153 czynnych przyłączy do budynków (mieszkalnych i niemieszkalnych) korzystało 7 320 gospodarstw.

Przez obszar Gminy Łęczna przebiega sieć dystrybucyjna szerokopasmowego Internetu Polski Wschodniej, ale nie jest tu zlokalizowany żaden węzeł dystrybucyjny. Nadal występują tu obszary oznaczone jako tzw. „białe plamy”. Są to tereny, na których nie występuje infrastruktura telekomunikacyjna umożliwiająca świadczenie usług dostępu do internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s. Na 4747 adresów referencyjnych w Gminie Łęczna 3437 to czarne plamy, więc miejsca, w których jest dostępny internet szerokopasmowy o prędkości powyżej 30 Mb/s.

Sytuacja przestrzenno-kulturowa w modelu funkcjonalno-przestrzennym

Gmina Łączna to gmina miejsko-wiejska. pod względem administracyjnym, Na obszar wiejski składa się z 16 sołectw: Ciechanki Krzesimowskie, Ciechanki Łęczyńskie, Karolin, Leopoldów, Łuszczów-Kolonia, Nowogród, Piotrówek Drugi, Podzamcze, Rossosz, Stara Wieś, Stara Wieś – Kolonia, Stara Wieś – Stasin, Trębaczów, Witaniów, Zakrzów, Zofiówka. Obszar miejski natomiast stanowi 6 osiedli: Stare Miasto, Słoneczne, Kolonia Trębaczów, Samsonowicza, Niepodległości, Bobrowniki.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyznaczono funkcję i rangę poszczególnych miejscowości. Miasto Łączna określono jako:

- ośrodek ponadpodstawowy obsługi rolnictwa, ludności i administracji;
- ośrodek podstawowy mieszkalnictwa, usług i rekreacji;
- ośrodek rozrządu ruchu turystycznego na terenie gminy oraz obszarze Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego i Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego o kształtującej się funkcji miasteczka wakacyjnego;

Dla pozostałych miejscowości w gminie wyznaczono następujące funkcje dominujące:

- ośrodki koncentracji osadnictwa pozarolniczego (Stara Wieś, Podzamcze, Witaniów),
- ośrodki obsługi rolnictwa i ludności (Ciechanki Krzesimowskie, Karolin, Kolonia Łuszczów, Nowogród, Piotrówek Drugi, Stara Wieś, Trębaczów, Zofiówka),
- ośrodki aktywizacji gospodarczej (Stara Wieś-Kolonia, Stara Wieś-Stasin),
- wsie letniskowe (Ciechanki Krzesimowskie, Karolin, Kolonia Łuszczów, Stara Wieś, Witaniów, Rossosz, Zakrzów).

W Gminie Łączna zlokalizowanych jest 7 zabytków wpisanych do rejestru Lubelskiego Konserwatora Zabytków w Lublinie. Świadczą one o bogatej historii obszaru oraz o jego wielokulturowości:

- Zespół urbanistyczny miasta Łączna z trzema rynkami, siecią ulic, skalą zabudowy miejskiej, pozostałościami zamku, ogólną sylwetą miasta z dominantą kościoła i bożnicy.
- Obszar dawnego zespołu dworskiego Podzamcze.
- Dolina rzeki Wieprz na odcinku „Przełomu” od Ciechanek do Witaniowa, wraz ze skarpami i zboczami okalającymi oraz fragmentem płaskowyżu wsi Trębaczów.
- Dawna bożnica z wystrojem architektonicznym (w tym bima i szafa na rodąły), otaczający budynek niezabudowany teren.
- Część północna cmentarza parafialnego rzymskokatolickiego wraz z jej ogrodzeniem oraz 41 nagrobkami.
- Budynek dawnego ratusza
- Kościół paraf. pw. św. Marii Magdaleny z wyposażeniem w zabytki ruchome, dzwonnica, ogrodzenie, drzewostan, dawna plebania z klombem, pompą żeliwną, pozostałością ogrodzenia od strony placu kościelnego i drzewostanem przed budynkiem, dawna mansjonaria.

Charakterystyczny układ urbanistyczny Starego Miasta z trzema rynkami, kształtował się od XV do początku XIX wieku:

- Rynek I (Plac Kościuszki) – przy placu stoi budynek Urzędu Miasta, a także klasycystyczny budynek Ratusza z czterokolumnowym portykiem, obecnie siedziba Urzędu Stanu Cywilnego.
- Rynek II – najstarszy łęczyński rynek z zespołem synagogałnym. Przy rynku znajduje się Duża Synagoga z poł. XVII wieku. Na wzniesieniu, na wschód od synagogi widoczna jest sylwetka Kościoła św. Marii Magdaleny.
- Rynek III – trzeci rynek z XVIII wieku, usytuowany jest na zachód od najstarszego targowiska. Kilkaset metrów na północ, na wzniesieniu rozpościera się okazały Zespół dworsko-parkowy na Podzamczu z łęczyńskim zamkiem zbudowanym na skarpie doliny Wieprza i Świnki w XV wieku.

W czasach renesansu na obecnym Starym Mieście stawiano liczne karczmy, pensjonaty i domy zajezdne – kilka z tych ostatnich z XIX w. zachowało się do dnia dzisiejszego.

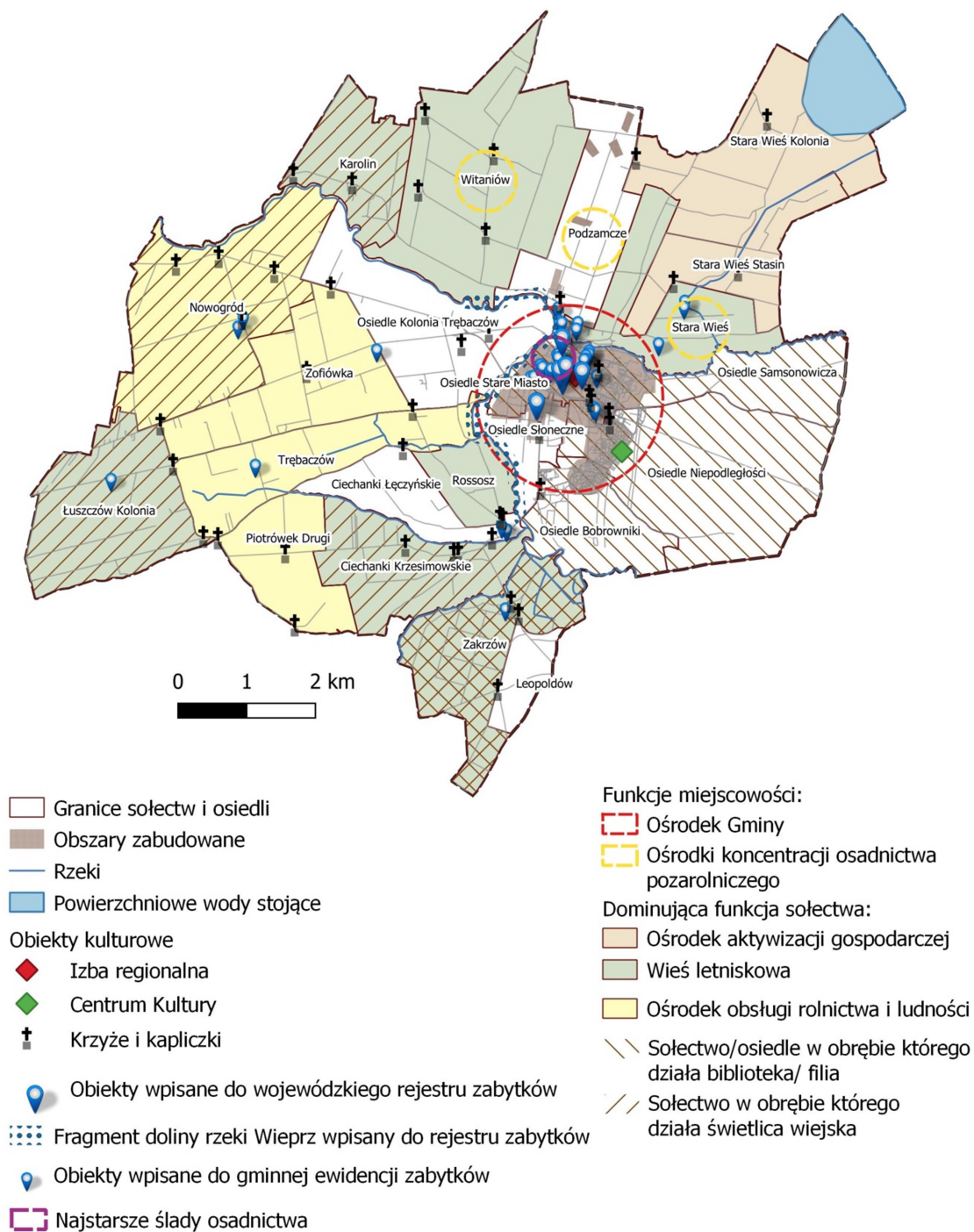
Na obszarze Gminy Łęczna zachowały się cenne zabytki, o wysokich wartościach historycznych, architektonicznych, techniki czy estetycznych o istotnym znaczeniu dla krajobrazu, tradycji i pamięci narodowej. Zabytki te znalazły się w gminnej ewidencji zabytków. Ponadto, wskazać można miejsca, gdzie rozpoczął się rozwój tutejszego osadnictwa – najstarsze jego ślady odnaleziono w dolinach rzek Wieprz i Świnka na terenie obecnej Łęcznej.

Zadania Gminy z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego realizowane są przez podległe instytucje kultury tj. Centrum Kultury w Łęcznej i Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną im. Zbigniewa Herberta. Poza Biblioteką Główną z siedzibą przy ul. Bożniczej funkcjonują 4 filie, w tym jedna poza granicami miasta (w Zakrzowie). W strukturach Centrum Kultury funkcjonuje Osiedlowy Dom Kultury, będący filią CK. Przy ul. Tysiąclecia funkcjonuje Izba Regionalna prowadzona przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej.

Na terenie Gminy Łęczna działa 5 świetlic wiejskich w miejscowościach: Zakrzów, Ciechanki Krzesimowskie, Karolin, Nowogród i Łuszczów – Kolonia.

W ujęciu ogólnym, za obszar o największym potencjale kulturowym uznać należy miasto Łęczna, w którym oprócz licznie zachowanych obiektów zabytkowych i śladów historii osadnictwa, znajdują się placówki kulturalne.

Ryc.4 Sytuacja przestrzenno-kulturowa w modelu funkcjonalno-przestrzennym

Źródło: opracowanie własne

Obszarowe kierunki rozwoju w modelu funkcjonalno-przestrzennym

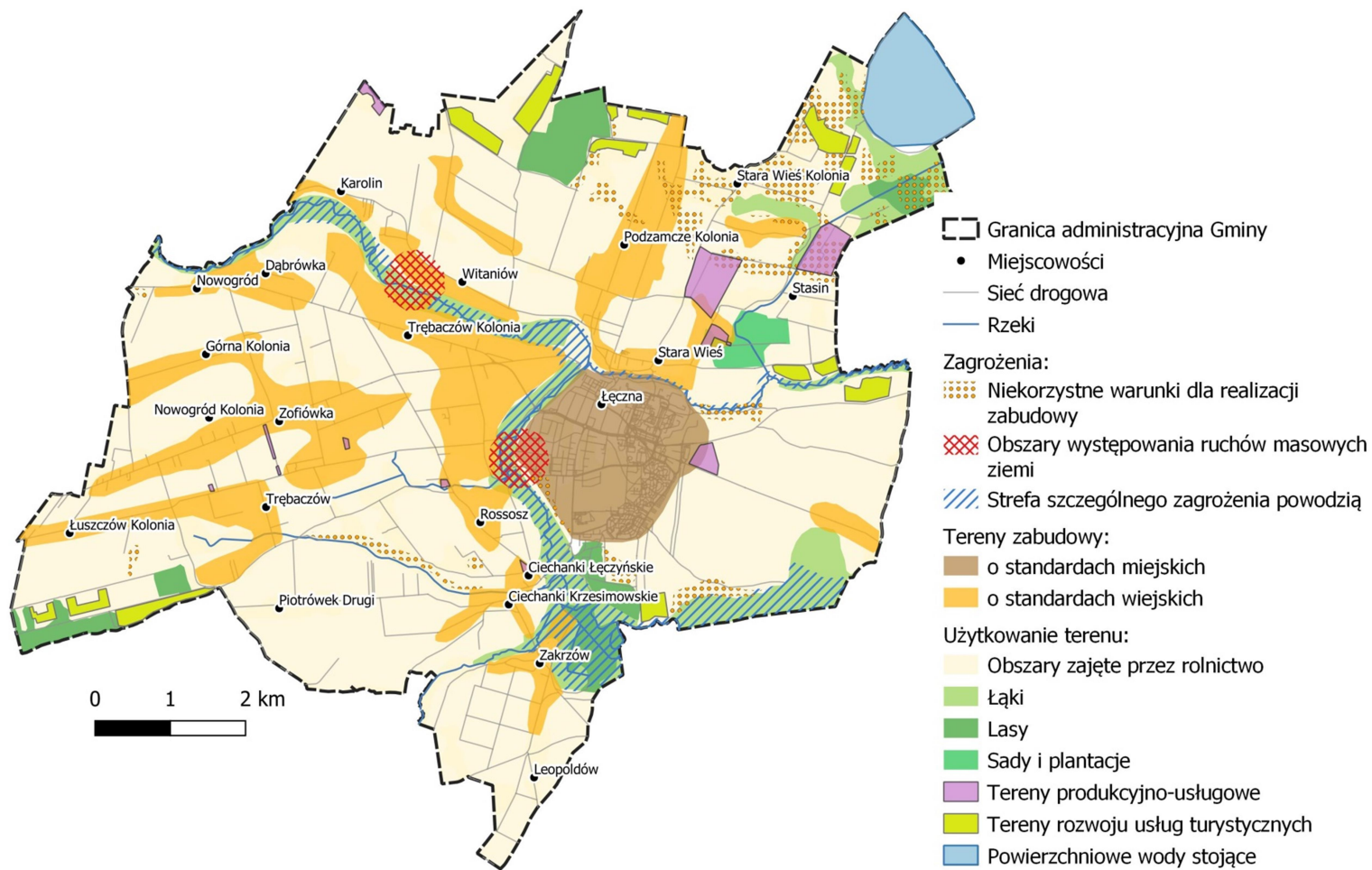
Dokument Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna dzieli przestrzeń Gminy na strefy funkcjonalne, z których każda cechuje się nieco inną strukturą funkcjonalno-przestrzenną i sposobem zagospodarowania terenu. Widoczne są strefy o różnym poziomie zurbanizowania. Zabudowa rozproszona występuje praktycznie na całym terenie gminy z wyjątkiem centralnej (zwarta zabudowa miejska) i wschodniej (tereny rolne bez zabudowy) części miasta.

W oparciu o ten podział opracowane zostały obszarowe kierunki rozwoju w modelu funkcjonalno-przestrzennym, które przedstawiają się następująco:

- Sfera „miejska” obejmująca centralną część miasta Łęczna. Jest to obszar predysponowany są do kształtowania zabudowy o strukturze i standardach miejskich; zagospodarowanie tych terenów odbywać się będzie w oparciu o funkcje mieszkaniowe (w tym także wielorodzinne) wraz z towarzyszącymi im nieuciążliwymi usługami publicznymi i komercyjnymi;
- Południowo-wschodnie rejony Gminy, administracyjnie wchodzące w skład Osiedla Samsonowicza i Osiedla Niepodległości, przeznaczone są głównie pod produkcję rolną, z ewentualnie towarzyszącą jej zabudową wiejską o niskiej intensywności.
- Obszar na północny wschód od Miasta Łęczna charakteryzuje się występującymi niekorzystnymi warunkami geologicznymi - występują tu grunty organiczne i płytkie zaleganie wód gruntowych (jest to granica Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego).
- W Starej Wsi i Stasinie Starej Wsi wyznaczono tereny produkcyjno-usługowe, której towarzyszyć może zabudowa o niskiej intensywności, rozproszona, o strukturze i standardach wiejskich;
- Niewielka część gminy (okolice jeziora Dratów) znajduje się w obszarze najwyższej atrakcyjności turystycznej, jednak tereny rozwoju usług turystycznych wyznaczono także w północnej części Witaniowa i południowej części Łuszczowa Kolonii
- Obszar na północ i zachód od Miasta Łęczna, bezpośrednio z nim sąsiadujący określa się jako tereny zabudowy standardach wiejskich;
- W głęboko wciętych dolinach Wieprza i Świnki, na ich zboczach i w strefach brzegowych występują zjawiska powierzchniowych ruchów masowych ziemi związanych z erozją rzek i abrazją (np. odpadanie powstające w wyniku podcinania zboczy i teras rzecznych przez płynące cieki, obejmuje wąską strefę rozluźnionych skał, które w wyniku siły grawitacyjnej przemieszczają się). Najistotniejszym działaniem jest wykluczenie terenów osuwiskowych spod jakichkolwiek inwestycji oraz prowadzenie działań zabezpieczających stoki.
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują w dolinie Wieprza, Świnki oraz w ujściowych odcinkach ich dopływów. Obejmują one tereny den dolin głęboko wciętych głównych rzek oraz ich dopływów, na obszarze których brak jest zabudowań mieszkalnych, usługowych, jak i gospodarczych. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodziowego zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe.

Zaprezentowane powyżej obszarowe kierunki rozwoju doprecyzowano w formie graficznej, zwracając uwagę na najważniejsze z nich jak również prezentując występujące w Gminie Łęczna bariery rozwojowe.

Ryc.5 Obszarowe kierunki rozwoju w modelu funkcjonalno-przestrzennym

Źródło: opracowanie własne

Obraz modelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna

Dokument Strategii wymaga zintegrowanego podejścia do planowania przyszłego rozwoju jednostki, łączącego wymiar społeczno-gospodarczy, środowiskowy i przestrzenny. Dzięki temu możliwe jest uzyskanie większej przejrzystości procesów decyzyjnych, zaś analiza w wymiarze przestrzennym pozwala uwzględnić wszelkie uwarunkowania. Na podstawie przedstawionej powyżej charakterystyki kluczowych aspektów przestrzennych, do jakich należy dążyć realizując cele i działania przedmiotowej Strategii, opracowany został ogólny obraz modelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna.

Co do zasady, model struktury funkcjonalno-przestrzennej ma za zadanie zilustrować rozwój Gminy w perspektywie realizacji celów zapisanych w Strategii oraz w kontekście potencjalnych przeobrażeń przestrzeni. W związku z tym, do finalnej wizualizacji zaczerpnięte zostały wyłącznie najważniejsze elementy spośród omówionych powyżej, odpowiadające wizji i misji jednostki, a zatem kluczowe dla jej przyszłego rozwoju. W rezultacie powstał obraz prezentujący strategiczne kierunki rozwoju Gminy Łęczna, jej powiązania i uwarunkowania endo- i egzogenne, potrzeby rozwojowe oraz posiadane potencjały. Na uwadze należy mieć jednak, że model stanowi wyłącznie uproszczoną wizję rozwoju. Podstawą podejmowanych działań w dalszym ciągu jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna.

Gmina Łęczna w szczególności Miasto Łęczna stanowi koncentrację funkcji podstawowych i obszar rozwoju ponadlokalnych funkcji specjalistycznych. Funkcja ta, determinuje konieczność dążenia do bycia atrakcyjnym miejscem zamieszkiwania i pracy, uzupełniającym względem ośrodka miejskiego. Priorytetem dla rozwoju przestrzennego jednostki jest więc uzyskanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, która w harmonijny i zrównoważony sposób wykorzysta dostępne walory przyrodnicze i kulturowe oraz predyspozycje terenowe dla poprawy życia mieszkańców. Priorytet ten realizowany będzie poprzez wdrażanie przedsięwzięć inwestycyjnych, dzięki którym:

- uzyskane zostaną wysokie standardy i ład w zagospodarowaniu przestrzennym oraz harmonizacja całego układu przestrzennego Gminy,
- zapewniona będzie kompleksowa ochrona przyrody i krajobrazu, a stan środowiska naturalnego ulegnie znacznej poprawie,
- utrwalona zostanie tożsamość lokalna poszczególnych jednostek osadniczych wraz z ochroną ich dziedzictwa kulturowego,
- rozwiną się alternatywne metody wytwarzania i pozyskiwania energii,
- nastąpi rozwój głównych gałęzi gospodarki, która w maksymalnym stopniu wykorzystywać będzie potencjał lokalny i swoje naturalne predyspozycje dla rozwoju rolnictwa, turystyki i rekreacji.

Główne elementy struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna budują:

- sieć osadnicza - tereny zabudowane (zagospodarowane),
- kompleksy leśne,
- tereny łąki i pastwisk stałych,
- pola uprawne, stanowiące rolniczą przestrzeń produkcyjną,
- zasoby wód powierzchniowych, w tym rzeki i stałe zbiorniki wodne,
- sieć dróg publicznych: krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych,

- system obszarów objętych prawną ochroną środowiska,
- system ochrony wartościowych elementów środowiska kulturowego,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- obiekty i tereny przemysłowe, produkcyjno-usługowe oraz usługowe,
- nowe tereny usług, w tym turystyki, wypoczynku i rekreacji,
- nowe tereny inwestycyjne (produkcyjne, przemysłowe).

Zasady kształtowania struktur funkcjonalno-przestrzennych na terenie Gminy Łęczna

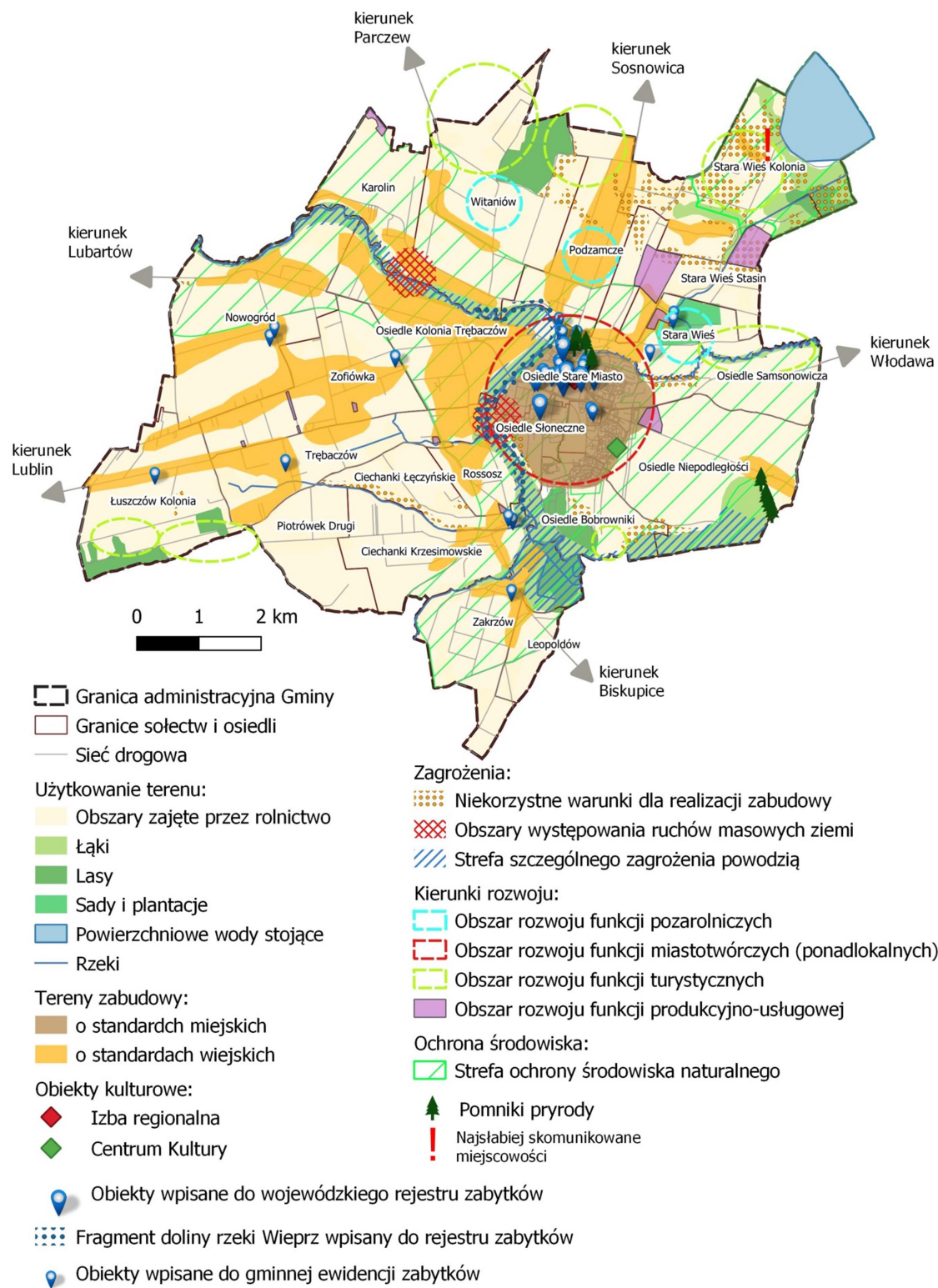
Modelowy rozwój przestrzenny Gminy Łęczna odbywać się będzie przy bezwzględnym przestrzeganiu zasad ochrony środowiska naturalnego oraz zachowaniu właściwych standardów funkcjonalnych, technicznych i estetycznych zabudowy, wskazanych w dokumentach planistycznych. Jego bazą będzie utrzymanie istniejącej tkanki przestrzennej oraz wyznaczenie nowych stref inwestycyjnych (produkcyjnych, usługowych, kulturowych i turystycznych).

Na terenie Gminy Łęczna osadnictwo powinno być lokowane w pierwszej kolejności w oparciu o zasadę dopełniania i intensyfikacji zagospodarowania istniejących układów, a dopiero później poprzez wyznaczanie nowych terenów, w bezpośrednim sąsiedztwie granic istniejących układów osadniczych. Zakłada się kontynuację rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej, przede wszystkim w Mieście Łęczna oraz w miejscowościach Stara Wieś, Podzamcze i Witaniów, które stanowią obszary rozwoju osadnictwa o dominacji ekstensywnej zabudowy jednorodzinnej na dużych działkach. Będą one sukcesywnie przekształcane z zabudowy rolniczej na mieszkaniową strefę podmiejską miasta Łęczna.

Zagospodarowanie i użytkowanie terenu powinno być zgodne z miejscowymi predyspozycjami przyrodniczymi terenu oraz zasadą zachowania ciągłości przestrzennej i powiązań przyrodniczych. Ma to istotne znaczenie przy wykorzystaniu potencjału Gminy do stworzenia atrakcyjnej oferty turystycznej i spędzania czasu wolnego. Funkcja turystyczna ulegnie wzmocnieniu poprzez realizację projektów o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym i kulturotwórczym, przy jednoczesnej dbałości o ochronę środowiska, w tym przeciwdziałaniu antropopresji. Szczególny nacisk położony będzie na zachowanie historycznej tkanki osadniczej oraz elementów charakterystycznych (kulturowych i przyrodniczych), zakorzenionych w świadomości społeczności lokalnej. Obszary o największym potencjale w tym zakresie znajdują się w mieście Łęczna.

Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej, które stanowią obecnie znaczną część gminy i zapewniają bazę pod funkcjonowanie rolnictwa, leśnictwa i produkcji żywności, pełniąc jednocześnie zadania ekologiczne i krajobrazowe, powinny zostać zachowane w aktualnych formach ich użytkowania. Z uwagi na występowanie w obrębie gminy dość dużych powierzchni obszarów chronionych, wskazane jest również rozwijanie rolnictwa ekstensywnego.

Ryc.6 Obraz modelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna

Źródło: opracowanie własne

Zamierzenia rozwojowe planowane na podstawie modelu funkcjonalno-przestrzennego

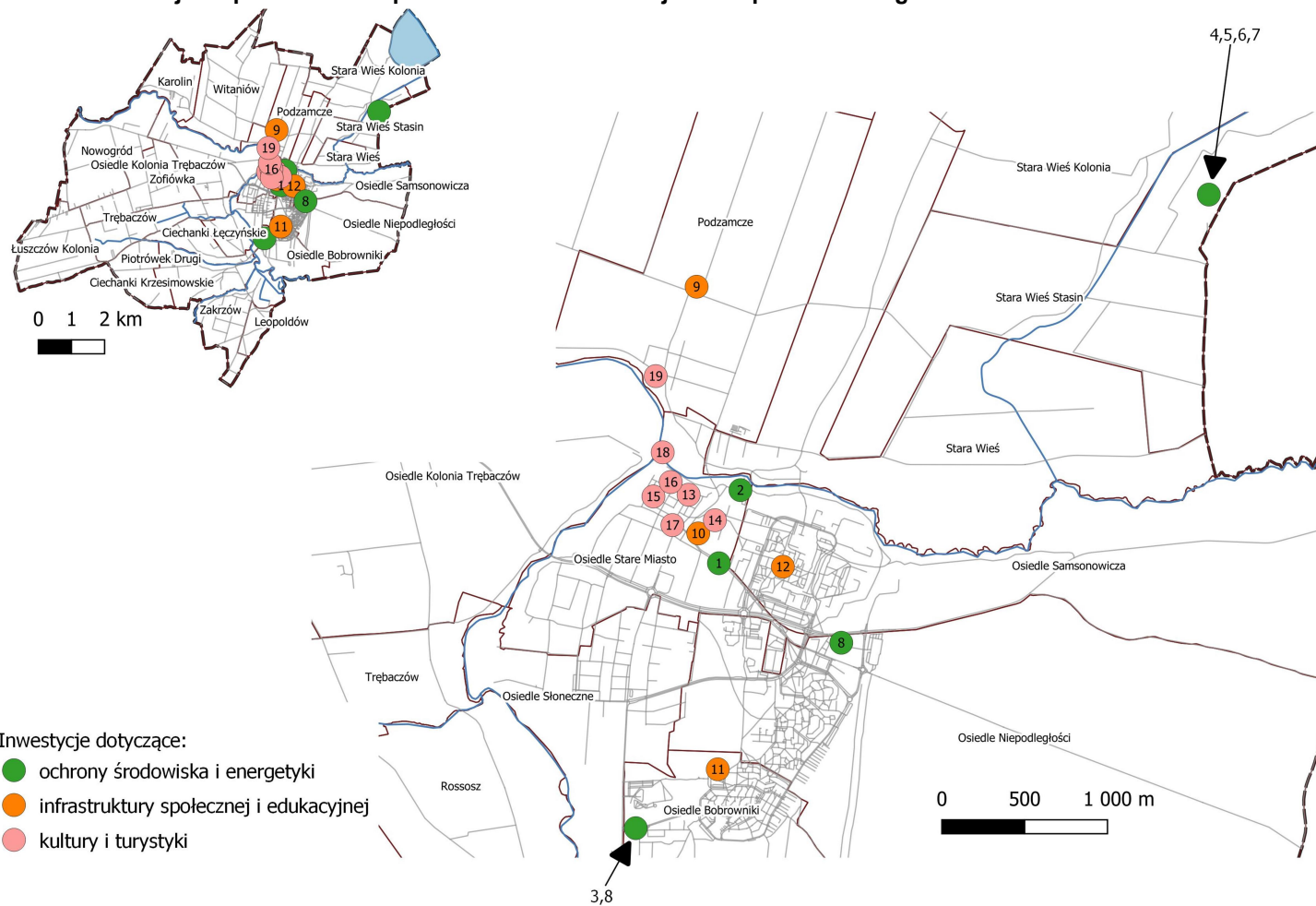
Kształtowanie i wdrażanie w życie przyjętego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna odbywać się będzie przede wszystkim poprzez realizację szeregu działań i przedsięwzięć, zaplanowanych w ramach uskuteczniania przedmiotowej Strategii rozwoju. Poniżej wskazano główne obszary interwencji, czyli typy podejmowanych projektów:

- **poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej Gminy**, poprzez budowę, rozbudowę, przebudowę i remonty infrastruktury drogowej (zwłaszcza połączeń gminnych) oraz poprawę bezpieczeństwa ruchu ulicznego;
- **rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz racjonalne gospodarowanie wodami na terenie Gminy**, poprzez:
  - budowę, rozbudowę oraz modernizację sieci wodociągowej,
  - budowę i rozbudowę kanalizacji sanitarnej,
  - budowę i modernizację stacji uzdatniania wody,
- **rozwój infrastruktury społecznej**, poprzez:
  - rozbudowę lub przebudowę placówek szkół podstawowych, przedszkoli i żłobków,
  - budowę i przebudowę obiektów na potrzeby integracji społeczności lokalnej, cele społeczne i/lub kulturalne,
  - realizację innych projektów gminnych oraz wynikających z inicjatywy mieszkańców,
- **rozwój kultury i turystyki w Gminie**, poprzez:
  - budowę mediateki,
  - modernizację/adaptację zabytkowych obiektów do pełnienia nowych funkcji kulturalnych i społecznych,
  - budowę infrastruktury turystyki i rekreacji przy ujściu rz. Świnki do rz. Wieprz,
  - budowę sieci błękitno-zielonej infrastruktury,
- **ochrona środowiska przyrodniczego Gminy**, poprzez:
  - budowę instalacji odnawialnych źródeł energii wraz z systemami jej magazynowania,
  - działania w zakresie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej,
  - dofinansowania kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska.

Zamierzenia rozwojowe Gminy Łęczna przedstawiono w formie graficznej. Na rycinie nie uwzględniano, przedsięwzięć dla których nie ustalono wariantu lokalizacyjnego oraz tych, które obejmują cały obszar gminy.

Ryc.7 Zamierzenia rozwojowe planowane na podstawie modelu funkcjonalno-przestrzennego

Źródło: opracowanie własne

	Zamierzenia ogólnogminne dotyczące infrastruktury komunikacyjnej:
	Poprawa dostępności inwestycyjnej i komunikacyjnej gminy Łęczna – budowa i modernizacja dróg gminnych/ulic miejskich
	Zamierzenia ogólnogminne dotyczące infrastruktury energetycznej:
	Odnawialne źródła energii w Gminie Łęczna
●	Inwestycje dotyczące ochrony środowiska i energetyki:
1	Przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łęcznej etap1 ; etap 2 ; etap 3 ; etap 4 wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego
2	Budowa rurociągu kanalizacyjnego łączącego kolektor sanitarny odprowadzający ścieki bytowe od m. Łęczna do m. Stara Wieś wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego
3	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Łęcznej wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego
4	Modernizacja instalacji do mechanicznego przetwarzania odpadów
5	Rozbudowa instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów poprzez budowę instalacji biologicznego przetwarzania odpadów zielonych z selektywnej zbiórki ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych oraz innych bioodpadów pochodzenia roślinnego na terenie Działu Utylizacji Odpadów w Starej Wsi
6	Rozbudowa Instalacji Komunalnej do składowania odpadów poprzez budowę IV kwatery do składowania odpadów.
7	Modernizacja oczyszczalni ścieków
8	Budowa dwóch źródeł wysokosprawnej kogeneracji gazowej na terenie miasta Łęczna
●	Inwestycje dotyczące infrastruktury społecznej i edukacyjnej:
9	Rozbudowa infrastruktury i zakresu usług świadczonych na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna.
10	Budowa przedszkola publicznego przy ul. Tysiąclecia w Łęcznej
11	Budowa przedszkola w Łęcznej przy SP4
12	Przebudowa budynku szkolnego przy ul. Staszica 17 w Łęcznej na żłobek publiczny
●	Inwestycje dotyczące kultury i turystyki:
13	Adaptacja budynku synagogi na ośrodek muzealno – edukacyjny
14	Modernizacja zabytkowego budynku dawnej plebanii w Łęcznej do pełnienia nowych funkcji kulturalnych i społecznych
15	Budowa Łęczyńskiej Mediateki
16	Modernizacja zabytkowego budynku Małej Synagogi – Szkoły Żydowskiej
17	Zabezpieczenie i zachowanie budynku dawnego ratusza
18	Przebudowa ul. Lubelskiej oraz budowa infrastruktury turystyki i rekreacji przy ujściu rz. Świnki do rz. Wieprz i przy budynku spichlerza w Podzamczu
19	Budowa sieci błękitno-zielonej infrastruktury na terenie miasta Łęczna

Rekomendacje dla Gminy, wynikające z modelu funkcjonalno-przestrzennego

Rozwój Gminy Łęczna, przez wzgląd na jej położenie w rejonie atrakcyjnym przyrodniczo, stanowi wyzwanie i może rodzić pewne problemy przestrzenne. Warunkiem koniecznym przy podejmowaniu jakichkolwiek interwencji jest bezwzględne przestrzeganie zasad ochrony środowiska naturalnego. Obszary chronione to zarówno duży potencjał w zakresie rozwoju turystyki oraz miejsc rekreacji i wypoczynku, jak również bariera formalno-prawna, znacząco ograniczająca możliwości inwestycyjne.

Jak wspomniano już wcześniej, przy okazji określania zasad kształtowania struktur funkcjonalno-przestrzennych na terenie Gminy Łęczna, nowe tereny zabudowy powinny być wyznaczane w pierwszej kolejności jako dopełnienie istniejących układów osadniczych. Rekomenduje się kontynuację rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej przede wszystkim w miejscowościach położonych najbliżej Miasta Łęczna. Takie rozwiązanie sprzyja zachowaniu właściwych standardów funkcjonalnych, technicznych i estetycznych zabudowy, wskazanych w dokumentach planistycznych, jak również stanowi bazę dla utrzymania ładu przestrzennego oraz istniejących form krajobrazowych.

Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej, na których dopuszcza się prowadzenie gospodarstw wielkoobszarowych powinny być przeanalizowane pod kątem konieczności (bądź nie) scalania gruntów. W przypadku zaistnienia takiej potrzeby uprawniony organ może przeprowadzić postępowanie scaleniowe (np. ze wsparciem finansowym w ramach PROW).

Niniejsza Strategia sięga swoim horyzontem czasowym roku 2030, w związku z czym obowiązywać będzie najprawdopodobniej również po wprowadzeniu reformy planowania przestrzennego. W związku z powyższym część zamierzeń rozwojowych, opisanych w modelu funkcjonalno-przestrzennym, ma szansę zostać zrealizowana w oparciu o nowy instrument gospodarowania przestrzenią - Zintegrowany Plan Inwestycyjny. Gmina już dziś może wskazać wstępne obszary, predysponowane do objęcia ZPI, redukując tym samym koszty inwestycji planowanych w obrębie tych obszarów. Koszty te, zgodnie z zasadą działania Planu, ulegną bowiem częściowemu rozłożeniu na prywatnych inwestorów, którzy zobowiążą się w umowie do wykonania konkretnych przedsięwzięć celu publicznego.

Innym, nowym dokumentem, jaki do prawa miejscowego wprowadza reforma planowania przestrzennego jest tzw. Plan Ogólny Gminy. Zgodnie z zapowiedziami Ministerstwa Rozwoju i Technologii do roku 2026 każda Gmina powinna uchwalić ów akt, który zastąpi dotychczasowe Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. W celu przygotowania fundamentalnej bazy pod nadchodzące zmiany zaleca się przystąpienie Gminy do stopniowego wypracowania gminnych standardów zagospodarowania przestrzennego, które stanowiąc będą uniwersalną ramę dla przyszłego rozwoju jednostki. Dobrym oparciem dla prac w tym kierunku jest model struktury funkcjonalno-przestrzennej.

3.2. Obszary strategicznej interwencji strategii rozwoju województwa lubelskiego

W dniu 29 marca 2021 r. Uchwałą nr XXIV/406/2021 Sejmik Województwa Lubelskiego przyjął do realizacji Strategię Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku.

Dokument stanowi odpowiedź na problemy i wyzwania jakie stawiane są przed województwem lubelskim. Strategia rozwoju wyznacza kluczowe, długoterminowe cele i kierunki rozwoju województwa lubelskiego i jest głównym dokumentem umożliwiającym racjonalne organizowanie działań i prowadzenie skoordynowanej polityki rozwoju w horyzoncie czasowym do 2030 r.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego jest podstawową bazą do konstruowania programu rozdysponowania funduszy europejskich w województwie w latach 2021-2027, a także do przygotowywania dokumentów niezbędnych do wykorzystania różnych mechanizmów wsparcia rozwoju regionalnego, m.in. planowanych kontraktów programowych, kontraktów sektorowych czy porozumień terytorialnych.

Zgodnie z przyjętą wizją rozwoju województwo lubelskie, „racjonalnie wykorzystując specyfikę społeczno-gospodarczą, zasoby środowiska, a także policentryczność sieci ośrodków miejskich rozwija się w sposób zrównoważony. Kreatywność i otwartość mieszkańców, aktywność naukowo-badawcza, tworzenie i stosowanie rozwiązań innowacyjnych oraz partnerstwo w zarządzaniu kształtują nowoczesny charakter regionu. Wzrasta jego znaczenie jako strategicznego producenta finalnych wyrobów bazujących na surowcach rolniczych, dostarczyciela usług prozdrowotnych i czasu wolnego. W efekcie region oferuje atrakcyjną przestrzeń do życia, pracy i inwestowania w zdrowym i bezpiecznym otoczeniu.”

Do osiągnięcia zakładanej wizji regionu przyczynić się mają cztery cele strategiczne o następującym brzmieniu.:

1. kształtowanie strategicznych zasobów rolnych,
2. wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych,
3. innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu,
4. wzmacnianie kapitału społecznego.

Rozwinięciem powyższych celów strategicznych jest 18 celów operacyjnych oraz pakiety kierunków działań, stanowiące punkt odniesienia dla wszystkich działań rozwojowych na terenie Lubelszczyzny, w tym również dla kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz opracowania dokumentów o charakterze sektorowym.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 wskazuje, że istotą polityki regionalnej jest zapewnienie bardziej zrównoważonego rozwoju poszczególnych części kraju (regionów, obszarów miejskich i wiejskich) w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Odnosząc się do wyznaczonych w KSRR 2030 obszarów strategicznej interwencji (OSI) o znaczeniu krajowym, w dokumencie Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 zidentyfikowano OSI o znaczeniu regionalnym. Odzwierciedlają one potrzeby szczególnego wsparcia realizacji wybranych kierunków działań Strategii na określonych obszarach województwa.

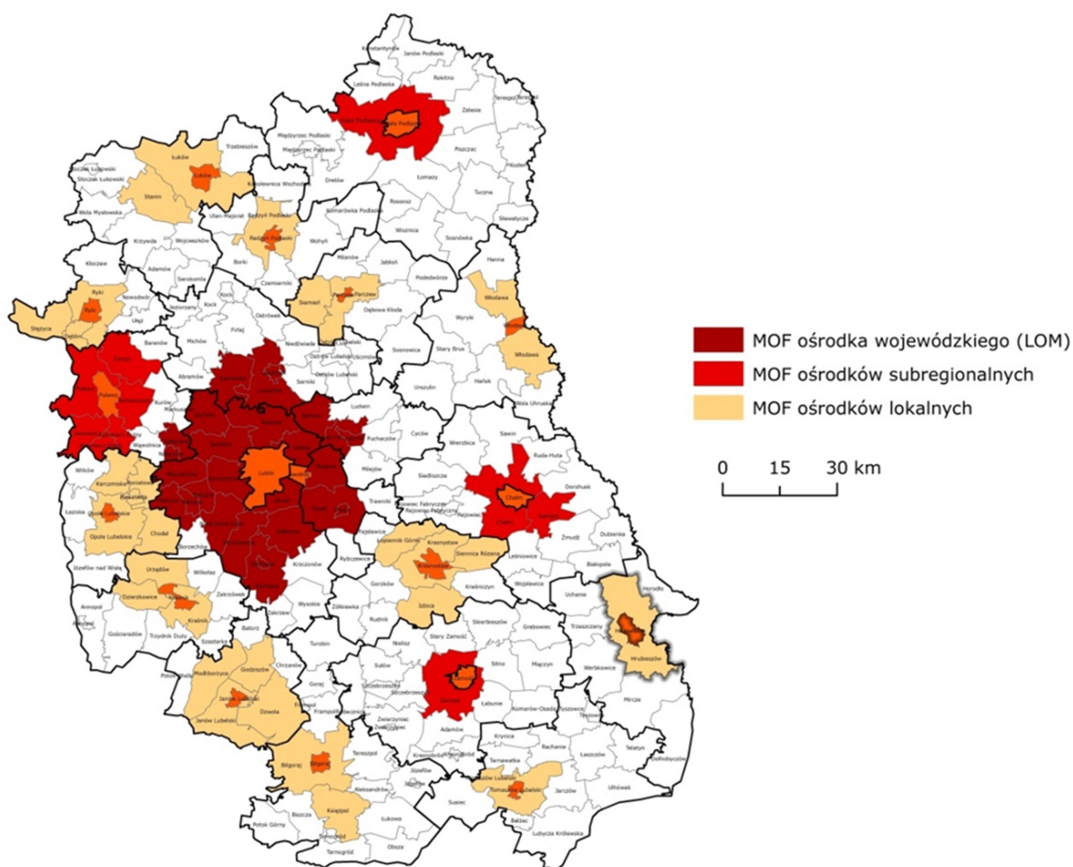
OSI to obszary, dla których zdefiniowano indywidualny priorytet rozwojowy, determinujący zakres planowanego wsparcia w ramach instrumentów terytorialnych. Każdemu z OSI przypisane są odrębne kierunki działań i typy przedsięwzięć, których realizacja ma szczególne znaczenie dla priorytetów rozwojowych poszczególnych subregionów funkcjonalnych.

W oparciu o zapisy Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r. w Lubelskiem wyróżniamy:

1. OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne - właściwe do wspólnego planowania rozwoju na poziomie ponadlokalnym (w miastach i obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie). Są to:
  - a. MOF ośrodka wojewódzkiego (Lubelski Obszar Metropolitalny) - 22 gminy, w tym:
    - miasta: Lublin i Świdnik (tworzące rdzeń LOM), będące terenem koncentracji funkcji metropolitalnych,
    - miasta satelitarne: Lubartów, **Lęczna**, Piaski, Bychawa, Bełżyce, Nałęczów – będące ośrodkami rozwijającymi wyspecjalizowane funkcje społeczno-gospodarcze wspomagające ośrodek centralny LOM,
    - gminy położone w obszarze aglomeracji: gm. Konopnica, Jastków, gm. Głusk i Wólka - jako tereny koncentracji przedsiębiorczości pozarolniczej,
    - gminy położone poza aglomeracją: Niemce, Niedrzwica Duża, Garbów, Mełgiew, Wojciechów, Strzyżewice, Jabłonna, Lubartów, Spiczyn i Kamionka.
  - b. MOF ośrodków subregionalnych, tj.:
    - Białej Podlaskiej, w tym miasto Biała Podlaska, jako ośrodek rdzeniowy oraz gmina wiejska Biała Podlaska – jako strefa zewnętrzna MOF,
    - Chełma, w tym miasto Chełm, jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy wiejskie Chełm i Kamień – jako strefa zewnętrzna MOF,
    - Puław, w tym miasto Puławy (jako ośrodek rdzeniowy), gmina miejsko-wiejska Kazimierz Dolny oraz gminy wiejskie: Końskowola, Puławy, Janowiec i Żyrzyn, jako strefa zewnętrzna MOF,
    - Zamościa, w tym miasto Zamość, jako ośrodek rdzeniowy i gmina wiejska Zamość, jako strefa zewnętrzna MOF.
  - c. MOF ośrodków lokalnych, tj. obszary funkcjonalne wszystkich pozostałych miast powiatowych w województwie, tj.:
    - Biłgoraja, w tym miasto Biłgoraj, jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy wiejskie: Biłgoraj i Księżpol,
    - Hrubieszowa, w tym miasto Hrubieszów, jako ośrodek rdzeniowy oraz gmina Hrubieszów,
    - Janowa Lubelskiego, w tym gmina miejsko-wiejskiej Janów Lubelski – jako ośrodek rdzeniowy oraz gmin: Modliborzyce, Dzwola i Godziszów,
    - Krasnegostawu, w tym miasto Krasnystaw, jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy: Krasnystaw, Siennica Różana, Łopiennik Górny i Izbica,
    - Kraśnika, w tym miasto Kraśnik, jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy: Kraśnik, Dzierzkowice Urzędów,
    - Łukowa, w tym miasto Łuków – jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy wiejskie: Łuków i Stanin,

- Opola Lubelskiego, w tym gmina Opole Lubelskie, jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy: Poniatowa, Chodel i Karczmiska,
- Parczewa, w tym gmina Parczew – jako ośrodek rdzeniowy oraz gmina Siemień,
- Radzynia Podlaskiego, w tym miasto Radzyń Podlaski, jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy: Radzyń Podlaski i Borki,
- Ryk, w tym: gmina miejsko-wiejskiej Ryki oraz gmina Dęblin – jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy Ryki i Stężycza,
- Tomaszowa Lubelskiego, w tym miasto Tomaszów Lubelski, jako ośrodek rdzeniowy oraz gmina Tomaszów Lubelski,
- Włodawy, w tym miasto Włodawa, jako ośrodek rdzeniowy oraz gmina Włodawa.

Ryc. 8 OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

2. OSI subregionalne – rekomendowane do wspólnego planowania rozwoju na poziomie ponadlokalnym:
  - a. OSI ROZTOCZE o zasięgu:

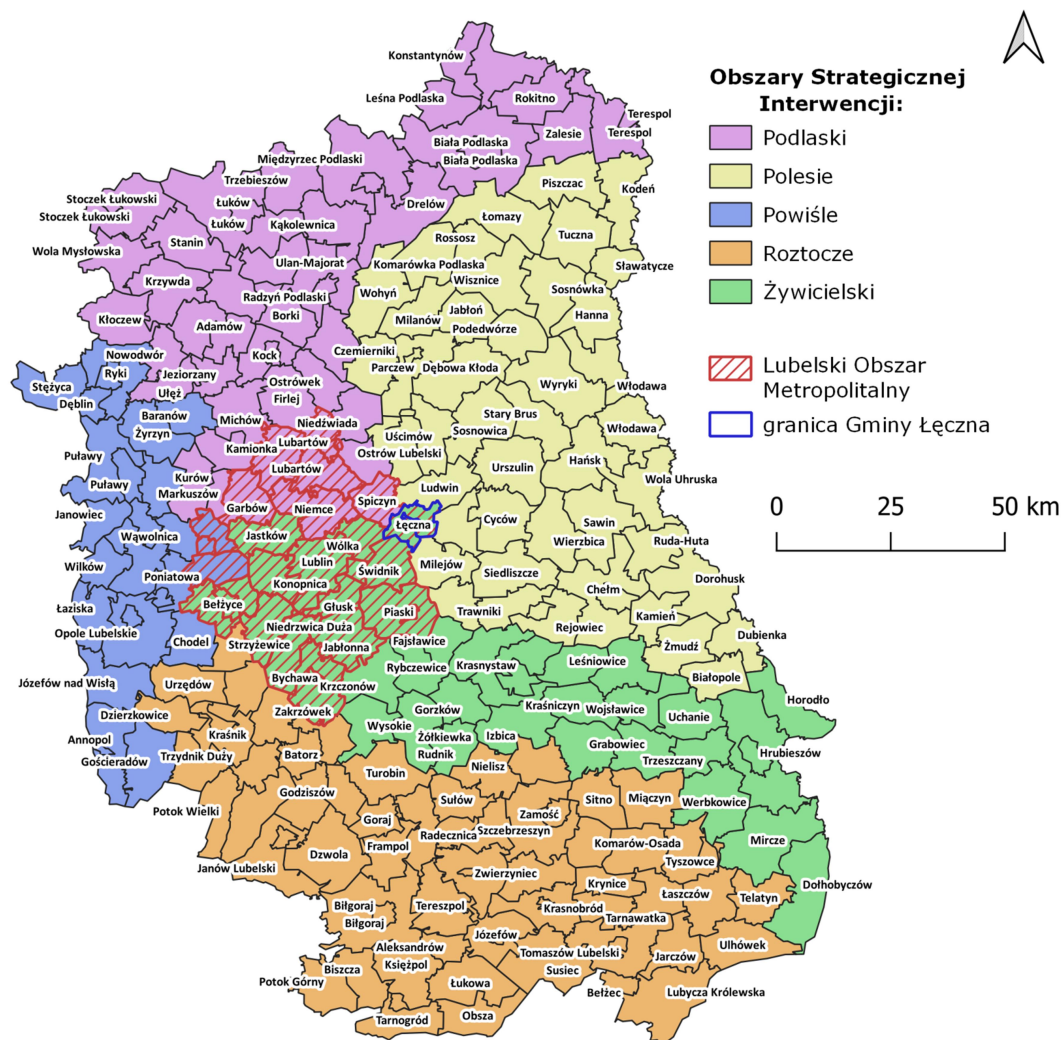

- MOF: Biłgoraja, Janowa Lubelskiego, Kraśnika, Tomaszowa Lubelskiego i Zamościa;
  - 41 gmin należących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Adamów, Aleksandrów, Batorz, Bełzec, Biszczka, Chrzanów, Frampol, Goraj, Jarczów, Józefów, Komarów-Osada, Krasnobród, Krynice, Lubycza Królewska, Łabunie, Łaszczów, Łukowa, Miączyn, Nielisz, Obsza, Potok Górny, Potok Wielki, Rachanie, Radecznicza, Sitno, Sułów, Susiec, Stary Zamość, Szastarka, Szczepreszyn, Tarnawatka, Telatyn, Terespol, Trzydnik Duży, Turobin, Tyszowce, Ułhówek, Wilkołaz, Zakrzew, Zakrzówek, Zwierzyniec;
  - 2 gmin nienależących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Borzechów i Tarnogród.
- b. OSI POWIŚLE o zasięgu:
- MOF: Opola Lubelskiego, Puław i Ryk;
  - 5 gmin należących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Annapol, Gościeradów, Józefów nad Wisłą, Łaziska, Wilków;
  - 2 gmin nienależących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Wąwolnica i Baranów.
- c. OSI POLESIE o zasięgu:
- MOF: Chełma, Parczewa i Włodawy;
  - 31 gmin należących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Białopole, Dębowa Kłoda, Dorohusk, Dubienka, Hanna, Hańsk, Jabłoń, Kodeń, Komarówka Podlaska, Łomazy, Milanów, Piszczac, Podedwórze, Rejowiec, Rejowiec Fabryczny, Rossosz, Ruda-Huta, Sawin, Siedliszcze, Sławatycze, Sosnowica, Sosnówka, Stary Brus, Tuczna, Uścimów, Wierzbica, Wisznice, Wołyń, Wola Uhruska, Wiryki, Żmudź;
  - 8 gmin nienależących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Cyców, Ludwin, Milejów, Ostrów Lubelski, Puchaczów, Rejowiec Fabryczny (miasto), Urszulin, Trawniki.
- d. OSI PODLASKI o zasięgu:
- MOF: Białej Podlaskiej, Łukowa i Radzynia Podlaskiego;
  - 26 gmin należących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Abramów, Adamów, Czemierniki, Drelów, Janów Podlaski, Jeziorzany, Kąkolewnica, Kłoczew, Kock, Konstantynów, Krzywda, Leśna Podlaska, Michów, Międzyrzec Podlaski, Nowodwór, Ostrówek, Rokitno, Serokomla, Stoczek Łukowski, Terespol, Trzebieszów, Ulan-Majorat, Ułęż, Wojcieszków, Wola Mysłowska, Zalesie;
  - 8 gmin nienależących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Firlej, Międzyrzec Podlaski (miasto), Niedźwiada, Serniki, Stoczek Łukowski (miasto), Terespol (miasto), Kurów i Markuszów.
- e. OSI ŻYWIČIELSKI o zasięgu:
- MOF: Krasnegostawu i Hrubieszowa;
  - 16 gmin należących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Dołhobyczów, Fajslawice, Gorzków, Grabowiec, Horodło, Kraśniczyn, Leśniowice, Mircze, Rudnik, Skierbieszów, Trzeszczany, Uchanie, Werbkowice, Wojslawice, Wysokie, Żółkiewka;

- 2 gmin nienależących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Krzczonów i Rybczewice.

Podstawą wyznaczania w Strategii Rozwoju Województwa subregionalnych Obszarów Strategicznej Interwencji jest zróżnicowanie cech przestrzeni, odzwierciedlone w waloryzacji funkcjonalnej województwa, zawartej w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego i regionalizacji fizycznogeograficznej Polski. OSI subregionalne uwzględniają krajową politykę rozwoju regionalnego ukierunkowaną terytorialnie, wyrażoną poprzez OSI krajowe, określone w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta średnie, tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

Ryc. 9 Subregionalne Obszary Strategicznej Interwencji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Gmina Łączna należy do grupy jednostek samorządu terytorialnego tworzących Żywicielski Obszar Strategicznej Interwencji. Priorytetem rozwoju tego obszaru jest: wykorzystanie zasobów naturalnych Wyżyny Lubelskiej dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa.

W dokumencie Strategii wyznaczono najważniejsze kierunki interwencji Żywicielskiego OSI, umożliwiające realizację jej celów. Należą do nich:

1.1 Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych:

- poprawa warunków wodnych, w tym retencjonowanie, melioracje i nawodnienia, ochrona i lepsze wykorzystanie wód;
- ochrona gleb, w tym racjonalizacja stosowania chemicznych nawozów oraz środków ochrony roślin oraz stosowanie agrotechniki przeciwerozyjnej i zadrzewień śródpolnych;
- rozwój lokalnych specjalizacji rolnych m.in. w oparciu o odtworzenie historycznie ukształtowanych lub wykorzystanie nowych, niszowych kierunków produkcji;
- poprawa struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych;
- rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej, jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej oraz ważnego czynnika poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych.

1.2 Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne:

- rozwój podmiotów przetwórstwa rolno-spożywczego;
- rozwój infrastruktury i obiektów przechowalniczych;
- tworzenie warunków oraz działania na rzecz lokalizacji na terenie województwa lubelskiego siedziby oraz podmiotów Krajowej Grupy Spożywczej.

2.1 Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej:

- poprawa regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem szkieletowego układu dróg ekspresowych (S19, S17 i S12) oraz planowanej autostrady A2, w tym budowa obwodnic miast;
- poprawa regionalnych i międzyregionalnych połączeń kolejowych z uwzględnieniem Programu Kolejowego CPK Centralny Port Komunikacyjny.

2.4 Ochrona walorów środowiska:

- ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności.
- wspieranie działań na rzecz ochrony i kształtowania zasobów wodnych, w tym racjonalizacji wielkości poboru wody, rozwój i modernizacja oczyszczalni ścieków, zwiększanie małej retencji i renaturyzacji rzek

3.4 Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu:

- kreowanie, rozwijanie oferty i infrastruktury ośrodków łączących funkcje edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne, wykorzystujących nowe trendy w turystyce;

- rozwijanie produktów i oferty wydarzeń wykorzystujących unikalne zasoby lokalne (np. kuchnię, wydarzenia historyczne, tradycje, materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe, walory środowiskowe, wydarzenia związane z przejawami współczesnej twórczości artystycznej, wydarzenia sportowe);
- organizacja punktów usług i obsługi turystycznej dla turystyki zmotoryzowanej (np. caravanning, turystyka motocyklowa);
- rozwój infrastruktury sprzyjającej tworzeniu zróżnicowanej oferty opartej o różne formy turystyki (np. kajakową, rowerową, nordic walking, konną, kulturową, historyczną, przyrodniczą, kulinarną itp.);
- wspieranie rozwoju przemysłów kreatywnych oraz przemysłów kultury, przedsiębiorczości bazującej na lokalnych zasobach, dziedzictwie kulturowym i usługach edukacyjnych;
- ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych;

4.4 Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej:

- wspieranie działań i współpraca z właściwymi podmiotami na rzecz realizacji inwestycji sprzyjających pogłębianiu kontaktów międzyregionalnych, w tym w zakresie infrastruktury granicznej (budowa i rozbudowa przejść granicznych oraz dostosowanie ich do obsługi ruchu turystycznego) oraz poprawiającej dostępność do przejść granicznych (drogi, linie kolejowe, parkingi buforowe, infrastruktura turystyczna);
- wspieranie działań na rzecz ochrony zasobów przyrodniczych na obszarach przygranicznych oraz rozwój zintegrowanej turystyki transgranicznej;

4. SYSTEM REALIZACJI I FINANSOWANIE STRATEGII

4.1. Proces wdrażania Strategii wraz z wytycznymi do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do 2030 roku to opracowanie będące narzędziem stymulowania i projektowania rozwoju gminy. W dokumencie wskazane zostały cele rozwoju Gminy Łęczna zgodne z modelem zrównoważonego rozwoju Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku oraz kierunkami interwencji Żywicielskiego Obszaru Strategicznej Interwencji. Wdrożenie Strategii będzie następowało poprzez realizację zidentyfikowanych przedsięwzięć oraz gminne programy i lokalną politykę. Warunkiem efektywnej realizacji Strategii jest sprawnie funkcjonujący system monitorowania i oceny, pozwalający na obserwację efektów realizacji dokumentu przez Władze Gminy.

Jednym z elementów systemu monitoringu Strategii będzie analiza wyselekcjonowanych w tym celu wskaźników realizacji dokumentu przyporządkowanych do poszczególnych celów operacyjnych. Monitorowanie stanu rozwoju gminy w oparciu o właściwy zestaw wskaźników umożliwi prowadzenie polityki prorozwojowej, poprzez dostosowanie działań do pojawiających się wyzwań, a jednocześnie zminimalizuje ryzyko wyboru działań nieefektywnych, których realizacja w dłuższej perspektywie czasu nie przyniesie zamierzonych dla rozwoju lokalnego Gminy rezultatów.

Za realizację Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do 2030 roku w zakresie instytucjonalnym odpowiadać będą:

- Burmistrz Łęcznej,
- Rada Miejska,
- Referaty oraz inne stanowiska/komórki Urzędu Miejskiego oraz jednostki gminne,
- Wykonawcy i partnerzy realizacyjni określani w Strategii.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie procesu monitorowania realizacji Strategii jest Burmistrz Łęcznej, który będzie realizował swoje zadania poprzez jednostki podległe tj.:

- Zespół ds. wdrażania Strategii
- Referaty oraz jednostki i instytucje podległe odpowiedzialne za wdrażanie poszczególnych przedsięwzięć w ramach Strategii,
- partnerów i liderów lokalnych zaangażowanych w realizację Strategii.

Za wdrażanie przedmiotowej Strategii odpowiada Burmistrz Łęcznej. Pełni on strategiczną rolę organu wykonawczego samorządu gminnego w stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również w mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów i kierunków działań określonych w przedmiotowym dokumencie.

Zespół ds. wdrażania Strategii, który pełni nadzór merytoryczny, obejmujący konsultacje

w szczególności metodologii działań monitoringowych i ewaluacyjnych, będzie odgrywał istotną rolę w monitorowaniu i ocenie realizowanych działań oraz zmianach (aktualizacjach) w zakresie realizacji Strategii. Poszczególne wydziały, stanowiska i jednostki organizacyjne gminy koordynują proces zarządzania strategicznego na poziomie poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach Strategii stanowiąc jednocześnie podmioty opiniodawczo-doradcze i zarazem zaplecze eksperckie dla Burmistrza Łęcznej.

Szczególną rolę w procesie monitoringu i ewaluacji będzie pełnić Referat Inwestycji i Rozwoju Gminy, do zadań którego będzie należało:

- koordynacja współpracy oraz pozyskiwanie nowych partnerów do realizacji zadań zapisanych w Strategii,
- przyjmowanie propozycji nowych zadań od partnerów realizacyjnych i odbiorców działań Strategii, monitorowanie i ewaluacja procesu realizacji zadań określonych w Strategii, przygotowywanie sprawozdań, koordynacja procesu jej aktualizacji,
- poszukiwanie wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi pozabudżetowych źródeł finansowania realizacji zadań i projektów,
- realizacja przypisanych mu zadań i projektów,
- zapewnienie działań w zakresie informacji i promocji Strategii.

System monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Łęczna, oprócz wymienionych powyżej podmiotów, będzie opierał się na współdziałaniu w ramach sieci podmiotów współpracujących, bazując na współpracy merytorycznej, raportowaniu i sprawozdawczości, wymianie danych i informacji, konsultacjach, analizach, zaleceniach i rekomendacjach. Wśród tych podmiotów, obok instytucji zaangażowanych w system statystyki publicznej, będą znajdować się organizacje pozarządowe uczestniczące w realizacji Strategii.

4.2. Mechanizmy i instrumenty realizacji Strategii

Przedsięwzięcia i działania w ramach Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do 2030 roku będą realizowane w różnych okresach czasowych. Są wśród nich inwestycje jednoroczne jak również inwestycje długoterminowe i cykliczne. W ramach systemu realizacji wykorzystane zostaną różne mechanizmy i instrumenty wdrażania Strategii, m.in. o charakterze:

- prawnym - uchwały Rady Miejskiej, zarządzenia Burmistrza, regulacje w postaci aktów prawa miejscowego, decyzje administracyjne itp.,
- finansowym - uchwały budżetowe Rady Miejskiej, wieloletnia prognoza finansowa oraz inne dokumenty finansowe, harmonogramy i analizy finansowo-ekonomiczne projektów realizowanych przy wykorzystaniu funduszy zewnętrznych, różne formy współpracy finansowej z organizacjami pozarządowymi,
- planowania przestrzennego i planów/ programów wdrożeniowych - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, procedury zapewniające udział mieszkańców w planowaniu przestrzennym, gminne strategie sektorowe/branżowe itp.,
- kadrowym - praca i zaangażowanie władz samorządowych, kadry kierowniczej i pracowników wydziałów oraz jednostek gminnych, itp.,

- kontrolnym - kontrola zarządcza, aktualizacja ewidencji i rejestrów, monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego, itp.
- partycypacyjnym - działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne, konsultacje wewnętrzne, konsultacje społeczne, strona internetowa gminy i jednostek gminnych, profile w mediach społecznościowych, media lokalne i ponadlokalne, system informacji przestrzennej gminy itp.

4.3. Ramy finansowe Strategii

Realizacja zakrojonego na tak szeroką skalę planu rozwojowego wymaga zapewnienia jego wykonalności finansowej. W tym celu analizie należy poddać zarówno możliwość pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych (celem współfinansowania zaplanowanych inwestycji), jak i finansowej zdolności gminy do podźwignięcia realizacji Strategii.

Potencjalne źródła finansowania działań ujętych w Strategii Rozwoju Gminy Łączna do 2030 roku to:

- środki budżetu gminy,
- środki Unii Europejskiej – fundusze europejskie dostępne m.in. w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Odbudowy, Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym te z wykorzystaniem instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach LOM, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej,
- inne fundusze zewnętrzne – np. Fundusze Norweskie i Fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetu samorządu województwa – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetu powiatu – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne, np. fundusze celowe,
- środki prywatne, np. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, mieszkańców.

Aby ocenić zdolność finansową gminy do realizacji Strategii należy wziąć pod uwagę zarówno skalę wydatków przewidzianych w Strategii, jak i historyczne dane finansowe gminy, obrazujące jej możliwości inwestycyjne. Skala wydatków związana z realizacją Strategii Rozwoju Gminy Łączna to prawie 217 mln zł, w podziale na lata realizacji jest to kwota 27,1 mln zł rocznie. Zdolność finansową Gminy Łączna należy oszacować na podstawie dotychczas ponoszonych wydatków majątkowych inwestycyjnych oraz trendu zmian dochodów własnych gminy.

Tabela 1. Dochody własne i wydatki majątkowe na 1 mieszkańca w Gminie Łęczna

	Dochody własne gminy na 1 mieszkańca (zł)	Trend zmian w stosunku do roku poprzedniego	Wydatki majątkowe inwestycyjne na 1 mieszkańca (zł)	Trend zmian w stosunku do roku poprzedniego
2012	1 115,45	13,93	308	-130
2013	1 331,35	215,90	259	-49
2014	1 502,42	171,07	335	76
2015	1 466,80	-35,62	492	157
2016	1 698,97	232,17	362	-130
2017	1 659,66	-39,31	627	265
2018	1 794,58	134,92	458	-169
2019	1 976,87	182,29	477	19
2020	1 969,81	-7,06	498	21
2021	2 073,79	103,98	538	40

W okresie poprzedzającym realizację Strategii Gmina Łęczna osiągała dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w wysokości ok. 1 659 zł (średnia z 10 lat). Wartość ta ulegała wahaniom w poprzednich latach. Wahaniom ulegała także wartość wydatków majątkowych inwestycyjnych na 1 mieszkańca. Średnia z 10 lat to 435,40 zł na 1 mieszkańca. Są to wartości niższe niż średnia dla powiatu łęczyńskiego (653 zł) i województwa lubelskiego (771 zł). Zakłada się, że w perspektywie 2030 roku dochody własne gminy będą rosnąć, co związane będzie z napływem nowych mieszkańców, wzrostem wynagrodzeń, lokalizacją na terenie gminy podmiotów gospodarczych. Przełoży się to na wzrost dochodów z tytułu podatku PIT oraz nieruchomości.

Wzrost dochodów przełoży się na większe możliwości gminy w zakresie ponoszenia wydatków inwestycyjnych. Oznacza to, że wykonanie przedsięwzięć i działań zaplanowanych w ramach realizowanych celów Strategii jest realne. Pozyskanie środków zewnętrznych na współfinansowanie przedsięwzięć i działań szacuje się na poziomie ok. 60-70%. W związku z powyższym kwota wydatków na wdrażanie Strategii tj. 217mln zł zostanie w kwocie 130-152 mln zł pokryta z innych źródeł niż ze środków własnych Gminy.

4.4. Proces monitoringu, ewaluacja i aktualizacja Strategii

Zasady przeprowadzania monitoringu

System monitorowania jest istotnym elementem w procesie wdrażania strategii. Dane monitoringowe służą do oceny skuteczności realizowanych działań i pozwalają na bardziej efektywne wydatkowanie środków publicznych. Proces monitorowania pozwala również na ocenę postępów we wdrażaniu strategii, a także ewentualnie zmobilizować władze i społeczność lokalną do większej aktywności na rzecz realizacji jej założeń.

Aby zagwarantować właściwy poziom monitorowania procesu wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do 2030 roku wymagane jest określenie założeń, zasad i uruchomienia systemu monitoringu. System monitoringu polegający na systematycznej obserwacji zmian

zachodzących w ramach realizacji określonych celów strategicznych, umożliwi kontrolę postępu tych celów i weryfikację osiągniętych produktów i rezultatów. Monitoring jest narzędziem zarządzania umożliwiającym efektywne planowanie i wydatkowanie środków finansowych, cykliczną ocenę i dostosowanie podejmowanych działań do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych i zdiagnozowanych potrzeb.

Według przyjętej definicji: monitoring to stała obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu pozyskanie informacji na temat stopnia realizacji zamierzonych zadań i celów oraz ich ewentualną modyfikację. Służy on badaniu i ocenie sposobu dochodzenia do wyznaczonych celów, a także poziomu ich osiągnięcia.

Monitoring będzie się opierać na systematycznym gromadzeniu i analizie informacji dotyczących właściwego przebiegu realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łęczna. Pozwala to na stałe obserwowanie zmian i szybkie reagowanie na zjawiska niezgodne z założonymi celami. Ponadto umożliwia ocenę realizacji postępów w stosunku do pierwotnych planów. Procesem monitoringu objęto wdrażanie Strategii, w tym badanie wskaźników realizacji celów.

Efektywnej sprawozdawczości służyć będą podstawowe instrumenty w postaci raportów, a wdrożenie raportowania odpowiadać będzie na potrzeby głównych jego odbiorców:

- Burmistrza Łęcznej – w postaci rekomendacji,
- jednostek specjalistycznych odpowiedzialnych za poszczególne obszary realizacji Strategii – w formie informacji i danych statystycznych
- mieszkańców – w formie raportów informacyjno-promocyjnych.

Głównym narzędziem procesu monitoringu będzie Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łęczna, który będzie przygotowywany w cyklu corocznym. Jednostką odpowiedzialną za przygotowanie raportu będzie Referat Inwestycji i Rozwoju Gminy, do którego zadań będą należeć przede wszystkim:

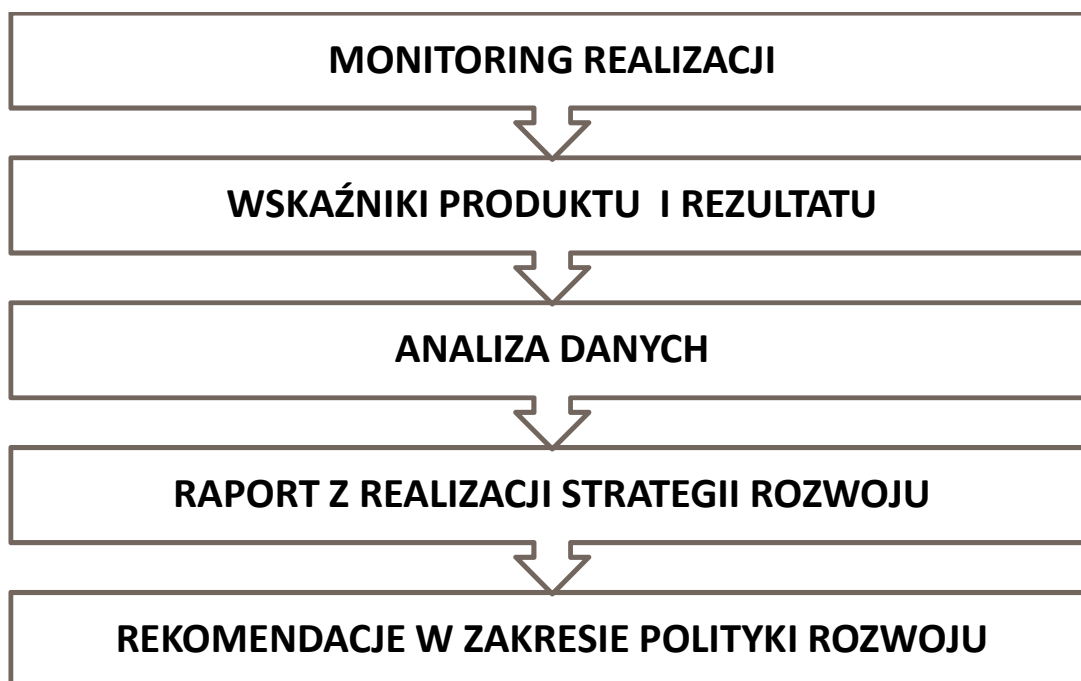
- informowanie społeczności lokalnej o istnieniu strategii i obranych kierunkach rozwoju gminy, a także o postępach i efektach wdrażania Strategii,
- ścisła współpraca z jednostkami odpowiedzialnymi za przygotowanie i realizację zadań inwestycyjnych,
- wydawanie opinii o zgodności planowanej inwestycji/zadania z zapisami Strategii (w przypadku gdy taka opinia jest wymagana),
- bieżące monitorowanie wartości osiąganych wskaźników w ramach wdrażanej Strategii,
- dokonywanie koniecznych modyfikacji i zmian wynikających ze zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i sytuacji wewnętrznej gminy.

Raport ten będzie powstawał w oparciu o dane pochodzące ze statystyki ogólnej (GUS, BDL) oraz informacji od podmiotów bezpośrednio odpowiedzialnych za realizowanie przedsięwzięć/działań w ramach Strategii.

Sporządzany corocznie Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łęczna będzie zawierać pełne sprawozdanie z realizacji Strategii w oparciu o wskaźniki monitoringowe, których wartość będzie wskazywać na stan realizacji dokumentu i stanowić podstawę do podejmowania ewentualnych działań korygujących. Raport stanowić będzie również

podstawę do wszelkich prac związanych z aktualizacją Strategii, w tym także przedłużających okres jej obowiązywania na kolejne lata.

Ryc. 10 Schemat systemu monitoringu strategii rozwoju

Źródło: opracowanie własne

Efektywne monitorowanie procesu wdrażania Strategii zapewni właściwy dobór wskaźników, mierzalnych i dostępnych w statystyce publicznej i wewnętrznych źródłach danych gminy. Wskaźniki definiowane są jako mierzalne mierniki osiągniętego efektu w realizacji wyznaczonego celu. Wskaźnik powinien składać się z nazwy identyfikującej jego zakres, wartości oraz jednostki miary. Wyróżniamy:

- **wskaźniki oddziaływania** - oceniają efekty w dłuższej perspektywie, czyli nie bezpośrednio po zakończeniu przedsięwzięcia, ich celem jest pokazanie trwałych zmian jakie spowodowały w 7eniu społeczno-ekonomicznym
- **wskaźniki rezultatu** – bezpośrednie i natychmiastowe efekty przedsięwzięć/działań, zmiany, jakie nastąpiły w wyniku ich wdrożenia.
- **wskaźniki produktu** – bezpośrednie wytwory materialne i usługi, które są otrzymywane lub wytwarzane w trakcie realizacji przedsięwzięcia/działania przy wykorzystaniu zaangażowanych zasobów (głównie finansowych) mierzonych wskaźnikami wkładu.

Tabela 2. Wskaźniki monitoringowe Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do 2030 roku

Nazwa wskaźnika oddziaływania	Wartość bazowa (2022)	Kierunek zmian do 2030 roku	Źródło danych
Cel strategiczny 1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne			
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (%)	33,5	▲	BDL GUS
Cel strategiczny 2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych			
Liczba mieszkańców Gminy Łęczna (wg miejsca zamieszkania)	22 462	▲	BDL GUS
Cel strategiczny 3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna			
Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON na 10 tys. mieszkańców)	774	▲	BDL GUS

Nazwa wskaźnika produktu/rezultatu*	Wartość bazowa	Kierunek zmian do 2030 roku	Źródło danych	Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie działań i przekazywania informacji monitoringowych
Cel strategiczny 1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne				
Cel operacyjny 1.1 Poprawa dostępności, atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznej				
Liczba odnowionych obiektów zabytkowych, sakralnych i obiektów przyrodniczych (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Powierzchnia odnowionych/zrewitalizowanych przestrzeni publicznych (ha)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 1.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej oraz stanu i bezpieczeństwa infrastruktury drogowej				
Długość dróg wyremontowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub wybudowanych (m)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Długość wyremontowanych/wybudowanych chodników (m)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 1.3. Rozwój infrastruktury poprawiającej stan ochrony środowiska				
Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci wodociągowej (m)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci kanalizacyjnej (m)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba obiektów objętych Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 1.4. Wzrost bezpieczeństwa energetycznego gminy i efektywności energetycznej oraz promocja postaw ekologicznych wśród mieszkańców				
Liczba wymienionych źródeł ciepła (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba zamontowanych instalacji OZE (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna

Liczba obiektów poddanych termomodernizacji (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba kampanii edukacji ekologicznej (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba uczestników kampanii ekologicznych (os.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel strategiczny 2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych				
Cel operacyjny 2.1. Rozwój integracji społecznej i aktywności mieszkańców				
Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba uczestników biorących udział w przedsięwzięciach aktywizacji społecznej, kulturalnej i edukacyjnej (os.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 2.2. Rozwój usług zdrowia, pomocy społecznej i mieszkalnictwa komunalnego				
Liczba osób biorących udział w programach profilaktyki, badań i akcji z zakresu ochrony zdrowia (os.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba projektów w zakresie budowy/przebudowy/rozbudowy budynków na mieszkania komunalne i socjalne (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie dostępności i jakości edukacji oraz opieki nad dziećmi				
Liczba utworzonych/wspartych żłobków/klubów dziecięcych/przedszkoli/oddziałów przedszkolnych (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba udzielonych stypendiów naukowych i sportowych (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba uczestników dodatkowych zajęć edukacyjnych (os.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 2.4. Wzrost dostępu do usług kultury, sportu i rekreacji				
Liczba wydarzeń organizowanych w ciągu roku (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba projektów w zakresie budowy/remontu/modernizacji infrastruktury służącej do rozwoju usług kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 2.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego				

Liczba projektów związanych z modernizacją budynków/doposażeniem w sprzęt Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie gminy (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel strategiczny 3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna				
Cel operacyjny 3.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz rozbudowa infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną gminy				
Liczba przedsiębiorców korzystających z nowej oferty inwestycyjnej gminy (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Powierzchnia przygotowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych (ha)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 3.2. Wsparcie rozwoju nowoczesnego rolnictwa				
Liczba gospodarstw prowadzących działalność agroturystyczną (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba działań organizacyjnych, informacyjnych i promocyjnych dla rolników (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 3.3. Rozwój turystyki w oparciu o potencjał kulturowy i przyrodniczy oraz istniejącą infrastrukturę				
Liczba wydanych folderów/map/publikacje/broszury/tablice informacyjne itp., promujących gminę (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba zrealizowanych projektów związanych z zagospodarowaniem terenu i wyposażeniem w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Długość szlaków pieszych, rowerowych, konnych (m)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 3.4. Rozwój cyfryzacji administracji publicznej i e-usług dla społeczeństwa				
Liczba wdrożonych e-usług w administracji publicznej (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba pracowników przeszkolonych w zakresie poprawy jakości usług publicznych (os.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna

* Wszystkie wskaźniki produktu/rezultatu dotyczą wytworów (produktów, efektów) powstałych w okresie realizacji strategii. Jako rok bazowy przyjęto 2022 dla którego wartość wskaźników wynosi 0.

Zasady, tryb i metody przeprowadzenia ewaluacji

Ewaluacja jest to obiektywna ocena działań na wszystkich etapach prac nad Strategią Rozwoju Gminy Łączna do 2030 roku. Ma za zadanie dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji, i pozwolić wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Ewaluacja Strategii umożliwi oszacowanie oddziaływania jej realizacji na rozwój społeczno-gospodarczy gminy, a także wpływ wydatkowanych środków własnych gminy i środków zewnętrznych na osiągnięcie zakładanych celów i rezultatów.

Badania ewaluacyjne i ich wyniki zostaną wykorzystane do jak najlepszego dopasowania realizowanych projektów i inwestycji do rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz najbardziej efektywnego wydatkowania środków publicznych. Ocena ewaluacyjna pozwala na udzielenie odpowiedzi na pytanie o celowość, trafność, skuteczność i wartość dodaną interwencji planowanych, realizowanych, jak i zakończonych (w zależności od rodzaju prowadzonej ewaluacji). Celem badania ewaluacyjnego jest ocena wpływu działalności Władz Gminy Łączna i realizacji Strategii na funkcjonowanie i rozwój społeczności lokalnej.

Do prowadzenia okresowych badań ewaluacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Łączna do 2030 roku będą wykorzystywane różne rodzaje ewaluacji, klasyfikowane według kryterium czasu przeprowadzenia oceny:

- **ewaluacja ex-ante** (tzw. ocena przed realizacją) - ocena ex-ante dostarcza danych do przygotowania (aktualizacji) Strategii, dzięki wykorzystaniu doświadczeń z wcześniejszych wdrożeń dokumentów strategicznych. Jest prowadzona równoległe do prac na Strategią, formułując rekomendacje do poszczególnych, kluczowych elementów dokumentu. Tak przeprowadzona ocena zawiera m.in. analizę wpływu dotychczasowych interwencji związanych z rozwojem gminy oraz analizę problemów występujących na jego obszarze, analizę zgłaszanych przez interesariuszy rekomendacji i zaleceń co do założeń dokumentu.
- **ewaluacja mid-term** (ocena dokonywana w połowie okresu realizacji Strategii) – badanie ewaluacyjne mid-term zostanie przeprowadzone nie później niż w ciągu roku następującego po zakończeniu połowy okresu realizacji Strategii. Zakres badania obejmuje analizę m.in.: efektywności wykorzystania zaangażowanych środków, skuteczności w zakresie osiągania założonych celów, oddziaływania na rozwój społeczno-gospodarczy gminy;
- **ewaluacja ex-post** (ocena na zakończenie obowiązywania Strategii) - ocena ex-post będzie służyła do określenia długotrwałych efektów wdrożenia Strategii, w tym relacji wielkości zaangażowanych środków do skuteczności i efektywności podejmowanych działań. Z ewaluacji końcowej wynikać powinny wskazania odnośnie dalszych kierunków polityki w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu oraz wpływu oddziaływań egzogennych i endogennych na jego rozwój;
- **ewaluacja on-going** (bieżąca ocena Strategii) – za wyjątkiem wyżej wymienionych form ewaluacji Władze Gminy w tym Rada Miejska może inicjować bieżącą ocenę Strategii, a jej celem będzie określenie efektywności stosowanych instrumentów i całego systemu wdrażania.

Gmina Łączna jako realizator Strategii Rozwoju Gminy Łączna do 2030 roku jest odpowiedzialna za realizację planu ewaluacji. Do przeprowadzenia oceny własnej Strategii

zobowiązany jest Burmistrz, zlecając jej wykonanie jednostce Urzędu Miejskiego lub niezależnym ewaluatorom zewnętrznym.

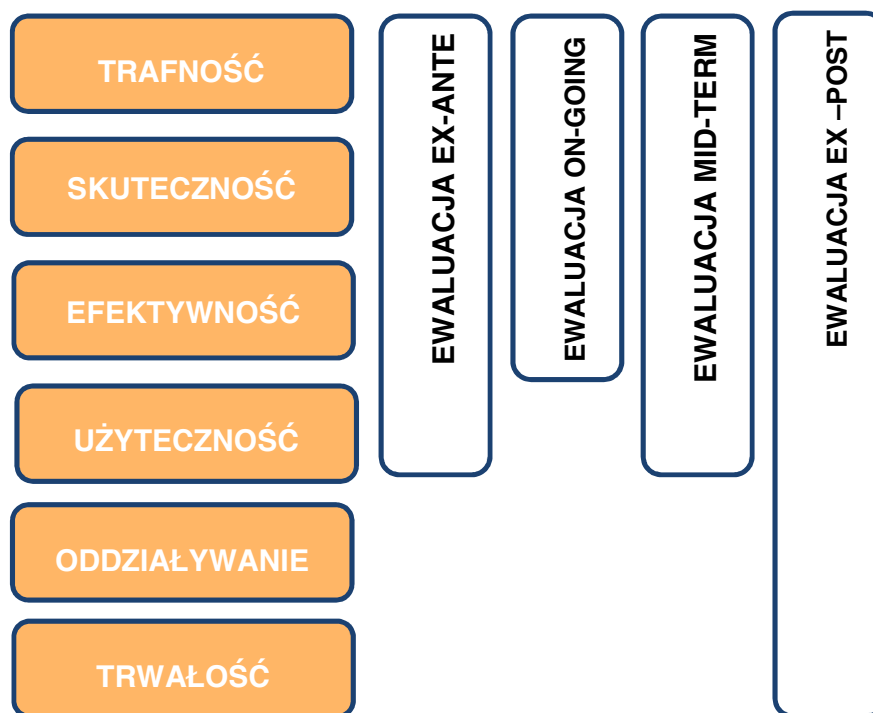
Tabela 3. Plan ewaluacji

Rodzaj ewaluacji	Rok przeprowadzenia badania ewaluacyjnego i opracowania raportu								
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Ewaluacja ex-ante	X								
Ewaluacja mid-term					X				
Ewaluacja ex-post									X
Ewaluacja on-going	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Źródło: opracowanie własne

Pomiar (ocena) w procesie ewaluacji dokonywany jest w oparciu o pytania badawcze przypisane do odpowiednich kryteriów ewaluacyjnych.

Ryc. 11 Rodzaje kryteriów ewaluacyjnych w odniesieniu do rodzaju ewaluacji

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z powyższą ryciną liczba kryteriów ewaluacyjnych uzależniona jest od rodzaju ewaluacji. Poniżej przedstawiony został zestaw podstawowych pytań badawczych w odniesieniu do kryteriów i rodzaju ewaluacji.

Tabela 4. Zestawienie przykładowych pytań badawczych odpowiadających danym kryteriom i rodzajom ewaluacji

kryteria	opis i przykładowe pytania	rodzaj ewaluacji			
		EX-ANTE	MID-TERM	ON-GOING	EX-POST
TRAFNOŚĆ	Dotyczy m.in. sposobu dostosowania celów do potrzeb społeczności lokalnej / W jakim stopniu realizacja celów Strategii zaspokoi potrzeby jego odbiorców?	X	X	X	X
SKUTECZNOŚĆ	Dotyczy stopnia osiągnięcia założonych celów i rezultatów / Czy Strategia jest realizowana zgodnie z założeniami? Jakie zmiany zaszły w stosunku do okresu przed rozpoczęciem realizacji?	X	X	X	X
EFEKTYWNOŚĆ	Dotyczy stosunku zaplanowanych/poniesionych nakładów do osiągniętych efektów / W jaki sposób wykorzystano pozyskane środki finansowe? Czy działania są realizowane w sposób optymalny?	X	X	X	X
UŻYTECZNOŚĆ	Dotyczy określenia stopnia przydatności realizowanych działań / W jakim stopniu realizowane działania są przydatne dla ich odbiorców?	X	X		X
ODDZIAŁYWANIE	Dotyczy wpływu podjętych działań wykraczający poza bezpośrednich beneficjentów wsparcia / W jakim stopniu Strategia przyczyniła się do rozwiązania problemów społeczności lokalnej? Jak realizacja Strategii wpływa na zmianę otoczenia beneficjentów końcowych?				X
TRWAŁOŚĆ	Dotyczy stopnia utrzymania się w czasie osiągniętych rezultatów i efektów / Czy osiągnięte efekty utrzymały się po zakończeniu realizacji Strategii? Jakie czynniki miały na to wpływ?				X

Źródło: opracowanie własne

Katalog kryteriów ewaluacyjnych nie jest zamknięty, możliwe jest wykorzystanie innych m.in.: jakość podjętych działań w ramach Strategii, sprawiedliwość, komplementarność z innymi dokumentami strategicznymi/planistycznymi czy satysfakcja odbiorców inwestycji.

Po zakończeniu procesu ewaluacji przygotowywany jest raport końcowy.

Zasady i tryb aktualizacji Strategii

Procedura aktualizacji ma na celu sformalizowanie procesu dokonywania zmian w Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do 2030 roku w sposób zapewniający szeroki udział społeczności lokalnej i podmiotów uczestniczących w jej wdrażaniu. Sam proces aktualizacji jest nierozzerwalnie związany z systemem monitoringu i ewaluacji oraz partycypacją społeczną.

Za proces aktualizacji Strategii odpowiada Burmistrz Łęcznej przy wsparciu jednostek Urzędu Miejskiego w Łęcznej. Zakłada się, że aktualizacja Strategii będzie dokonywana nie częściej niż raz do roku, przy czym dopuszcza się możliwość dokonania dodatkowych korekt dokumentu w sytuacjach nadzwyczajnych. Potrzeba aktualizacji dokumentu może wynikać z:

- zmiany przepisów prawnych,
- zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej gminy mającej wpływ na cele Strategii,
- zaplanowanych działań korygujących zidentyfikowanych w ramach procesu monitoringu,
- wniosków i rekomendacji przedstawionych w raporcie końcowym z badań ewaluacyjnych,
- zmian zgłoszonych przez mieszkańców i innych interesariuszy Strategii,
- wystąpienia sytuacji nieprzewidzianych, jak klęska żywiołowa, epidemia, wojna, itp.

Ryc. 12 Schemat powiązania głównych procesów w ramach realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do 2030 roku

Źródło: opracowanie własne

Projekt zmian Strategii wraz z uzasadnieniami zostaje przekazany do konsultacji społecznych (trwających min. 7 dni). Są to konsultacje za pośrednictwem strony internetowej oraz spotkanie konsultacyjne. Po uwzględnieniu uwag zgłoszonych podczas konsultacji projekt Strategii podlega zatwierdzeniu przez Wójta Gminy oraz zostaje zaprezentowany na sesji Rady Gminy. Akceptacja Rady Gminy skutkuje przyjęciem do realizacji zmienionego dokumentu.

4.5. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Poniższe wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych obejmują zarówno obowiązkowe i fakultatywne plany, programy i inne opracowania Gminy. Wytyczne określają stopień zgodności istniejących dokumentów z przedmiotową strategią, jak również dokonują oceny aktualności obowiązujących dokumentów w kontekście zapisów strategii.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna

Podstawa Prawna: Dokument przyjęty uchwałą Nr XXIV/124/2016 przez Radę Miejską w Łęcznej w dniu 31 sierpnia 2016 r. (który następnie ulegał zmianom w roku 2007, 2008, 2011, 2014 oraz 2020). Ostatnia aktualizacja studium została przyjęta Uchwałą nr XXXVIII/250/2021 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia Zmiany nr 1 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna.

Rekomendacje/wnioski: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna jest zgodne z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, określonym w Strategii.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęczna

Podstawa prawna: Dla obszarów miasta Łęczna obowiązują następujące plany zatwierdzone uchwałami Rady Miejskiej w Łęcznej:

- Nr XL/217/2017 z dnia 15 listopada 2017 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łęczna,
- Nr XLVII/258/2018 z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta.

Obwieszczeniem Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 30 stycznia 2019 r. został ogłoszony jednolity tekst i rysunek zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łęczna (t.j. Dz.Urz.Woj.Lub. z 2019 r., poz. 3361).

Aktualnie dla obszarów wiejskich obowiązują dwa podstawowe miejscowe plany zatwierdzone uchwałami Rady Miejskiej w Łęcznej:

- Nr XLIX/271/2018 z dnia 16 października 2018r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęczna – etap I dla napowietrznej linii elektroenergetycznej 400kV relacji Chełm – Lublin Systemowa (Dz. Urz. Woj. Lub. z 16 października 2018 r. poz. 4509),
- Nr XVI/92/2019 z dnia 27 listopada 2019r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęczna – etap II (Dz. Urz. Woj. Lub. Poz. 7506 z dnia 14 grudnia 2019 r.).

Rekomendacje/wnioski: Ewentualna aktualizacja obowiązującego planu dotyczy ewentualnych konsekwencji aktualizacji studium i/lub na nowo zidentyfikowanych terenach służących działaniom prowadzącym do zwiększenia i wykorzystania potencjału gminy oraz rozbudowy jej infrastruktury. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęczna jest zgodny z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, określonym w niniejszej Strategii.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łęczna

Podstawa prawna: Program ochrony środowiska dla Gminy Łęczna przyjęty uchwałą nr XXVII/187/2004 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 22 grudnia 2004 r.

Rekomendacje/wnioski: Program wymaga uaktualnienia ze względu na okres obowiązywania i dostosowania do obecnej sytuacji prawnej w zakresie ochrony środowiska.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Łęczna na lata 2015-2020

Podstawa prawna: Dokument został przyjęty Uchwałą Nr XXI/111/2016 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie uchwalenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Łęczna na lata 2015-2020.

Rekomendacje/wnioski: Dokument wymaga aktualizacji, rekomenduje się, aby założenia programu były zgodne z założeniami Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019-2027

Podstawa prawna: Strategia Przyjęta uchwałą nr XII/69/2019 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 18 września 2019 r.

Rekomendacje/wnioski: Program aktualny, założenia programu uwzględniono w dokumencie Strategii.

5. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do 2030 roku została przygotowana z uwzględnieniem założeń strategicznych polityki państwa i regionu, a także uwarunkowań członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Strategia Rozwoju Gminy Łęczna pełni zasadnicze funkcje:

- prezentuje kierunki rozwoju gminy, jego społeczeństwa i gospodarki, a także jest istotnym materiałem informacyjnym w komunikacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi;
- jako perspektywiczny plan działania stanowi podstawę lepszego zarządzania przez administrację samorządową - sformułowanie misji, wizji i celów strategicznych daje możliwość ustalenia kierunków działań;
- stanowi podstawę do zarządzania określonymi zasobami materialnymi i finansowymi, co daje szansę na trafne wydatkowanie środków własnych, a także ubieganie się o środki krajowe oraz pomocowe Unii Europejskiej i międzynarodowych instytucji finansowych.

5.1. Zgodność z dokumentami wyższego rzędu

Zdefiniowana wizja rozwoju Gminy Łęczna (która zostanie osiągnięta w wyniku realizacji celów i kierunków interwencji) jest spójna z głównymi celami dokumentów, zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym.

Cel	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)			
I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.			
II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.			
III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu			
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030			
Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym			
Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych			
Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie			
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030			
Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności			
Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów			

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej			
Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski			
Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa			
Cel 6. Przywrócenie i utwalenie ładu przestrzennego			
Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju			
Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki(modernizacji) Nastawiony na zbudowanie nowych przewag konkurencyjnych Polski opartych o wzrost KI (wzrost kapitału ludzkiego, społecznego, relacyjnego, strukturalnego) i wykorzystanie impetu cyfrowego, co daje w efekcie większą konkurencyjność			
Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów (dyfuzji) Zgodnie z zasadami rozbudzania potencjału rozwojowego odpowiednich obszarów mechanizmami dyfuzji i absorpcji oraz polityką spójności społecznej, co daje w efekcie zwiększenie potencjału konkurencyjności Polski			
Obszar efektywności i sprawności państwa (efektywności) Usprawniający funkcje przyjaznego i pomocnego państwa (nie nadodpowiedzialnego) działającego efektywnie w kluczowych obszarach interwencji			

5.2. Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku i wyznaczonymi obszarami strategicznej interwencji

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku wskazuje obszary strategicznej interwencji o znaczeniu regionalnym, które wskazują na potrzebę szczególnego wsparcia realizacji wybranych kierunków działań SRWL na określonych obszarach województwa. Przyjmując model zrównoważonego rozwoju, w tym policentryczny rozwój sieci osadniczej, w SRWL 2030 wskazano się Obszary Strategicznej Interwencji obejmujące:

- obszary współpracy w strefach silnego oddziaływania miast (MOF),
- strefy funkcjonalne, charakteryzujące się wspólnymi uwarunkowaniami i celami rozwojowymi, na których przewiduje się współpracę w układach ponadlokalnych.

Koncentracja potencjału gospodarczego, społecznego i demograficznego w miastach stanowi szczególnie ważny czynnik sprzyjający uzyskaniu efektu synergii w procesach rozwojowych. Biorąc to pod uwagę w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku wskazano:

- **MOF ośrodka wojewódzkiego (LOM)** - 22 gmin, w tym: miasta: Lublin i Świdnik (tworzące rdzeń LOM) będące terenem koncentracji funkcji metropolitalnych, miasta satelitarne: Lubartów, **Łęczna**, Piaski, Bychawa, Bełżyce, Nałęczów – będące ośrodkami rozwijającymi wyspecjalizowane funkcje społeczno-gospodarcze wspomagające ośrodek centralny LOM, gminy położone w obszarze aglomeracji: Konopnica, Jastków, Głusk i Wólka - jako tereny koncentracji przedsiębiorczości pozarolniczej oraz gminy położone poza aglomeracją: Niemce, Niedrzwica Duża, Garbów, Mełgiew, Wojciechów, Strzyżewice, Jabłonna, Lubartów, Spiczyn i Kamionka.
- **MOF ośrodków subregionalnych**, tj.: Białej Podlaskiej, Chełma, Puław, Zamościa,
- **MOF ośrodków lokalnych**, tj. obszary funkcjonalne wszystkich pozostałych miast powiatowych w województwie: Biłgoraja, Hrubieszowa, Janowa Lubelskiego, Krasnegostawu, Kraśnika, Łukowa, Opola Lubelskiego, Parczewa, Radzynia Podlaskiego, Ryk, Tomaszowa Lubelskiego, Włodawy,

Gmina Łęczna stanowi jedną z jednostek samorządu terytorialnego, tworzących Żywicielski Obszar Strategicznej Interwencji. Priorytetem rozwoju tego obszaru jest: wykorzystanie zasobów naturalnych Wyżyny Lubelskiej dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa.

W dokumencie Strategii wyznaczono najważniejsze kierunki interwencji Żywicielskiego OSI, umożliwiające realizację jej celów. Należą do nich:

1.1 Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych:

- poprawa warunków wodnych, w tym retencjonowanie, melioracje i nawodnienia, ochrona i lepsze wykorzystanie wód;
- ochrona gleb, w tym racjonalizacja stosowania chemicznych nawozów oraz środków ochrony roślin oraz stosowanie agrotechniki przeciwerozyjnej i zadrzewień śródpolnych;
- rozwój lokalnych specjalizacji rolnych m.in. w oparciu o odtworzenie historycznie ukształtowanych lub wykorzystanie nowych, niszowych kierunków produkcji;

- poprawa struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych;
- rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej, jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej oraz ważnego czynnika poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych.

1.2 Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne:

- rozwój podmiotów przetwórstwa rolno-spożywczego;
- rozwój infrastruktury i obiektów przechowalniczych;
- tworzenie warunków oraz działania na rzecz lokalizacji na terenie województwa lubelskiego siedziby oraz podmiotów Krajowej Grupy Spożywczej.

2.1 Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej:

- poprawa regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem szkieletowego układu dróg ekspresowych (S19, S17 i S12) oraz planowanej autostrady A2, w tym budowa obwodnic miast;
- poprawa regionalnych i międzyregionalnych połączeń kolejowych z uwzględnieniem Programu Kolejowego CPK Centralny Port Komunikacyjny.

2.4 Ochrona walorów środowiska:

- ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności.
- wspieranie działań na rzecz ochrony i kształtowania zasobów wodnych, w tym racjonalizacji wielkości poboru wody, rozwój i modernizacja oczyszczalni ścieków, zwiększanie małej retencji i renaturyzacji rzek

3.4 Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu:

- kreowanie, rozwijanie oferty i infrastruktury ośrodków łączących funkcje edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne, wykorzystujących nowe trendy w turystyce;
- rozwijanie produktów i oferty wydarzeń wykorzystujących unikalne zasoby lokalne (np. kuchnię, wydarzenia historyczne, tradycje, materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe, walory środowiskowe, wydarzenia związane z przejawami współczesnej twórczości artystycznej, wydarzenia sportowe);
- organizacja punktów usług i obsługi turystycznej dla turystyki zmotoryzowanej (np. caravanning, turystyka motocyklowa);
- rozwój infrastruktury sprzyjającej tworzeniu zróżnicowanej oferty opartej o różne formy turystyki (np. kajakową, rowerową, nordic walking, konną, kulturową, historyczną, przyrodniczą, kulinarną itp.);
- wspieranie rozwoju przemysłów kreatywnych oraz przemysłów kultury, przedsiębiorczości bazującej na lokalnych zasobach, dziedzictwie kulturowym i usługach edukacyjnych;
- ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych;

4.4 Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej:

- wspieranie działań i współpraca z właściwymi podmiotami na rzecz realizacji inwestycji sprzyjających pogłębianiu kontaktów międzyregionalnych, w tym w zakresie infrastruktury granicznej (budowa i rozbudowa przejść granicznych oraz dostosowanie ich do obsługi ruchu turystycznego) oraz poprawiającej dostępność do przejść granicznych (drogi, linie kolejowe, parkingi buforowe, infrastruktura turystyczna);
- wspieranie działań na rzecz ochrony zasobów przyrodniczych na obszarach przygranicznych oraz rozwój zintegrowanej turystyki transgranicznej;

Wskazane powyżej kierunki interwencji znalazły odzwierciedlenie w celach i kierunkach rozwoju Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do 2030 roku.

Poniżej przedstawiono zależność między celami Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do 2030 roku a celami Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r.

Cele strategiczne SRWL 2030	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
SEKTOR ROLNO-SPOŻYWCZY Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych			
PRZESTRZEŃ Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych			
GOSPODARKA Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu			
SPOŁECZEŃSTWO Wzmacnianie kapitału społecznego			

5.3. Zgodność z dokumentami Gminy Łęczna

Przedmiotową Strategię charakteryzuje zgodność z dokumentami sektorowymi, planistycznymi i strategicznymi gminy. Kierunki działań związane z ochroną środowiska naturalnego, efektywnością i bezpieczeństwem energetycznym wpisują się w cele dokumentów:

Założenia do planu zaopatrzenia w energię ciepłą, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Łęczna opracowany na lata 2012-2027

	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
Cele:			
-poprawa efektywności energetycznej			
-wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii			
-dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej			
-rozwój wykorzystania OZE			
-ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko			

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Łęczna na lata 2015 – 2020

	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
<p>Cel główny: Redukcja emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych i redukcja zużycia energii finalnej, poprzez podniesienie efektywności energetycznej w stosunku do roku bazowego – 2014.</p>			

Wieloletni planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych PGKiM sp. z o.o. w Łęcznej na lata 2022 – 2025

	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
<p>Cel główny: Poprawa standardów świadczonych usług oraz budowa nowych urządzeń wynikających z rozwoju gminy i potrzeb odbiorców.</p>			

Potrzeby sfery społecznej Gminy Łęczna zostały skupione i zaprezentowane w przedmiotowej Strategii przede wszystkim w *Celu Strategicznym 2. Poprawa jakości życia oraz zwiększenie integracji społecznej*. Cel ten łączy w sobie założenia takich dokumentów jak:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019 - 2027

	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
Cel 1: Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju			
Cel 2: Tworzenie warunków do skutecznej aktywizacji zawodowej oraz przeciwdziałanie marginalizacji społecznej			
Cel 3: Zapobieganie i ograniczenie istniejących patologii społecznych			
Cel 4: Promocja i rozwój włączenia społecznego oraz zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej			
Cel 5: Tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb seniorów			
Cel 6: Wzrost integracji i aktywizacji społecznej i gospodarczej.			

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2016-2023

	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
Cel rewitalizacji 1. Ograniczenie wykluczenia społecznego, poprawa jakości życia mieszkańców, ich aktywizacji i integracji oraz przeciwdziałanie bezrobociu, a także ożywienie gospodarcze i turystyczne obszaru		✘	
Cel rewitalizacji 2. Kształtowanie atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej poprawie bezpieczeństwa oraz rozwój infrastruktury technicznej i odnowa terenów zielonych	✘		
Cel rewitalizacji 3. Podniesienie jakości środowiska przyrodniczego i wykorzystanie jego potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców	✘	✘	

6. ZAŁĄCZNIKI

1. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Łęczna
2. Indykatory wykaz przedsięwzięć
3. Podsumowanie konsultacji społecznych
4. Podsumowanie procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko
5. Raport z ewaluacji ex-ante projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do 2030 roku